

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 1

3 Haziran 2026 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.36

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)

---- 0 ----

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Plan ve Bütçe Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, sayın teklif sahipleri, değerli milletvekillerimiz, Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır.

Komisyonumuzun 30'uncu Birleşimini açıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gündemimizde (2/3703) esas numaralı Ankara Milletvekili Orhan Yegin ve Tokat Milletvekili Yusuf Beyazıt ile 71 milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, öncelikle bürokratların Komisyona kendilerini tanıtmalarını istirham ediyorum.

Evet, sağdan başlayarak...

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, usule ilişkin bir söz talebim var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bürokratların tanıtımını alayım, ondan sonra...

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Usta, usulle alakalı buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar; öncelikle herkesi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, ben çok net bir soru sormak istiyorum: Bu kanun teklifini niye biz görüşüyoruz, niye Plan ve Bütçe Komisyonu görüşüyor? Yani torba kanunlara karşı bir itirazlarımız oldu, torba kanunun yasama kalitesi açısından sorunlu olduğunu filan hep söyledik, ettik, iktidar da bir türlü değiştirmiyor ama zaman zaman bu eleştiriler karşısında şu hassasiyeti gösteriyordu: Mesela, en son görüştüğümüz de bir torba kanundu, birçok kanunu değiştiriyordu ama yine bir mantığı vardı, az çok bir vergiye ilişkin hususlardı, yekpare bir durum vardı burada, Maliye Bakanlığının gelmesi yetiyordu. Ya, şimdi Allah aşkına, biz bu kanunla, Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi olarak eğer ben yanılıyorsam arkadaşlar beni düzeltsin, nasıl çalışacağız? Yani şurada benim tespitim 13 tane kanun var ama 13 kanundan da ziyade -13 tane kanunda değişiklik yapılıyor- bizim hiçbir şekilde ihtisas sahibi olmadığımız alanlar bunlar Sayın Başkan. Ne bileyim, emniyet hizmetleriyle ilgili, Orman Kanunu'yla ilgili, Basın İlan Kurumuyla ilgili, efendim, Karayolları Trafik Kanunu, polis meslek yüksek okulları kanunu, Petrol, Piyasası Kanunu, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Kanunu. Yani şimdi, tamam, böyle bir kanun teklifi verme iradesi oluşmuş olabilir Hükûmette, iktidarda, milletvekillerinde ama niye bunu biz görüşüyoruz? Bunu biz değil, başka birisi görüşsün. Biz bunun tali komisyonu olabiliriz ancak birkaç tane maddesinden dolayı. Gelir Vergisi Kanunu ve KDV Kanunu'yla ilgili birkaç maddeden dolayı tali komisyon olmamız lazım. Yani benim buna ciddi bir itirazım var, iş yapmaktan kaçındığımız için değil, bakın, kaliteli iş yapalım diye bunu söylüyoruz. Bir, böyle bir kanun teklifi olmaması lazım, iki, olacaksa bile madem böyle bir irade oluştu, bu kanun teklifinin Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmemesi gerekir. Hadi buraya geldi, o zaman şu soruyu soruyorum: Tali komisyonlara havale edilmiş mi? Tali komisyonlardan bize herhangi bir görüş geldi mi? Yani, şimdi, bu emniyet hizmetleri -örnek olsun diye söylüyorum ilk maddelerde olduğu için- bu arada Sayın Genel Müdüre, Sayın Bakan Yardımcısına da hayırlı olsun diyelim, Allah muvaffak etsin, yani biz bunları bilmeyiz ki, bizim burada bir ihtisasımız yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Hiç olmazsa bize bir tali komisyondan görüş gelir, o komisyon der ki: "Komisyonun bu işe ilişkin görüşü şudur, olumludur, olumsuzdur." neyse onlar söylenir, ona göre en azından bize yardımcı olmaları gerekir. size de hayırlı olsun diyelim Allah muvaffak etsin. Yani, yani biz bunları bilmez ki bizim burada bir ihtisasımız yok, hiç olmazsa bize bir tali komisyonların görüş gelir okumuşsun. O komisyondaki komisyonun bu işe ilişkin görüşü şudur: olumludur, olumsuzluğu her neyse onlar söylenir, ona göre en azından bize yardımcı olmaları gerekir. Yani bu en son olacak şey, illa biz görüşeceksek de tali komisyonlardan bize görüş gelmiş olması lazım. O yüzden hem soru olarak da hem de bir düşüncenizi paylaşırsanız bizimle sevinirim. Bir, niye bunu biz görüşüyoruz? Madem biz görüşeceğiz, bu tali komisyonlara havale edilmiş mi, tali komisyonlar toplanıp bunlarla ilgili bir görüşme yapıp bize bir görüş bildirdiler mi?

Sayın Başkan, bu konuların ben yasama yapma, yasama kalitesi açısından, Meclisin saygınlığı açısından önemli olduğunu düşünüyorum, bu konuda düşüncelerini bizimle paylaşırsanız sevinirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum değerli milletvekilleri.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 3

bir dönemde ülkelerin başarısı yalnızca sahip oldukları kaynaklarla değil, bu kaynakları ne kadar etkin yönettikleriyle ölçülmektedir. İşte, bu nedenle güçlü devlet kapasitesi, hızlı ama yerinde karar alma mekanizmaları ve etkin kamu yönetimi her zamankinden daha büyük önem taşımaktadır. Türkiye, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişten buyana karşı karşıya kaldığı tüm zorluklara rağmen kamu hizmetlerinin sürekliliğini sağlamış, kriz yönetim kapasitesini oluşturmuş ve devlet mekanizmasının etkinliğini artırarak geliştirmiştir. Pandemi döneminde sağlık hizmeti sunumunda, ekonomik ve sosyal ilişkilerde ortaya koyduğu performans "asrın felaketi" olarak nitelendirilen depremler sonrasında devletimizin tüm kurumlarıyla sahada yürüttüğü çalışmalar, savunma sanayisinde katedilen mesafeler, enerji alanındaki stratejik yatırımlar ve dış politikada sergilenen etkin tutum, güçlü yönetim kapasitesinin temsilî bazı somut sonuçlarıdır. Bugün Türkiye, çevresindeki tüm istikrarsızlığa rağmen büyümeye devam eden, yatırım çekmeye devam eden, üretmeye devam eden ve geleceğe ilişkin hedeflerinden vazgeçmeyen ve bu hedeflere ulaştıkça hedeflerini güncelleyerek ilerleyen bir ülkedir. Elbette demokrasilerde farklı siyasi görüşler olacaktır, siyasi rekabet olacaktır, muhalefet eleştirilerini dile getirecektir ancak milletimiz de şunu açık şekilde görmektedir ki Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu şey, yönetimde istikrar ve milletini yücelten güçlü devlet kapasitesidir. Bugün bazı partilerin kendi iç gündemlerine yoğunlaştığı, kucaklaşma, bölünme, ayrışma, arınma, temizleme kavramları çerçevesinde kendi iç tartışmalarıyla milletin gündeminden daha da koşturduğu bir dönemde Cumhurbaşkanlığı ve AK PARTİ olarak bizler, enerjimizi, emeğimizi, birikimimizi, milletimizin sorunlarına, beklentilerine, ekonomiye, yatırıma, üretime ve kamu hizmetlerinin daha etkin yürütülmesine adamaya devam ediyoruz. Biz siyaset kurumunu polemik üretme alanı olarak değil, sorun çözme mekanizması olarak görüyoruz. AK PARTİ olarak çeyrek asra yakın süredir siyaset anlayışımızı bu temel üzerine inşa ettik, her zaman vatandaşımızın gündemini kendi gündemimiz olarak gördük, sahadan gelen talepleri dinledik, her zaman uygulamada ortaya çıkan sorunlara çözüm üretmeye çalıştık ve devletimizi güçlendirecek, milleti, memleketi yüceltecek adımlar atmaya gayret ettik. Bugün görüşmekte olduğumuz kanun teklifi de bu anlayışın bir ürünüdür. Bu teklif yalnızca teknik bir mevzuat değişikliği değildir, vatandaşlarımızın birçok kesiminden, esnafımızdan, çalışanlarımızdan, yerel yönetimlerimizden, kamu kurumlarımızdan, meslek kuruluşlarımızdan, sivil toplum örgütlerinden ve uygulamaların içerisinde yer alan tüm paydaşlardan gelen taleplerin değerlendirilmesi sonucunda hazırlanmıştır. Teklif hazırlanırken sahadaki ihtiyaçlar dikkate alınmış, uygulamada karşılaşılan sorunlar analiz edilmiş, yüksek yargı kararlarının ortaya koyduğu gereklilikler değerlendirilmiş ve kamu hizmetlerinin daha etkin yürütülmesine katkı sağlayacak çözümler geliştirilmiştir.

İlk bakışta farklı alanlara ilişkin düzenlemeler içeriyor gibi görünse de teklifimiz, kamu yönetiminde ortaya çıkan yapısal sorunların çözülmesini, vatandaşlarımızın günlük hayatını etkileyen uygulama problemlerinin giderilmesini, ekonomik hayattaki ihtiyaçlara cevap verilmesini, hukuki belirliliğin ve öngörülebilirliğin artırılmasını, kamu hizmetlerinin daha etkin yürütülmesini ve devletimizin kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesini amaçlamaktadır. Bu çerçevede, Emniyet teşkilatımızdan gelen talepleri dikkate alarak ülkemizin güvenliği için görev yapan Emniyet mensuplarımızın kariyer planlamalarını etkileyen bazı yapısal sorunların bulunduğunu gördük. Özellikle son yıllarda ortaya çıkan personel sayısı nedeniyle üst rütbelere geçişlerde belirli kademelerde ciddi yığılmalar oluştuğu, liyakat ve hizmet süresi bakımından terfi hak etse de personelin kadro sınırlamaları nedeniyle beklemek zorunda kaldığı görülmüştür.

Kamu yönetiminde motivasyon önemlidir. Kurumların başarısını yalnızca fiziki imkânlarla değil, insan kaynağı niteliği ve motivasyonu da doğrudan ilişkilidir. Bu doğrultuda amir rütbelerinde kullanılan oranları güncelleyerek üst rütbelere geçişlerde ortaya çıkan kadro daralmalarını azaltıyor, kariyer planlamasını daha öngörülebilir ve sürdürülebilir hâle gelmesini sağlıyoruz. Bunun yanında, geçmişte sağlık şartlarına ilişkin yargı süreçleri nedeniyle görevlerinden ayrılmak zorunda kalan ve herhangi bir kusuru bulunmayan personelin yaşadığı mağduriyetleri giderecek hakkaniyet temelli bir düzenlemeyi de hayata geçiriyoruz. Sosyal devlet anlayışımızın bir gereği olarak engelli ve yaşlı bireylerimize yönelik bakım ve rehabilitasyon hizmetlerinin kapasitesini artıracak bir düzenleme yapıyoruz. Artan bakım ihtiyacını dikkate alarak kamuya ait bakım ve rehabilitasyon merkezlerinin belirli şartlar altında orman alanlarında da kurulabilmesine imkân tanıyor, böylece sosyal hizmet altyapımızı güçlendiriyoruz. Ekonomik hayata ilişkin düzenlemelerimizde ise bir taraftan kayıtlı ekonomiyi güçlendirirken, diğer taraftan esnafımızın ve mükelleflerimizin uygulamada karşılaştığı sorunları çözüyoruz. Taksitle yolcu taşımacılığı yapan mükelleflerin hasılat esaslı kazanç tespiti sisteminden yararlanabilmesine imkân getiriyor, böylece hem kayıtlılığı teşvik ediyor hem de vergi uygulamalarını daha sade ve öngörülebilir bir hâle getiriyoruz. Ayrıca gerçek usule geçen taksit, dolmuş, minibüs, servis taşımacılığı yapan esnafımızın geçmişten gelen haklarını koruyarak ticari plakalarının devri sonucu ortaya çıkabilecek vergisel yüklerini gidererek adil ve hakkaniyetli bir geçiş süreci oluşturuyoruz. Bu düzenlemeleri KDV mevzuatıyla da uyumlu hâle getiriyor, aynı işlemden satıştan doğacak KDV'yi de istisna kapsamına alıyoruz.

Teklifimizde, basın ve medya alanında Anayasa Mahkemesi kararlarının ortaya koyduğu ihtiyaçları karşılayan düzenlemelere de yer veriyoruz. İnternet haber sitelerinin resmî ilan sistemindeki yerini daha açık ve öngörülebilir bir hukuki zemine kavuşturuyor, basın-yayın ilkeleriyle yaptırım sistemini kanuni çerçeveye taşıyoruz. Böylece hem ifade ve basın özgürlüğünün hukuki güvencelerini koruyor hem de kamu kaynaklarının kullanımına ilişkin sistemi daha belirli ve öngörülebilir bir hâle getiriyoruz.

Vergi güvenliğinin güçlendirilmesi amacıyla lisansa tabi akaryakıt sektörlerinde teminat mekanizmasını daha etkin hâle getiriyoruz. Vergi kayıp ve kaçak riski yüksek alanlarda mükelleflerin faaliyetlerini kesintiye uğratmadan, kamu alacağının daha etkin şekilde güvence altına alınmasını sağlayarak risk odaklı bir denetim yaklaşımını benimsiyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 4

Teklifimiz, aynı zamanda, kurumlarımızın hukuki altyapısını güçlendiren hükümler de içermektedir. Merkez Bankası personeline ilişkin disiplin hükümlerini kanuni zemine taşıyor, yüksek yargı kararlarının ortaya çıkardığı hukuki boşlukları gideriyor ve kurumlarımızın daha sağlam bir hukuki çerçevede faaliyet göstermesini sağlıyoruz.

Gençlerimize yönelik bir düzenlememiz de teklifimizin önemli başlıklarından biri. Kültürel ve sosyal faaliyetlere erişimin kolaylaştırılması amacıyla gençlerimiz için eğlence vergisi muafiyeti getiriyor, kültür ve sanat faaliyetlerine katılımı teşvik ediyoruz.

Yerel yönetimlerimizden gelen talepler doğrultusunda taşınmaz satış süreçlerini daha etkin hâle getiren düzenlemeler yapıyor, mahallî idarelerin taşınmaz satışlarını taksitli şekilde yapabilmesine olanak vererek hem vatandaşlar açısından finansman kolaylığı sağlıyor hem de yerel yönetimlerimizin gelir yönetimine yeni imkânlar kazandırıyoruz. Uygulamada karşılaşılan bazı teknik sorunları gidermeye yönelik olarak da araç satışlarından sonra gerçekleştirilen tescil işlemlerinde öngörülen süreleri güncelliyoruz. Özellikle ticari ve kurumsal araç işlemlerinde yaşanan operasyonel güçlükleri ortadan kaldırıyoruz.

Bunun yanında, deprem bölgesinde yürütülen yeniden inşa ve ihya çalışmalarının kesintisiz şekilde sürdürülmesine katkı sağlayan KDV istisnasının süresini uzatıyoruz. Yabancı devletler tarafından desteklenen yeniden inşa projelerine ilişkin mevcut teşvik mekanizmalarının devamını sağlayarak afet bölgesindeki yatırımların ve inşanın hız kesmeden devam etmesini amaçlıyoruz.

Emniyet teşkilatının gelecekteki yönetici kadrolarının yetiştirilmesine yönelik kurumsal yapıyı daha sağlam bir hukuki zemine oturtuyoruz. İç güvenlik fakültesine ilişkin öğrenci kabulü, eğitim süreçleri ve mesleğe hazırlık mekanizmalarına dair temel esasları kanun seviyesinde belirleyerek hem hukuki belirliliği güçlendiriyor hem de Anayasa Mahkemesi kararlarının işaret ettiği kanuni düzenleme ihtiyacını karşılıyoruz. Benzer şekilde, Polis Amirleri Eğitimi Merkezinin teşkilat yapısı, görevleri ve eğitim faaliyetlerine ilişkin temel çerçeveyi de kanunda açıkça düzenleyerek Anayasa Mahkemesi kararının gereğini karşılamış oluyoruz.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğine ilişkin düzenlemelerle, Birlik Genel Kurulunun toplantı dönemine ilişkin mevcut takvimi güncelleyerek uygulamada yaşanan zamanlama sorunlarının giderilmesini, böylece oda ve borsa teşkilatının seçim ve temsil süreçlerinin daha sağlıklı yürütülmesini amaçlıyoruz.

Reklam Kuruluna ilişkin düzenlemeyle ise kurulun üye sayısını artırıyor, görev alanına uygun, daha güçlü bir temsil ve karar alma yapısı oluşturuyoruz. Böylece, tüketicinin korunmasına yönelik denetim ve yaptırım süreçlerinin daha etkin yürütülmesini hedefliyoruz.

Sonuç olarak, teklifimizin her bir maddesi farklı alana ilişkin görünmekle birlikte tamamı aynı hedefe hizmet etmektedir; vatandaşlarımızın hayatını kolaylaştırmak, kamu hizmetlerinin etkinliğini artırmak, hukuk güvenliğini güçlendirmek, ekonomik hayatın ihtiyaçlarına cevap vermek ve Türkiye Yüzyılı hedefleri doğrultusunda devletimizin kurumsal yapısını daha da ileriye taşımak.

Sayın Başkan, kıymetli hazırun; egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olduğu, milletimizin bu egemenlik hakkını seçtikleri temsilcileri aracılığıyla kullandığı Gazi Meclisimizin çatısı altında bulunmak hepimiz için büyük bir onur olduğu kadar ağır bir sorumluluğu da beraberinde getirmektedir. Milletimizin bizlere tevdi ettiği bu emanete layık olmak, onun beklentilerine cevap verebilmek ve ülkemizin geleceğine katkı sunacak çalışmalara imza atabilmek hepimizin ortak görevidir. Kuşkusuz ki bu salonda bulunan her birimizin olaylara bakışı, öncelikleri, değerlendirmeleri ve çözüm önerileri farklılık gösterebilir, demokrasinin ve müzakerenin tabiatı da zaten budur. Farklı düşüncelerin bir araya gelmesi, meselelerin farklı yönleriyle ele alınması ve her konunun çeşitli bakış açılarıyla değerlendirilmesi yasama faaliyetlerimizin en önemli zenginliklerinden biridir ancak hangi siyasi görüşe sahip olursak olalım, hangi konuya hangi perspektiften yaklaşırsak yaklaşalım, ortak paydamız ülkemizdir, milletimizdir. Burada dile getirdiğimiz her düşüncenin, yaptığımız her değerlendirmenin ve ortaya koyduğumuz her teklifin nihai amacı vatandaşlarımızın refahına katkı sağlamak, ülkemizin gelişimini desteklemek ve milletimizin hayat kalitesini yükseltmektir.

Bugün görüşmelerine başladığımız kanun teklifimiz bu anlayışın bir ürünüdür. Teklifimiz, uygulamadan gelen ihtiyaçların, vatandaşlarımızın beklentilerinin, kamu kurumlarımızın talep ve gereklerinin ve sahada karşılaşılan sorun ve taleplerin, beklentilerin değerlendirilmesi sonucunda hazırlanmıştır. Bu çerçevede, teklifimizin, Komisyonumuzun sahip olduğu birikim ve tecrübe ışığında, farklı görüş ve değerlendirmelerden de yararlanılarak olgunlaştırılacağına, yapılacak katkılarla daha da geliştirileceğine ve Genel Kurulun takdirine en sağlıklı şekilde sunulacağına inanıyoruz.

Bu vesileyle, teklifin hazırlanmasından bugüne kadar geçen süreçte emeği bulunan tüm milletvekillerimize, kurumlarımıza, bürokratlarımıza ve tüm paydaşlara şükranlarımızı ifade ediyoruz. Bu düşüncelerle, birçok farklı alanda önemli düzenlemeler içeren teklifimizin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyor, müzakereler sırasında sunulacak katkılar için şimdiden teşekkür ediyor, herkesi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi sayın milletvekillerine geneli üzerinde söz vereceğiz.

Sayın Ağbaba, buyurun lütfen.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Öncelikle teşekkür ederim.

Hem Emniyet Genel Müdüremize hayırlı olsun dilekelerimizi iletiyoruz hem de Bakan Yardımcımıza ve yeni atanan bürokratlarımıza hayırlı olsun dilekelerimizi iletiyorum.

Tabii, Orhan Bey'in çok güzel bir sunumu oldu, her zamanki gibi orta sahada top çevirdi. İlk yedi dakikasında kanun teklifiyle ilgili tek bir cümle kurmadı Orhan Bey. Sonra da en kısa konuşmayı yaptınız, toplam on altı dakika konuştunuz. Yedi dakikası orta

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 5

sahada top çevirme kalını da kanun teklifinin ucundan, sanırım siz dokunmadınız kanun teklifine Orhan Bey, öyle anlaşılıyor. Evet, bunu da belirtmiş olayım.

Şimdi, tabii, biz olağanüstü bir dönemden geçiyoruz. Partimiz açısından, demokrasi açısından çok önemli bir dönemden geçiyoruz. Orhan Bey bunun bir CHP iç meselesi falan olduğunu söyledi ama bu bir iç mesele değil, bu meseleyi anlamak lazım. Bu mesele, 4-5 Kasım değişim kurultayını kaybedenlerle 31 Mart seçimlerini kaybedenlerin yüksek iş birliği sonucunda Türkiye'nin demokrasisine vurulmuş bir hançerdir, darbedir. Bugün hiç kimse güvende değildir, bugün hiçbir siyasi parti de güvende değildir. Bir asliye ceza mahkemesi bulan birisi siyasi partiyi de kapatabilir, genel başkanı da değiştirebilir.

Değerli arkadaşlar, hepinizin vicdanına sesleniyorum: Bakın, 4-5 Kasım'da, sizin de çok yakından tanıdığınız, değişim umuduyla çıkan bir genel başkan değişimi oldu, Sayın Özgür Özel genel başkan oldu. Ardından bu butlan meselesi 31 Marttan sonra çok gündeme geldi; 6 Nisanda bir kurultay yapıldı, ardından Kasım ayında bir kurultay yapıldı, toplam 3 kez kurultay yapıldı. Bu sürekli, Cumhuriyet Halk Partisinin üzerinde bir hançer gibi bir kılıç gibi sallandı. Bakın, arkadaşlar, burada deneyimli bürokrat arkadaşlar da var, deneyimli siyasetçi arkadaşlarımız da var. Türkiye, maalesef askerî darbelerle demokrasinin yara aldığı, demokratik hayatımızın kesintiye uğradığı, siyasi partilerin kapatıldığı dönemler de gördü. Mahkeme eliyle Türk Silahlı Kuvvetlerinin tasfiye edildiğini de gördük hep beraber. Bakın, Türk Silahlı Kuvvetleri, burada herhâlde Türk Silahlı Kuvvetlerine hiç kimse bir şey demez; herkes Peygamber ocağı olarak görür, herkes göz bebeği olarak görür ama bu Türk Silahlı Kuvvetleri mahkeme kararıyla değerli arkadaşlar, terör örgütü olarak ilan edildi, hatırlar mısınız bilmiyorum. Terör örgüt lideri İlker Başbuğ, tüm komuta kademesi, genel sekreteri, hepsi terör örgütünün yöneticisi olarak cezalandırıldı mahkeme kararıyla ve bunlar idam olsaydı idam kararı almışlardı, 2'şer kez ağırlaştırılmış müebbet hapis aldılar. Bunu o zaman da söyledik, dinletemedik, FETÖ yargısının eliyle yapılmış bir darbe girişimiydi. Türk Silahlı Kuvvetlerine Yunanistan'ın ya da bir başka düşmanın yapamadığını yaptı değerli arkadaşlar. Bakın, tarihin doğru yerinde duranları tarih yazar. Biz bugün 15 Temmuz deyince Genel Başkanımız niye böyle kendine güvenerek konuşuyor? Çünkü Divanda Sayın İsmail Kahraman bir yanında, diğer yanında ceket yok, bir AK PARTİ milletvekilinden ceket alıyor, bir yanında Özgür Özel, bir diğer yanında da Plan ve Bütçe Komisyonunun şimdiki Başkanı Sayın Mehmet Muş. O gün demokrasi öpücüğü veriliyordu Özgür Özel'e, hatırlayın. İsmail Kahraman her ortamda övüyor, her ortamda övüyor. Ama arkadaşlar bakın...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - O ne demek...

VELİ AĞBABA (Malatya) - O benim ifadem değil.

Bu yaşadığımız süreçte tarihin doğru yerinde konuşanları da yazacak, konuşmayanları da yazacak. Bugün sanmayın ki bu darbe Cumhuriyet Halk Partisine yapılmıştır, apartmanda bir ev yanarsa apartman yanar değerli arkadaşlar, apartman yanar. Bu içindeki, doğru içimizdeki hainler, içimizdeki bu değişimi, değişim sürecini kaldıramayanlar ama burada hiç kimse "Bunda siyasetin katkısı yok, efendim yargı bağımsız." diyebilir miyiz Allah aşkına? İç dünyanıza, vicdanınıza sesleniyorum, bana cevap vermenize gerek yok. İç dünyanıza sesleniyorum ya, koca bir parti... Bakın arkadaşlar, kimsenin mal güvenliği yok, can güvenliği yok, namus güvenliği yok. Cumhuriyet Halk Partisine çökenler... Dışarıdan dış gözle bakın, kimse gelip buraya yatırım yapar mı, kimse gelip kendini güvende hisseder mi? Bakın, biliyorsunuz, siz bakan yardımcılığı yapmışsınız, milletvekilliği yapmışsınız, Orhan abi çok tecrübeli. Bu siyasi partilerin konusu ne zamandan beri asliye mahkemelerinin konusu oldu? Ne zamandan beri, ne zamandan beri oldu? Yüksek Seçim Kurulunun konusudur arkadaşlar. Ama şimdi bu, maalesef, maalesef Türkiye büyük bir ağır bir yara aldı, ağır bir darbe aldı arkadaşlar. Bakın, bu sadece -tekrar söylüyorum- Cumhuriyet Halk Partisine yapılmış bir darbe değildir. Bu demokrasimize yapılmış bir darbedir, cumhuriyete yapılmış bir darbedir, vurulmuş bir hançerdir. Bugün belki bizi tasfiye edecekler. Bizim milletvekili olmamızın önemi yok ama Türkiye'de siyaset tasfiye ediliyor. Bakın Türkiye'de hiçbir siyasi partinin önemi kalmayacak, hiçbir siyasi partinin etkinliği kalmayacak. Bunu da görmenizi tavsiye ediyorum. 12 Eylül darbesinde siyasi partiler kapatıldı. Ya 28 Şubat, 28 Şubatın maşallah ekmeğinden, suyundan, yününden, sütünden faydalaniyorsunuz. Bakın 28 Şubat döneminde de doğru durmayanları tarih yazıyor. Ben Malatya İl Başkanığıydım. Burada bilenler bilir yanınızda oturanlardan, ben Malatya Cumhuriyet Halk Partisi İl Başkanığıydım. 28 Şubat'ta nerede durduğumuzu bir sorun Malatyalılara, siyasi arkadaşlarınıza, siyasi akrabalarınıza bir sorun. Tarihin doğru yerinde durmak lazım. Bugün biz daha da güçlenerek geleceğiz yani biz bu mücadeleyi bırakmayacağız, onu söyleyelim. Baskılar oluyor, mahkemeleriyle başka türlü baskılar var, türlü iftiralar var. Siz de izliyorsunuz, siz de izliyorsunuz, benim şahsımla da ilgili bir sürü iftira var, onu da takip ediyorsunuz. Bu dönemler geçecek arkadaşlar, bu dönemleri hep beraber atlatacağız ama bakın biz AK PARTİ'yle siyasi bir mücadele yaparız; yeneriz, yeniliriz. Geçmişte, diyorsunuz ya "13 kez yenildiniz." 13 kez yenildik, bir gün darbeye teşebbüs etmedik ya da FETÖ Meclisi bombaladığı gün ya bunlar eskiden ortaktı FETÖ'yle, bu uçağa mermiyi koyan, uçağa, tanka mazotu koyan AK PARTİ'liydi demedik. Geldik, direkt, direkt Meclise geldik ve Meclisin açılmasını ilk teklif eden Genel Başkanımız Özgür Özel'di İsmail Kahraman'a, "Meclisi açın, Mecliste direnelim." diyendir. Hatırlayın, orada, Sayın Mehmet Muş bilir sığınaktaki durumunuzu, atılan bombaları bilir. Bugün ben bunu bir şey yapacağınızdan değil ama bu duygularımı bir Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi olarak ifade etmek istiyorum. Bu yaşadığımız süreç Türkiye'nin demokrasisi açısından son derece kötü bir süreçtir. Hiç kimseye, hiçbir ülkede "Bizde demokrasi var." diyemezsiniz, "Bizde hukuk var." diyemezsiniz, "Bizde yargı güvenliği var." diyemezsiniz. Bu bir yol açmaz umarım. Umarım bu yargı bir yol açmaz, umarım Türkiye bu krizden bir an önce kurtulur. Tekrar söylüyorum, bu sadece Cumhuriyet Halk Partisine yapılan bir darbe girişimi, darbe değildir. Türkiye'nin yüz elli yıllık demokrasi geleneğine, demokrasi deneyimine vurulan bir hançerdir. Bu duygularımı paylaşmak istedim. Zaten Orhan Bey kanunla ilgili çok bir şey söylemedi. Bizim de söylememiz uygun olmaz, sizi mahcup etmeyelim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 6

Teşekkür ediyorum.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Allah için, Kanunla ilgili konuşmadın, tek kelime etmedin. Orayı eleştiriyorsunuz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, yani Komisyon böyle sessiz olunca bir şey mi var oluyor yani? Niye, bir tuhafılık mı var? O duyguya mı kapılıyoruz?

CAVİT ARI (Antalya) - Eski hâline getiririz Sayın Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Burada CHP'yi tahrik etmeyelim, CHP burada duruyor yani.

Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Oluç, size veriyorum sözü.

Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, değerli bürokratlar; hoş geldiniz.

Orhan Bey, sunuş için teşekkür ederiz.

Şimdi, en başında da söyledim yani aslında buradaki maddelerin gerçekten önemli bir kısmı, bizim Komisyonumuzu ilgilendiren bir şey değil. Ama her zaman olduğu gibi yine bunu yapıyoruz ve bunları konuşuyoruz.

Birkaç noktaya kısaca değinmek istiyorum. Şimdi, aslında Plan ve Bütçe Komisyonunda bugünlerde konuşmamız gereken başka konular var yani. Mesela emekli maaşlarını konuşmamız gerekir. Temmuz geliyor, emekliler bekliyorlar. Asgari ücret meselesini konuşmamız gerekir, konuşmuyoruz. BAĞ-KUR emeklilik prim gün sayısını her seferinde söylüyoruz ama iktidar milletvekilleri havaya bakıp dinliyorlar bunu. Sözüünüz var İsmail Bey, yerine getirmiyorsunuz. 9 binden günden 7.200'e indirmek...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Cumhurbaşkanımızın sözü var. Biz sözümüzü yerine getireceğiz.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Evet, yani bunları konuşmamız gerekir diyorum, bunları konuşmuyoruz. Kademeli emeklilik meselesi çok önemli bir konu; konuşmamız gerekir, konuşmuyoruz. Yani, bizim Komisyonunda, konuşmamız gerekenleri değil, konuşmamıza gerek olmayanları konuşuyoruz. Bu, alışkanlık hâline geldi, bunu belirtmiş olayım başlangıçta.

Şimdi, birkaç noktaya değineceğim dedim kanun teklifiyle ilgili. Bir tanesi, 4'üncü maddesiyle ilgili, Orman Kanunu meselesi. Etkilendim doğrusu, etki analizini de okuyunca etkilendim. Yani, burada, engelli ve yaşlı bireylere yönelik bakım ve rehabilitasyon merkezleri meselesi hiç tartışmasız, son derece önemli bir konu. Yani toplumdaki, ülkedeki dezavantajlı toplumsal grupların rehabilitasyonu meselesi, doğayla buluşmaları son derece insani ve sosyal konular yani tartışmasız bunu söylemiş olayım yani bunu tartışma konusu yapmıyoruz. Sosyal bakım hizmetlerinin geliştirilmesi için adımlar atılması, bu konuda daha fazla kaynak ayrılması vesaire çok değerli. Bu konuda fikrimiz net. Fakat, şimdi, bunu, bu maddeyi yazmak için sizin İsveç'ten örnek vermenize gerek yok yani aslında. Fakat yine de o da güzel, İsveç'ten örnek verip bu konuda engelliler ve yaşlılar için adımlar atılması gerektiğini anlatmanız. Ama İsveç'ten başka örnekler de alabilirsiniz. Mesela İsveç'in demokratik hak ve özgürlüklerini tartışabilirsiniz, hani, illa bir şey almak gerekiyorsa. Sosyal hakları İsveç'te çok gelişkindir emekçiler, işçiler açısından baktığımızda; onu da almıyorsunuz. ücret meselesini, onu da almıyorsunuz. Bunu almışsınız, peki, bu da güzel.

Şimdi, sadece, benim sormak istediğim mesele şu: Yani engelliler ve yaşlılar için, dezavantajlı toplumsal gruplar için rehabilitasyon vesaire, bu adımlar atılsın da -yeni merkezler yapılması- bunu niye ormanlara yapmaya kalkışıyoruz? Yani rehabilitasyon merkezleri yapıp onların etrafını ormanlaştırsak, ağaç diksek daha doğru olmaz mı? Yani var olan ormanları niye bunun için kullanmaya kalkışıyoruz?

Şimdi, niye bunu söylüyorum? Yine, bakıldığında, bu bile belli bir sınırlama içinde tartışılabilir bir konu olur ama yani ilerisinde şöyle şeylerle karşı karşıya kalındığı için hep bu ülkede, bu tür "iyi amaç" diye yapılmış işler bir süre sonra başka amaçlara çevrilebiliyor ya, yani böyle bir riski taşıyor bu madde. Onun için, ormanlık alanları tahrip etmek, ekolojik dengeyi bozmak, ormanlık alanları yapılaşmaya açmak yerine... Çünkü, hani, belli zincirler bu işin içine girecek, büyük firmalar bu işin içine girecek, büyük firmalar bu işin içine girecek, özel işletmeler bu işin içine girecek, vakıflar belki bu işin içine girecek, vesaire.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Kamu kurumları girecek.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Evet. Şimdi, bunun kamu yararı açısından...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Kamu kurumlarının yatırımlarına müsaade var.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Kamu kurumları da hani yeni madde ihdasları yapıyor ya bizde, bir süre sonra, belki gelecek sene burada yeni bir maddeyle karşı karşıya kalacağız yani bir yol açıyoruz, onu söylemeye çalışıyorum. Ormanlarda yapılaşmaya niye yol açıyoruz? Bunun yerine, bu yapılmak istenenlerin hepsi kent içi yeşil alanlarda yapılabilir, kamulaştırılmış araziler kullanılarak yapılabilir. Dediğim gibi, merkezler inşa edilir, etrafı ormana çevrilir yani yapılmak istendiği zaman. Dolayısıyla, burada bir sorun olduğunu düşünüyoruz doğrusu ve bunu doğru bulmadığımızı ifade etmek istiyorum. Engelliler ve yaşlılar için sosyal hizmeti geliştirmek kesinlikle desteklediğimiz bir şey ama ormanlık alanları bunun için kullanmak doğru bir şey değil.

Şimdi, bir diğer konu vergi meselesi yine. Yani bunu her seferinde konuşuyoruz, doğal bir şey konuşmamız da yani bu haksız kazançlar meselesini çeşitli seferlerde konuştuk. Şimdi, bu taksi plakaları meselesi. Şimdi, İstanbul'a baktığımız zaman -hani en fazla taksinin olduğu yer diye söylüyorum- İstanbul'da herhâlde 17-18 bin taksi plakası var. Bütün Türkiye açısından baktığımızda zannediyorum 60 bin civarında var ama İstanbul en yoğun olan yer. İstanbul'da şimdi taksi plakaları kaçta satılıyor, hani rayici

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 7

sanıyorum 12 milyondan aşağı değil, 12-15 arasında değişiyor. Çok yüksek bir şey ve yani bir taksi plakasından bahsediyorum. Biliyorsunuz, bir de kendisinde çok sayıda taksi plakası bulunduranlar da var yani 10 taksi plakası, 15 taksi plakası...

ERHAN USTA (Samsun) - Binden bahsediliyor.

CAVİT ARI (Antalya) - Belki binlerce olanlar var.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Yani hani daha insafli yerlerden bile gitsek şöyle bir durumla karşı karşıyayız.

ORHAN YEGİN (Ankara) - İstanbul Büyükşehir bir ihale yapmıştı.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - İşin büyükşehir meselesine girmeden, ben bu kanunla ilgili...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Fiyat açısından söylüyorum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Evet yani şöyle bir şey demek istiyorum: Şimdi, bugüne kadar bu taksi plakalarını edinmiş olanlar, diyelim, hani insafli konuştum ya, 10 tane, 20 tane plakası olan, işte, 15 milyondan satsa 150 milyon ediyor 10 plakası varsa, 20 plakası varsa 300 milyon ediyor; gelir elde edecek ve bunun vergisi yok. Şimdi, diyeceksiniz ki: "Zaten bu taksi plakalarını satanlar noterde işlem yaparken gerçek sattığı fiyat üzerinden göstermiyor." Evet, doğru, göstermiyor, biliyoruz yani açıktan alıyor parayı, tamam fakat şimdi bunu kanuni hâle getiriyoruz. Yani benim 10 tane plakam varsa satacağım, 150 milyonu bankaya yatıracağım, bana "Bunun vergisini ver." dedikleri zaman "Kanun maddesi var, niye vergi vereyim ki plakayı sattım." diyeceğim. KDV'den de muaf tutuyoruz, vergiden de muaf tutuyoruz. Bunu niye yapıyoruz, bu anlaşılır bir şey değil yani bakın, bu büyük bir vergi adaletsizliği, gerçekten yani kamu vicdanını yaralayan bir durum bu. Ben şimdi bir taksi plakası ya da hadi 2 taksi plakası olanla ilgili bir şey demiyorum burada ama bu konuda çok başka bir ortam var, bu gayet iyi bilinen bir şey büyükşehirler açısından, özellikle de İstanbul açısından. Dolayısıyla bu vergi politikasında da bir adaletsizlik yaratıyoruz yani daha evvel başka konularda olduğu gibi adaletsizlik yaratılıyor ve sorunlu bir düzenleme vergi adaleti açısından. Bu niye yapılıyor? Etki analizine baktım, açıklaması yok. Tamam, bundan sonrası için vergilendirme getiriyoruz ama yani öncesi için nasıl bu kadar kolaylıkla silinebiliyor her şey, anlaşılır gibi değil. Dolayısıyla, bu hem 6'ncı hem 15'inci madde gerçekten sıkıntılı konular ve dediğim gibi yani bu niye yapılıyor, anlaşılmıyor ama sonucu ne oluyor? Vergi adaletsizliği ve haksız kazanç elde etmek oluyor. Bunu da söylemek istiyorum.

Üzerinde durmak istediğim bir diğer konu, Anayasa Mahkemesinin bozduğu maddeler. Biliyorsunuz, geçen dönem yani geçen sene 200'e yakın maddeyi burada tartışmıştık, Komisyon'da; Anayasa Mahkemesinin bozduğu maddeleri, onların her birini tekrardan değerlendirdik falan. Yani bunun doğru bir yöntem olmadığını hep söyledik, söylüyoruz da yani kanunu çıkartırken Anayasa'ya aykırı olmamasına dikkat etmemiz gerekirken kanun çıkıyor, Anayasa Mahkemesine gidiyor, bozuyor Anayasa Mahkemesi, o süre boyunca bu kanun işlemiş oluyor, kullanılıyor, buradan da yarar elde edenler oluyor, sonra bizim önümüze geliyor, "Hadi bunu nasıl düzeltiriz?" diye bakıyoruz. Fakat bu Basın İlan Kurumu hakkında Anayasa Mahkemesinin verdiği ihlal kararlarını yerine getirmek için bu iddiayla önümüze gelmiş olan maddelere bakıyoruz yani "Anayasa Mahkemesi kararlarının arkasından nasıl dolanabiliriz?" çabası yani "Nasıl olur da daha rafine ve sistematik bir şekilde bu kanunu..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Teşekkür ederim.

Anayasa Mahkemesinin bozmuş olduğu kanunu daha rafine ve sistematik bir yapıya nasıl kavuştururuz da Anayasa Mahkemesi tekrardan bunu bozamaz arayışı içindeyiz. Yani bu Basın İlan Kurumuyla ilgili madde gerçekten çok sorunlu. Zaten bizim de tartışmamız gereken bir yer değil bu. Yani Dijital Mecralar var, orası tartışın bu konuyu ama biz tartışıyoruz.

Şimdi, hani ben biraz konuyla ilgili olduğum için, daha evvel de medya alanında çalışmış biri olduğum için bu konuda da birkaç şey söylemek istiyorum. Yani bu Basın İlan Kurumuna verilen yetkiler, son derece muğlak ifadelerle verilen yetkiler, yerel ve bağımsız basın için âdeta idam fermanı gibi Orhan Bey, emin olun bundan. Yani yerel ve bağımsız basınla ilgili ben büyük medya kuruluşlarını, büyük patronları falan kastetmiyorum ama daha bu işi amatörce yapan yerel basın açısından baktığımızda, dijital mecra açısından baktığımızda, işte internet, haber siteleri, vesaire açısından baktığımızda gerçekten çok ciddi yükümlülükler ve yaptırımlar ortaya çıkarılıyor. Zaten imkânları sınırlı olanları, Basın İlan Kurumundan aldıkları çok düşük ilanlarla işte kendilerini çevirmeye çalışanları mağdur edecek bir şey hâline geliyor ve ciddi bir sorun yani.

Şimdi, Anayasa Mahkemesi demiş ki: "Bu Basın İlan Kurumunun ilan kesme cezaları ifade ve basın özgürlüğünü ihlal ediyor." Hükmetmiş buna ve mevcut sistemin, uygulamaların öngörülebilirlikten uzak olduğunu belirtmiş. Biz şimdi bunu ne yapıyoruz? O kadar yoruma açık ve geniş ifadelerle bir şey hazırlıyoruz ki yani daha beter hâle getiriyoruz. Yani mesela...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

Şimdi, yani bu neden önemli bu mesele? Yani, bakın, haber alma özgürlüğü, ifade ve düşünce özgürlüğü, iletişim özgürlüğü ve hakkı, bunlar evrensel haklardır tanımlanmış olan, sadece Türkiye'yle ilgili bir şey değil. Bu evrensel hakların Türkiye'de ciddi sorunlarla karşı karşıya bulunduğunu biliyoruz. Yani düşünce ifade özgürlüğü açısından da bu böyle, basın özgürlüğü açısından da böyle. Yani gazetecilik yapmak neredeyse suç hâline geldi birçok yerde. Dolayısıyla bu teklif de bu meseleyi bu açıdan değerlendirmiyor. Yani ifade özgürlüğünü genişletelim, iletişim özgürlüğünü genişletelim, Anayasa Mahkemesi bunu bozmuş, biz

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 8

daha iyisini yapalım değil, daha kötüsünü yapmaya çalışıyoruz ve bu açıdan da yanlış bir iş yaptığımızı düşünüyorum. Bunu düzeltmek gerekiyor gerçekten ama hani çok umutlu değilim bunun düzeltileceğine dair.

Şimdi, nedir sorun mesela? Niye Anayasa Mahkemesi bozmuş bunu? Basın İlan Kurumu yetkisi olmadığı hâlde resen inceleme yapmış. Mesele mahkemelere gittiğinde mahkemelerden geri dönmeye başlamış ve Anayasa Mahkemesi de demiş "Ya, senin böyle bir yetkin yok." Şimdi, "Yetkin yok." demiş Anayasa Mahkemesi yani senin yapman gerekmiyor bunu diye anlatmaya çalışıyor. Biz ne yapıyoruz? Resen inceleme yetkisi veriyoruz Basın İlan Kurumuna. Yani şikâyet olmayacak, herhangi birisi şikâyet etmeyecek ama Basın İlan Kurumu kendi oradaki çalışanlarıyla oturacak, "Şu yayını bir inceleyelim." deyip bakacak, orada suç bulacak, vesaire vesaire.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Bildiğimiz şey işleyecek ve sonuçta da yani işe Basın İlan Kurumundan 3-5 kuruş para alarak kendi çalışmalarını finanse eden yerel medyada daha amatörce çalışanlar da ciddi bir sorunla karşı karşıya kalacak. Yani reseni yazıyoruz buraya, hâlbuki yazmamız gerekmiyor çünkü Basın İlan Kurumunun işi değil bu yani başka kurumlar var bu konuda. Basın İlan Kurumunun işi aslında... Yani nasıl anlatmaya çalışayım? Yani Basın İlan Kurumu elindeki imkânları çeşitli yayınlara dağıtan ve oraların kendisini idame ettirmesini sağlayan bir kurum iken kendi yetkisini şimdi aşarak yayıncılığın içeriğine dönük kararlar vermeye başlamıştı zaten, Anayasa Mahkemesi bozdu, şimdi biz bunu yasal hâlde getiriyoruz.

Sonra "basın ahlak esasları" "basın yayın ilkeleri" şeklinde değiştiriliyor. Basın yayın ilkeleri neye göre belirlenmiş? Mesela mesleki kurum ve kuruluşlarla bu konuda bir tartışma yapılmış mı, görüşme yapılmış mı? Alanda kabul görmüş hem Türkiye çapında bu konuda değerli metinler var hem evrensel alanda değerli metinler var; bunlara mı dayanıyor? Bunların hiçbirine dayanmıyor, bunların hiçbirine dayanan bir şey yok. Bakın, "ç" ve "f" maddelerine baktığımızda muğlak ve yoruma açık; "k" maddesine baktığımızda yine keyfî yorumlamaya çok açık, çok açık olan bir şey. "Hâkimlerin kararını etkileyecek beyan ve yorumlarda bulunulamaz." Yahu, zaten Anayasa'da bunun maddesi var, Basın İlan Kurumunun ne alakası var bu işle? Anayasa'da yazmış "Yargılamaları etkileyecek bir şeyi kimse yapamaz." diye. Hoş, yapıyor, özellikle yürütme ve iktidar, onu biliyoruz, örnekleri de çok fazla ama yani Basın İlan Kurumunun işi değil bunu saptamak sonuç olarak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - İdari bir organ olan Basın İlan Kurumu bürokratik denetim amacıyla hareket eden bir sınırlara ulaştırılıyor ve bu yanlış bir şey esas itibarıyla baktığımızda. Yani AYM'nin bozma gerekçesi de "Bunları böyle yapın." değil zaten, tam tersi bir gerekçe.

Şimdi, bu üç konuda diğer maddeler geldiğinde de konuşacağız elbette ama bu üç konuda ciddi bir sorun olduğunu düşünüyoruz: Birincisi, dediğim gibi, orman yasasına yapılacak ek meselesi, ormanlık alanların imara açılıyor olması. İkincisi, taksilerdeki -taksi plakalarındaki- haksız kazancın vergilendirilmemesi. Üçüncüsü de Basın İlan Kurumunun aslında yetkilerinin genişletilerek yapmaması gerekenleri yapmasına yol açacak düzenlemelerdir. Bunların değiştirilmesini elbette ki önereceğiz öneriyoruz da ama büyük bir değişiklik olacağı kanaatinde değilim, bunları belirtmiş olayım.

Dinlediğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hazırnu tekrar saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, tabii, bir torba yasanın genelini konuşmanın zorluğunu hep biliyoruz, bunu geçmişte de hep yaşadık. O yüzden ben bazı maddelere yönelik düşüncelerimi ifade edeceğim ama daha genel olarak da Türkiye'nin bugün yaşadığı ekonomik sıkıntılara ilişkin düşüncelerimi ifade edeceğim.

Şimdi, 24 maddesi var bu kanun teklifinin, aslında baktığınızda yapısal mahiyetli içerisinde hiçbir şey yok. Yani oysa Türkiye'nin beklediği, özellikle ekonomik programın çalışması açısından yapısal mahiyetli reform anlamında bir kısım düzenleme ihtiyaçları var. Bunların neler olduğunu burada defalarca saydık, zaman sınırlı olduğu için ona tekrar saymayacağım ama o anlamda baktığımızda burada bir şey göremiyoruz, onu bir defa not etmek gerekir. Ha, elbette uygulamada bazı sorunlara yönelik çözümler var, burada desteklediğimiz maddeler de var. Mesela, işte, gençlere vergi indirimidir, emniyet hizmetleri sınıfıyla ilgili meseleler, tescil süresi, deprem bölgesindeki kademe muafiyetin uzatılması, TOBB'la ilgili düzenlemeleri biz de destekliyoruz ama bunlar tabii ki uygulamadaki bir sıkıntı çözer de ama Türkiye'nin meselelerini çözecek bir şey değil bunların hiçbirisi, böyle maddeler değil. Ha, sorunlu maddeler var mı? Var. Bizim açımızdan da baktığımızda özellikle 5 tane alanda burada sorun var. Bunlardan bir tanesi, evet, bu ormanların talan edilmesine bu engelli merkezlerinin vesile kılınması meselesi. Ne olursa olsun yani ormanların bu amaçla... Zaten mevcut kanunda var, bunun daha da genişletilmesini, ormanların sürekli hedef alınıyor olmasını doğru bulmuyoruz; maddenin detaylarını orada konuşacağız. Devlete ait olması bunu devletin işleteceği anlamına da gelmez. Yarın buraya getirisinin orman bağına, işte önce devlete yaptırırsın, sonra başkasının işletmesine, bir özel sektöre verip yıllarca -elli yıl- orada orman içerisinde bir özel sektör işletmesinin olmasını da sağlarsın, kanun ona da engel değil. Şimdi, bunu yapmamak lazım, burada itirazlarımız var.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 9

Bu büyükşehirlerde basit usulden gerçek usule geçişle ilgili sıkıntılar var. Bu sıkıntıları daha önce de izah ettik, özellikle taksiciler açısından. Tekraren söylüyorum: Samsun'un Vezirköprü ilçesinde bakın arkadaşlar, yani günde 300-500 liradan 2 tane, 3 tane müşteri alıyor, biz bu insanı Kadıköy'deki taksiciyle aynı tutuyoruz diyoruz ki: "Sen basit usulden gerçek usule geçeceksin." Bu gerçek usule geçmenin bir sürü maliyeti var, zorlukları var ve ciddi yükümlülükler getiriyor. Oysa büyükşehir olmayan yerlerde çok daha kârlı işler var ama oralar basit usul üzerinden yapılıyor. Bu yanlıştı. Bu yanlışlar elbette iktidar tarafının da kulağına geldi, Bakanlığın da kulağına geldi, Bakanlık şimdi bunlar çözmeye yönelik birtakım şeyler yapıyor ama bence bu yaptığı da doğru değil. Detaylarını maddede konuşacağız. Ama özellikle elinde birden fazla taksi plakası olan kişilerin bu taksi plakalarını elden çıkarmasından doğan kazançların vergilendirilmemesi asla kabul edilecek bir şey değil. Bin tane taksi plakası olan insanlar var ve bunlara diyorsunuz ki: "Arkadaş, ben aldığın fiyat ile sattığın fiyatı arasındaki farktan dolayı senden 5 kuruş vergi almayacağım." Böyle bir şey kabul edilemez; üstelik KDV'de almayacağız. Niye çıktı bu ihtiyaç? Şimdi bu basit usuldeydi, basit usulde böyle bir şey yoktu, şimdi gerçek usule geçince bilanço esaslı var, aldığı fiyat ortada, şimdiki değeri ortada, satışlarda ciddi vergi çıkıyor. Güncelleme yapılabilir, gerçek değeri üzerinden bir şey yapılabilir ama "Ben bunu verginin dışına alıyorum." anlayışıyla hareket etmek burada bugüne kadar Sayın Mehmet Şimşek'in bize söylediği her şeyi yalanlar Sayın Bakan Yardımcım yani dolayısıyla buraya tekrar dikkatle bakmak lazım.

Basın İlan Kurumuyla ilgili... Tamamen bir sopayı özellikle muhalifseniz, küçük internet haber siteleri veya yerel gazetelere "İlan ve reklam vermem ben sana." diyerek çok muğlak ifadelerle birtakım düzenlemeler yapılıyor, adına da "ahlak yasası" deniyor fakat yapılan şey yani bugüne kadar yapıldı gibi ahlaksızlık esasında. Dolayısıyla buraya bakmak lazım. Maddesi gelince bunun detaylarını konuşacağız.

1-2 tane küçük şey... Bunların ben makul karşılanıp düzeltileceğini düşünüyorum. Bu yerel yönetimlerin taşınmazlarının satışında ihalenin peşin fiyat üzerinden yapılıp sonunda isteyene vade yapılması meselesinin yanlış olduğunu düşünüyorum. İhaleye vadeli çıkılma eğer illa vadeyle yapılacaksa, taksitli satış yapılacaksa. Çünkü kanuni faiz ile piyasa faizi arasında çok ciddi fark var ve orada bir keyfilik var idare de. Ben alırsam bana belki bir şey yapmayacak çünkü bir zorunluluk yok -efendim, iki yıla kadar 12 taksit diyor- dolayısıyla benim bakış açımınla, benim vereceğim fiyat ile bir başka vatandaşın vereceği, iktidara yakın birinin vereceği fiyatı değiştirir. Bu, ihaleye fesat karıştırılması ve ihalenin sağlıksız yapılması anlamına gelir.

Merkez Bankasıyla ilgili bir sorum var, onları da yeri geldiğinde söyleyeceğim.

Şimdi esas şey, kanun teklifini sunan arkadaşımız "Toplumun beklentileri, toplumun talepleri çerçevesinde bu kanun teklifi oluşturuldu." falan diyor ama ben toplumun başka beklentilerini de söyleyeyim. Esas yükselen feryat nedir? Mesele işte emekli aylıkları. Enflasyon çok hızlı geliyor, öngörülenin çok üzerinde gidiyor, güncelleme ihtiyacı var, memurda emeklide, asgari ücretlide. Bunlarla ilgili biz Plan ve Bütçe Komisyonuyuz, bizim bunları konuşmamız lazım. Bütçeye yön veren kurum, Parlamento heyeti burası, bunları konuşmuyoruz. Ondandır, kira stopajı var. Vatandaş, esnaf şu anda "Arkadaş, ben perişanım. Hiç olmazsa devlet bana bir destek versin. Benim kiramı ödeyemediğim bir dönemde benden hâlâ yüzde 20 niye stopaj alıyor?" diye bunu soruyor, bunu bekliyor vatandaş. Burada en azından -sürekli olsun demiyorum- geçici süreyle bir indirim bekliyor, vatandaşın böyle bir beklentisi var. Basit usulden gerçek usule geçilen büyükşehirlerde geçişin aslında tamamen kaldırılmasını bekliyor, onun detaylarını daha sonra konuşacağız. Ama yani burada şimdi yaptığımız nedir? Burada hasılat esaslı kazanç sistemi getiriyoruz. Aslında "Ya, ben ya geçecek usul dedim ama bundan da vazgeçiyorum." demenin başka bir yolu bu. Ee, gerçek usule geçtiysek madem gerçek usulde vergilendirelim, kazancı beyan edilsin. Niye şimdi ciro üzerinden yüzde 10'u kazanç sayacağız ve onun üzerinden vergi alacağız. Yani bunlar dolayısıyla... Ama vatandaşın beklentisi basit usulden gerçek usule geçsin büyükşehir statüsü içerisinde değil, kazanç esas alınarak yapılması. Bakın, hiç geçirilmesin demiyoruz, kazancı gerçekten yüksek olan yerlerdeki kişilerde bunu yapın ama büyükşehir sınırları içerisinde fakat kırsal nüfus 30 binin üzerinde... Ya, Vezirköprü'nün nüfusu 100 bin arkadaşlar ama köyden farkı yok bir anlamda baktığınızda çünkü yirmi beş yıldır size destek veriyor, hiçbir yatırım götürmediniz tamam mı, bu kadar basit. Sen burada diyorsun ki bu adıma: "Sen gerçek usulde vergi vereceksin." Bu, Allah'tan reva değil, bu olmaz. Mesele KDV iadelerinin hızlandırılmasını istiyorlar. Şu anda büyük sanayici de perişan. KDV... Nedir işte? Yüzde 20'yle girdileri var, yüzde 1 çıktısı var, ciddi bir KDV alacağı var devletten ve burada finansman maliyetlerinin çok ağırlaştığı, finansman imkânlarının çok sınırlandığı bir dönemde devlet bu vatandaşın parasının yapsın kontrollerini zamanında ama milletin parasını versin ki sanayici veya tüccar zor durumda kalmasın.

Şimdi, KDV sistemi; bakın, bir muhalefet milletvekili olarak şunu söylüyorum: Bu devlet hepimizin. Bir KDV sistemi bu kadar çok indirimli orana sahip olursa bu KDV sisteminden herkes şikâyet eder. Şimdi, bakın, girdisi yüzde 20 olup çıktısı yüzde 1 olanlar şikâyet ediyor "İlâmi alamıyorum." diye, bakın, şimdi, burada bir şikâyet var. Tersisi durum var: Mesela, bir kasap veya bir lokantayı düşünün, girdisi yüzde 1 lokantanın, çıktısı yüzde 10. O da "Her ay ben ilave yüzde 9 vergi veriyorum." diyor, şikâyet ediyor.

Şimdi, Vakko'da ne kadardır takım elbise bilmiyorum, ben Vakko'dan alışveriş yapmadığım için ama herhâlde 102-200 bin liradan aşağı değildir. Vakko'dan takım elbise alıyorsunuz arkadaşlar, yüzde 10 KDV. Tekstilin tamamını biz hâlâ... Geçmişte niye yapıldığını biliyorum, o günaha ortaklığımız da var bir anlamda. İşte, Gelir İdaresi dedi ki: "Ya, KDV iadeleri çok fazla oluyor, ihracatta KDV iadesi, vergi yüzde 20 olduğu için haksız iadeler yapılıyor, bunu düşürelim." 2006, 2007'ydi, IMF'i zar zor ikna ettik, çekildi bu. O günden bugüne yirmi yıl geçti, hâlâ Gelir İdaresini biz güçlendiremedik mi? Niye hâlâ bütün konfeksiyonun tamamını Lacoste'tan da alışveriş yapsan, Vakko'dan da, Beymen'den de -daha o yabancı markalara dilim dönmüyor- oralardan da alışveriş yapsan yine

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 10

yüzde 10 ama dondurma aldığı zaman, çocuğa bir dondurma aldığı zaman yüzde 20 KDV veriyorsun. Böyle bir devlet düzeni olabilir mi? Bunları düzeltmemiz lazım, buraların hepsini düzeltmemiz lazım, bunları buraya getirmek lazım. Vergi dilimleri -önergemiz olacak, orada detaylarını söyleyeceğim- üzerinden adı konulmamış bir gelir vergisi alıyoruz vatandaştan, özellikle geliri bir miktar yüksek olan kesimden. İşte, memurlardan, kamu işçilerinden ve özel sektör işçilerinden adı konulmamış bir vergi. Birazdan rakamları söylediğimde herkesin bence dudaklarının uçuklaması lazım. Yüzde 100 vergi yükünü artırdığımız kesim var. Mesela, yıllık geliri 500 bin lira olanlarda yüzde 100 vergi artışı var arkadaşlar, vergi dilimi üzerinden; bunları düzeltmek lazım.

Şu tapu harcı meselesi. Şimdi, Sayın Şimşek de üzerine gidiyor. Gerçek değer üzerinden gösterilsin. Arkadaşlar, hiçbir üretimin, hiçbir katma değer olmadığı bir yerde tapu harcında niye insanlar -elinden geliyorsa kaçırır- yüzde 4 vergi versin? Bu kadar yüksek tapu harcı olur mu? Bunu düşürelim, bu toplumun beklentisi bu olması lazım ama ondan sonra da bununla ilgili ciddi rayiç bedel üzerinden, gösterilmesi üzerinden mücadele yapalım, düzenleme yapalım.

Şimdi, bu emlakçı, galeri meselesi. Burada feryat ettik, bu vergiyi geçirdiniz. Bu sizin kulaklarınıza gelmiyor mu emlakçılarla, galerilerle ilgili özellikle büyük şehit olanlar? Şu anda 40 bin lira harç veriyor. Çok mu imtiyazlı bir iş yapıyor bir galerici? Kendi bölgemden, ya ayda bir tane traktör satmayan yani ederi 100-200 bin lira olan traktörü satmayan bir insan, işte bir galeri dükkânı var, oraya getirmiş bir şey, orada bir Tofaş marka hâlâ eski Toros satıyor, o insandan "Sen büyükşehir sınırlarındasın." diye 40 bin lira yıllık harç alıyoruz arkadaşlar. Ya, böyle bir şey olmaz. Bakın, bunları tekrar bir gözden geçirmemiz lazım. Toplumun beklentisi bu eğer toplumda bir beklenti arıyorsanız, toplumun beklentisini baz alarak bir düzenleme yapmak istiyorsanız; bunları getirmek lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - En son bayram ziyaretlerinde, hatta bir şehit cenazesinin taziyesine gittiğimde oradaki vatandaş söyledi. Bakın, ne kadar yanmış ki içi şehit taziyesinde bile bunu söylüyor. "Ya, devlette bir su terörü var. Kuyumu kendim açtım. Kendi açtığım kuyuya saatimi koydum, devlet benden para istiyor, 25 bin lira para istiyor. Şu anda hasadın olmadığı bir zamanda ben bu 25 bin lirayı nasıl vereceğim?" diyor. Veya işte, biliyorsunuz, bu elektrik sayacının bir parselinden öbür parseline taşındığı her birine ayrıca abonelik isteniyor. Ya, bunların düzeltilmesi lazım. Sonra "Sulama birliğine ben borcumu ödemişim ama sulama birliği DSİ'ye borcunu ödemediği için su kesiliyor. Ben borcumu ödedim sulama birliğine." diyor. İşte, bunları düzeltmek lazım. Bunlar size küçük mü geliyor bilmiyorum ama bunlar toplumun şu anda acil olan, beklediği, yapısal mahiyetli anlamında söyleyemiyorum ama acil olarak bu toplumun bizden beklediği meseleler. Şimdi, tabii, bunları yapmıyoruz; yapıyoruz, yapıyoruz, hep yanlış iş yapıyoruz.

Şimdi, özellikle şunu paylaşmak istiyorum: Yani Türkiye'de son sekiz yılda, on yıldaki servet transferinin bir anatomisini size anlatmak istiyorum. Niye ben bunu söylüyorum? İki nedenden dolayı şimdi bunu anlatmak durumundayım. J. P. Morgan'ı takip eden arkadaşlar vardır, geçende de bir açıklaması oldu "İşte, Türk piyasalarında bir miktar şimdi pozisyon kapatıyoruz." falan dedi. J. P. Morgan söylüyor arkadaşlar "Son iki buçuk yılda dolar bazında Türkiye'de çok para kazandım, yüzde 55 net para kazandım" diye. Biz bunu söylüyorduk zaten, "Carry trade'ciler Türkiye'de çok para kazanıyor." diye. Bakın, bu ülkenin kaynakları nasıl bir yerden başka bir yere transfer ediliyor? Şimdi, işte, yakınlarda ultra milyonerler, zenginler listesi açıklandı. Türkiye burada 2021-2026 döneminde ultra zengin sayısının dünyada en fazla arttığı 3'üncü ülke, yüzde 94 ultra zengin sayımız artmış. Büyüme rakamlarını takip ediyor muyuz? En son büyüme ne geldi? Mevsimsel bazda yüzde 0,1 geldi, yıllık bazda yüzde 2,5 geldi, geçen yıl yüzde 3 civarıydı, önceki yüzde 3 civarıydı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Büyümenin yüzde 3 olduğu bir ülkede ultra zenginler nasıl yüzde 94 artıyor? Bu bir bölüşüm meselesi. Şimdi, birazdan bunun anatomisini anlatacağım. Yani buna bir bakmamız lazım, işte, bunları düzelterek bir şey getirmemiz lazım değerli arkadaşlar, değerli bürokratlar, değerli milletvekilleri.

Şimdi, hadi şeyi biliyoruz, burada defalarca anlattık, kamu-özel iş birliği projelerinden yapılan servet transferi; Osmangazi Köprüsü, Trendyol meselesi, EPDK enerji lisansları, Varlık Fonu üzerinden yapılan servet transferleri ama dönemler olarak baktığımızda 3 tane dönemi, son 3 Ekonomi Bakanının dönemini bir inceleyeyim. Berat Albayrak döneminde, hepinizin hatırlayacağı gibi, ciddi bir rezerv erimesi, 128 milyar dolar olarak sembolleşen rezerv erimesi üzerinden yani Türkiye'nin rezervlerinin çarçur edilmesi, ucuza verilmesi... Kime verildiğini de bilmiyoruz. Burada Merkez Bankası Başkanına "Bu rezervleri kim aldı?" diye sorduk; bir şey yok. Ciddi bir servet transferi yapıldı. Kimden? Toplum olarak hep beraber biriktirdiğimiz rezervlerimiz veya maliyetine katlandığımız rezervler bir kesime aktarıldı. 2'nci servet transferi -Berat Albayrak dönemi için söylüyorum- yurt içerisinde döviz cinsinden, altın cinsinden ve enflasyona endeksli olarak borçlanmanın getirdiği -ve bunların hepsi de patladı daha sonra- patlama nedeniyle ciddi bir borçlanma stratejisi üzerinden bir servet transferi oldu. Şimdi "Berat Albayrak kötü, Nebati Bakan gelsin." denildi. O getirdi, Sayın Cumhurbaşkanı onu getirdi. Nebati Bakan döneminde de kur korumalı mevduat üzerinden ciddi bir servet transferi oldu, 100 milyar doların üzerinde bir servet transferi. Yine düşük faiz, yüksek enflasyon... Değil mi? Hatırlayın, yüzde 85'lerde enflasyon yaşadık biz o dönemlerde, ortalaması yüzde 60'ın üzerindeydi; bu ülkede yüzde 60, 70, 80 enflasyon olan dönemde yüzde 8,5'lerle kredi verildi farklı isimlerde; Merkez Bankası verdi, kamu bankaları üzerinden verildi. Ne oldu? Ciddi bir servet transferi. Bütün hazinenin kaynakları -yurt içi olabilir, yurt dışı olabilir- belli kesime gönderildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 11

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi "Bakan Nebati döneminde irrasyonel politikalar uygulandı." dedi, Sayın Mehmet Şimşek geldi, şimdi de başka bir servet transferini yaşıyoruz, özellikle bu "carry trade"çiler. İşte, J.P. Morgan'ın söylediği "Ben son iki buçuk yılda bu ülkede döviz cinsinden yüzde 55 para kazandım." diyor arkadaşlar, kendisi söylüyor. Biz zaten söylüyorduk da şimdi kendisi söyledi. Şimdi, dolayısıyla bu düşük kur, yüksek faiz politikası sürdürülebilir bir politika değil. Ha, burada suçlu Mehmet Şimşek'tir, değildir; bakın, ben dönemi anlatıyorum. Bence her dönemin temel suçlusu Sayın Erdoğan'dır, Sayın Erdoğan'ın yanlış politikalarıdır, Sayın Erdoğan'ın yönetim sistemidir, Sayın Erdoğan'ın hukuk dışı davranışlarıdır. Şimdi, yeni bir hukuk dışılığa şahit olduk. Tamam mı? İmamoğlu operasyonunun bu ülkeye getirdiği maliyetleri hepimiz biliyoruz. O operasyon olmasaydı bugün Türkiye'de faizler en az yüzde 15 puan daha düşük olacaktı. Şimdi, yeni bir hukuk dışılık yapıldı. Arkasında, önünde kim var bilmiyorum ama bunun Türkiye'ye... Sadece bir CHP meselesi olarak görmüyoruz; bu antidemokratiktir, hukuk meselesidir, Türkiye'yi hedef alır, hiç kimsenin güvencesi yok. Aynı değerlendirmeleri ben de defalarca başka yerlerde yaptım ama burası Plan ve Bütçe Komisyonu olduğu için biraz daha işin ekonomi boyutunu konuşalım, bütün faturayı yine vatandaş olarak hepimiz ödeyeceğiz değerli arkadaşlar. İşte, bizim burada bunları konuşmamız lazım. Bakın, 3 dönemde Türkiye'de nasıl bir servet transferi olduğunu size örnekleriyle söyledim.

Şimdi, şu zenginler listesinde Japonya nerede diye baktım. Bakın, Japonya dünyanın 4'üncü büyük ekonomisi, 30-40 bin dolar civarında kişi başı geliri var, 4 trilyon doların üzerinde millî geliri var. Değil mi? Dünya devi markaları olan Japonya'nın 2.708 ultra milyoneri var yani Japonya'nın dörtte 1'i kadar olan bir ülke olarak Türkiye'de 2.034, neredeyse aynı sayıda ultra zenginimiz, milyonerimiz var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Ya, bir şey ifade etmiyor mu size bu? Buna bir bakmak lazım ve bu trendle gidersek zaten bir iki yıla Japonya'daki ultra zengin sayısını Türkiye aşacak, geçecek. Dolayısıyla bunları Plan ve Bütçe Komisyonunda konuşmamız lazım, bunlara yönelik olarak yapısal tedbirler almamız lazım ama gidiliyor, geliniyor vatandaşın üzerine.

Sayın Başkan, siz de Samsun Milletvekilisiniz, ciddi bir buğday üretimi var bizim bölgemizde, değil mi? TMO dün hububat fiyatlarını açıkladı. Kaç lira açıklandı fiyat? Değişik fiyatlar var ama baz alınan esas fiyat -makarnalıktaki ikinci grup için söyleyeceğimiz veya ekmeçlik buğdayın ikinci grubu için- 16.500, tonu 16.500 lira. Geçen yıla göre yüzde 22 bir artış var ve diyor ki: "Kırk beş gün içerisinde parayı da ödeyeceğim." Bunu zaten "Kırk beş gün içerisinde para ödeyeceğim." dediğiniz bir zaman bu söylediğiniz fiyatın zaten hiçbir anlamı yok. Bu, üreticinin tüccara mahkûm edilmesi anlamına gelir. Kırk beş gün kimse bekleyemez, burnundan soluyor üretici. Yani çok büyük üreticiler olabilir, onlar için demiyorum ama özellikle işte 3 ton, 5 ton, 10 ton, 20 ton buğday üreten insanlar zaten o para gelsin diye gözü patlıyor, zaten borçlanmış parayı bir yerlerden avans şeklinde almış almış işte, hemen buğdayı çıkar çıkmaz bu parayı ödeyecek, yüzde 22 arkadaşlar. Başka şeyle mukayese etmiyorum, mazot fiyatının yüzde 60, 70, 80 arttığını son bir yılda falan söylemeyeceğim. Türkiye İstatistik Kurumunun açıkladığı veri ortada, elimizde. Yani hiç mi insaf yok ya, hiç mi Allah korkusu yok? Türkiye İstatistik Kurumu "Son bir yılda tarımsal girdilerdeki fiyat artışı yüzde 34,3." diyor, inanırsınız. Yani bundan çok yüksek olduğu ortada ama hadi bunu alalım. Yani bu şu anda verdiğimiz fiyat ne? Gelecek yılın fiyatını vermiyoruz değil mi? Bir yıldır işte mahsulünü, tarlasını sürmüş, tohumunu ekmiş, gübresini atmış...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Tamamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun tamamlayın.

ERHAN USTA (Samsun) - ...sulama ihtiyacı olan yerde sulamasını yapmış, bir yıldır yatırım yapa yapa yapa yapa insanlar geldi şimdi hasadı çıkacak. Bu hasada verdiğimiz artış yüzde 22 ama bu dönemde yine Türkiye İstatistik Kurumunun rakamlarına göre bu çiftçinin maliyeti yüzde 34. Bu nasıl oluyor arkadaşlar? Yüzde 34,3 maliyet artışı TÜİK bile bunu söylediği durumda biz bu yüzde 22'yi hangi insafla veriyoruz? Niye? Tabii, çünkü bir tarafa serveti transfer edince başka tarafı ezmek durumundasınız. Ezilen kim? Esnaf. Ezilen kim? Tarım, çiftçi. İşte memurun, emeklinin durumunu, işçinin durumu zaten konuşmaya gerek yok yani şu anda 5,5 milyon insan 20 bin lira emekli maaşı alıyor ve bu emekli maaşı işte açlık sınırının 16 bin lira altında arkadaşlar, yarısı kadar açlık sınırının maaş alan, sadece 5,5 milyon, bir tık üzerinde olan baktığın zamanın yüzde 80'i bugün emeklilerin açlık sınırının altında maaş alıyor. Şimdi buralardan kesiyoruz kesiyoruz, bir tarafa transfer ediyoruz ve bunun temelinde de Hükûmetin uyguladığı -bunu sadece bir tane bakana yüklersek yanlış yaparız. Bakın, sadece "Mehmet Şimşek" dersek yanlış olur, sadece "Bakan Nebati" dersek yanlış olur yani burada bir suç ortaklığı var- ve en tepede Sayın Erdoğan'ın yanlış politikaları nedeniyle Türkiye fakirleşiyor ve bu sorunları çözecek hiçbir iradeyi biz de burada Parlamento olarak göstermiyoruz. Üzüldüğüm nokta bu. Bu nedenle esasına tabii, Plan Bütçe Komisyonunda dile getirmek istedim. Maddelere geldiğinde madde detaylarına ilişkin düşüncelerimizi tekrar ifade edeceğiz. Ben dikkatiniz için ve beni dinlediğiniz için hepinize çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ederim Sayın Usta.

Sayın Kısacık, buyurun lütfen.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 12

Şimdi, bugün (2/3703) sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ni görüşüyoruz. Tabii, bu kanun teklifinin içeriğine baktığınız zaman, burada 14 farklı kanunu görüyoruz. Yani biz şu anda bugün burada Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri olarak Emniyet Teşkilatı Kanunu'nu da, Orman Kanunu'nu da, Gelir Vergisi Kanunu'nu, Basın İlan Kurumu Teşkilatına Dair Kanun'u, Vergi Usul Kanunu'nu, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'nu, Belediye Gelirleri Kanunu'nu, Karayolları Trafik Kanunu'nu, KDV Kanunu'nu, Polis Yükseköğretim Kanunu'nu, Petrol Piyasası Kanunu'nu, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Kanunu'nu, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'u burada görüşeceğiz. Yani maşallah, iyi bir Komisyonuz, her şeyden anlıyoruz; ormandan da anlıyoruz, emniyetten de anlıyoruz, kara yollarından da anlıyoruz, devlet ihaleden de anlıyoruz, her şeyin ihtisasını yapmış bir Komisyonumuz var. Yani gerçekten de Türkiye Büyük Millet Meclisine bu yasama kalitesi yakışmıyor. Böyle torba bir kanunu, bir maddenin bile önemli olduğu, bir maddedeki cümlelerin bile önemli olduğu bir kanunun uygulanmasında bu kadar çok kanununu bir torbada görüşmemiz her zaman söylüyoruz. Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasama kalitesine yakışmıyor. Her zaman da söylüyoruz. Bu yasama kalitesinin bir an önce artırılması gerekiyor. Şimdi, baktığımız zaman 1 ve 2'nci maddeler emniyet teşkilatımıza ait, Emniyet teşkilatının her amir rütbesinde bulunması gereken azami oranlar burada yeniden düzenleniyor ve artırılıyor. Tabii, burada gerekçeyi de tam göremedik yani tamam, bir ihtiyaç var ama bunun detaylı gerekçesini, hangi rütbelerde ne kadar ihtiyaç var, neden ihtiyaç var, neden doğdu; bunu göremedik, bunu da görsek iyi olurdu. Bir de burada Emniyet teşkilatımızdaki kahraman polis arkadaşlarımızın yıllardır çektiği sıkıntılar var. Ne zaman illere gitsek, polislerimizle karşılaşsak veya bize ulaşan polis arkadaşlarımızla konuşsak hem maaşlarından hem çalışma koşullarından hem mesai şartlarından yıllardır muzdaripler. Tabii, görevlerini seviyorlar, işlerini seviyorlar ama -belli- yorgunluklarını da görüyoruz. Geçmiş dönemlerde bakanlarımız tarafından çözümlenme sözü verildi ama sorunlar hâlen devam ediyor. Bu vesileyle, Emniyet teşkilatımızın üst düzey yetkilileri de buradayken polislerimizin, polis arkadaşlarımızın hem maaş anlamında hem mesai anlamında daha rahat çalışması, daha huzurlu çalışması anlamında gerekli düzenlemelerin de bir an önce yapılmasını bekliyoruz. Bu kanun teklifinde onlara dair maddelerin de olmasını isterdik açıkçası. Yani, rütbeler artırılırken polis arkadaşlarımızın maaşlarının, mesaisi şartlarının da iyileştirilmesi ve belirliliğin sağlanması anlamındaki maddeleri de burada, inşallah bir sonraki dönemki kanun tekliflerinde bekliyoruz.

Şimdi, diğer bir madde yine, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının engelli ve yaşlı bireylere yönelik bakım ve rehabilitasyon merkezlerinin ormanlık alanları kullanması yönündeki madde. Tabii, burada, gerekçede demiş ki: "Yaşlı ve engellilerimizin doğayla bütünleşmesi, daha huzurlu, daha sağlıklı bir hayat sürmesi için... Hem bilimsel anlamda da kanıtlanmış bir şey..." Doğru. Aslında bunu bizim yerel yönetimlerin hepsinde uygulamamız lazım, imar şartlarımızda uygulamamız lazım; sadece yaşlı ve engellilerimiz değil, keşke bizim çocuklarımız da doğayla iç içe büyüse, keşke doğa şartlarını yaşayabilse ama şu andaki imar şartlarına bakıyorsunuz, beton bloklar içinde yaşayan bir nesil var ve bu neslin ruh ve psikolojik durumu inanılmaz, gittikçe bir önceki nesli aratır hâle gelecek sırf bu doğayla iletişim yüzünden.

Şimdi, burada, ormanlık alanları tesis ediyoruz da işin kolayına kaçıyoruz da biraz daha zorunu yapmıyoruz. Yani, keşke bir bozkırı versek, oraya bir rehabilitasyon merkezi, huzurevi vesaire kursak yaşlılarımız orayı ekse, dikse, büyütse. Ben çiftçi kökenli birisiyim, çocukluğumdan beri bir şeyi eker dikeriz ya da civciv yetiştiririz, tavuk yetiştiririz, vesaire olur; yumurtayı alırız, gurka yatırırız falan. Hani, onun iyileştirici etkisini biliyorum, çocuklar üzerinde de biliyorum. Keşke yaşlılarımıza imkân versek de fasulye ekse, bir ağaç dikse, fidan ekse, sulasa; torununa, çocuğuna dese ki: "Bak, bu ağaç benim, sen buna bakarak ol." Yani, direkt ormanın içine bir tesis yapmak yerine hem orada ekip dikeceği alanları da bunun içine koysak... Zaten burada yazıyor, bakın "tarımsal rehabilitasyon" diyor. Ben burada yetkililerimiz varsa sormak istiyorum: Bu tarımsal rehabilitasyonla yaptığımız iş, böyle bir şey var mı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı yaşlı ve engelli huzurevi vesaire var mı; bunu da merak ediyorum. Ne güzel orman var; manzaralı, güzel, deniz kenarında, şudur budur... Yarın bir kararla "Hadi, burayı şey yapalım." Bir de bozkırı yeşillendirelim, ekilsin, dikilsin, sulansın, takip edilsin, meyve sebze ekilsin; karpuz eksin, kavun eksin, fasulye eksin, ektiği şeyi yesin, torunlarına, çocuklarına ikram etsin, onu maddi duruma çevirsin. Yani, bir şey yetiştirmek gerçekten de iyi bir rehabilitasyondur, onun büyüdüğünü görmek, geliştiğini görmek; onu sulamak, gübrelemek güzel bir şeydir. Yani, direkt "orman..." Tamam, ormanla bütünleşsin de asıl burada yapılması gereken şey, çok güzel açıklanmış gerekçede. Evet, bu gerekçede bilimsel temeller de var ama ben, bu bilimsel temeli tam gerçekleştirmediğimiz kanaatindeyim.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Oraya yapsak o zaman da "Tarım arazilerinin canına okuyorsunuz..."

SADULLAH KISACIK (Adana) - Hayır, tarım arazisine meyve ekiyor işte, eksin diyorum ben,

meyve eksin, kavun eksin, biber eksin, patlıcan eksin -o şeyle ilgili yani yaşlı ve engellilerle ilgili söylüyorum- bu da uygulanabilir bence.

Şimdi, diğer bir konu, Basın İlan Kurumunun basın-yayın ilkeleri eklenmiş. Basın-yayın ilkelerine baktığım zaman vallahi bizde hiç ilke milke kalmamış yani bakıyorum basın-yayın ilkelerine. Şurada tek tek üzerine gidelim isterseniz yani işimiz çok zor, biz bunu eklemiştir buraya ama basın-yayın anlamında bizim gerçekten de ilkelerde hayata geçirmemiz gereken çok şeyler var. Şimdi, istediğiniz internet sitesine girelim şuradan... Mesela, (h) fıkrası var: "Bir kamu hizmeti olan gazetecilik, kişisel veya ahlaka aykırı amaç ve çıkarlara alet edilemez." diyor. (İ) fıkrası var, diyor ki: "Haber başlıklarında, haberin içeriği ve gerçek saptırılmaz." Bakın "Haber başlıklarında, haberin içeriği ve gerçek saptırılmaz." diyor yani şu anda buna uyan kaç internet sitesi var bilmiyorum.

Şimdi, çeşitli illere gittiğiniz zaman mutlaka gazeteleri ziyaret ediyorsunuz, Gazeteciler Cemiyetini ziyaret ediyorsunuz. Şunu net bir şekilde siz de görüyorsunuzdur: Yerel gazetecilerimiz gerçekten can çekişiyor yani maddi anlamda çok zor durumdadır,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 13

çeviremiyorlar. Ve en önemlisini söyleyeyim: Artık, muhabir yetişmiyor yani yerelde muhabir yetişmiyor, gidip basın toplantısına katılacak, haberleştirecek, haber yazacak muhabir yok çünkü gazeteciler, gazete patronları, gazete kuruluşları maalesef maaşlı eleman çalıştırmaktan şu anda âciz durumdadır. Şu anda Basın İlan Kurumundan ilan, reklam alan, şartları sağlayan çoğu kişi ya başka şirketteki elemanı orada sigortalı yapmış, bilmem ne yapmış filan, adam elli tane bir şeyi uydurmuş, öyle ayakta duruyor, yürüyor. En büyük tehlikeyi söyleyeyim: Can çekişen bir gazetecilikten de ilke bekleyemezsiniz yani ilke bekleyemezsiniz; adam şu anda maaşını ödeyemiyorsa, ayakta duramıyorsa ilke bekleyemezsiniz.

Bir de tabii, biz şu anda bunu internet siteleri üzerinden yürütüyoruz ama bir soru sormak istiyorum: Bu ilkeler YouTube'daki haber siteleri için veya haberi yapan kişiler için de geçerli mi? YouTube'da bu ilkelerin hiçbirine uyulmuyor şu anda istediğiniz şeye girip baktığınız zaman adam bir yarım saatlik yorumda şu ilkelerin hepsini teker teker çiğniyor ve bunlar da 100 bin, 300 bin, 500 bin, bazıları bir milyon izlenen şeyler. Dolayısıyla bunlara da bir bakmamız lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Şimdi, diğer bir taraftan taksi ve dolmuş plakalarının vergiden istisnası çok geniş bir şekilde tutulmuş. Şimdi, burada şu var: Taksi ve dolmuşla tek kişi hayatını geçindiren de var ama bunu bir yatırım aracı olarak kullanan, aynı bir menkul kıymet gibi, bir borsa gibi kullanan kişiler de var, elinde 300, 500, bin; taksi ve dolmuş durak plakalarındaki istisnalar için, vergi istisnaları için. Şimdi, gelin, burada şu düzenlemeyi yapalım: En azından KDV vergi istisnası varsa sadece elinde 1 taksi veya dolmuş plakası varsa o kişilere istisna sağlayalım ama adamın elinde 100 tane, 200 tane, 500 tane varsa bunun ticaretini, bunun yatırımını yapıyorsa ki Türkiye'de birçok sanatçı şu anda... "Acaba, bu hangi sanatçı için çıktı?" diye geldi benim aklıma ilk.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Kanuna göre 1 kişi 1 tane taksi plakası sahibi olabilir, dolmuşta bilmiyorum ama takside 1 tane.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Ama bunun yatırımcıları var diye biliyorum ben de, bir şekilde var.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Dayısının, amcasının üstüne yapmıştır bilemem uygulamada ama kanunda bu şekilde.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Çünkü ben İstanbul'a bir taksiye bindim şoför dedi ki: "Ağabey, şu sanatçının bu araba, ben şu kadara çalışıyorum."

AYYÜCE TÜRKŞ TAŞ (Adana) - Seda Sayan'ın 150 tane var ya...

SADULLAH KISACIK (Adana) - İsim vermeyelim, gibi yani.

Şimdi, bilmiyorum tabii, tekniği sizler daha iyi bilirsiniz, bürokrat arkadaş daha iyi bilir. Ben yatırım yapıldığını biliyorum üzerine ama başkasının üzerine aldı mı almadı mı bilmiyorum. Bir kişi birden fazla alabiliyor mu arkadaşlar, alabiliyor mu? Alamıyor.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Alamıyormuş.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Helal olsun, bunlar 200 adam mı buluyor o zaman yatırımcı için? Neyse.

ORHAN YEGİN (Ankara) - 86 tarihinde yayınlanmış bir kanunmuş ama...

SADULLAH KISACIK (Adana) - Yani alamıyor muymuş?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şimdi buna uymayıp 2 yapan, 3 yapan, dediğiniz gibi 150 yapan nasıl yapmış bir sormak lazım?

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Lütfen toparlayalım.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Evet yani.

Hayır, ben yaşadığım için, ben İstanbul'da taksiye bindim, şoför "Ağabey, bu, şu kişinin, şu sanatçımızın, ben orada şoförüm." dedi. "Onun da 70 tane falan..." bir şeyler söyledi.

Peki, tüzel bir kişilik alabiliyor mu taksi? Mesela, ben bir tüzel kişilik kurdum, şirket, ona 20 tane taksi plakası alabiliyor muyum?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Alamıyor.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Tamam, alınamıyormuş. Tamam, ona bakmak lazım.

Şu anda Ankara'daki bir taksi plakası 9 milyon civarına gidiyor; 8,5-9 milyon civarında gidiyor Ankara'da bir taksi, arabayla beraber 10-11 milyon civarına gidiyor. Dün bir taksici arkadaşla beraberdik, ona sordum; şu anda durakta 8,5-9 milyon, Ankara için, Ankara taksisi için.

Dolayısıyla, hani, bu vergi çok iyi düşünülmesi gereken bir şey. Yani sinekten yağ çıkarma modunda şu anda Hazine ve Maliye Bakanlığımız, sinekten yağ çıkarırken böyle 10-15 milyonluk şeyi de iyi düşünmek lazım. Dediğim gibi, tek satanlara bir şey diyeceğim yok ama biliyoruz ki bunun yatırımcıları var, bununla ilgili de burada bir açık olmamasını diliyoruz, buna bir bakmak lazım.

Şimdi, buradaki bir diğer konu, yerel yönetimlerin taşınmazlarının satışının kolaylaştırılması var. Bu kanunu okurken aklıma şu geldi: Ya, biz hep burada satışı konuşuyoruz, sağlık tesisleri satışı, hep özelleştirme; "Şunu özelleştirmeye alalım, satalım; bunu alalım, satalım." Ya, bu kamu hiç almayacak mı? Biraz da alımı kolaylaştıralım. Yani kamu aslında hizmet yapmak için... Nüfus artıyor, ihtiyaçlar artıyor ama tesisler azalıyor. Yani adam 1950, 1960, 1970, 1980'de kullandığı tesise şimdi diyor ki: "Bu altı hâle gelmiş, bunu satalım." Ya kardeşim, nüfus arttı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SADULLAH KISACIK (Adana) - Başkanım, bitiriyorum.

ORHAN ERDEM (Konya) - Lütfen, tamamlayalım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 14

SADULLAH KISACIK (Adana) - Her şey gelişti. Ya, bu satış politikası bana biraz... Her şeyi satmayı kolaylaştırıyoruz; bakın, kamuda bir şeylerin satılmasını hep kolaylaştırıyoruz. Ya, bu ülke Kurtuluş Savaşı'ndan çıkmış ama kamuya varlık kazandırmış bir devletiz, bir cumhuriyetiz ya ama şimdi "Her şeyleri böyle satalım, ama taksitle de satalım, KDV almayalım da satalım, vergi istisnası getirelim satalım." moduna girmişiz şu anda, "Aman satalım da nasıl olursa satalım." modundayız, bu da bana yanlış geliyor. Yani biraz da diyelim ki "Ya, işte, şu kadar tesise ihtiyacı var kamunun; büyüdü, gelişti, hizmet yapacak, yeni şeyler alsın."

ORHAN YEGİN (Ankara) - Kimden alacak?

SADULLAH KISACIK (Adana) - Vatandaştan alsın, hazineyi alsın, hazineden yapsın, yapsın.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Alıyor zaten.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Ama şöyle: Belediye niye satıyor? Sağlık Bakanlığı, biliyorsunuz, 2 ayrı kararname çıktı, tüm hastaneleri satıyor filan, gitsin onu başka bir kamu kurumuna versin eğer öyle bir şeyse.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Hangi hastane?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SADULLAH KISACIK (Adana) - 2 ayrı Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle şu anda...

ORHAN ERDEM (Konya) - Sayın Kısacık, 3 kere uzattım, teşekkür edin lütfen.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Bitiriyorum Başkanım.

Son olarak da bu Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin, tabii, Genel Kuruluyla ilgili düzenlemeler var. Yani bununla ilgili çok konuşmayacağım çünkü bana göre artık Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin misyonu tamamlanmıştır, misyonunu yerine getirmiyor Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği. Şu anda istediğiniz herhangi bir iş adamını arayalım, herhangi bir ticaret odası, sanayi odası mensubunu arayalım -yönetimdekini demiyorum, Meclis üyesini demiyorum, herhangi bir ticaret odası- diyelim ki "Sana ticaret odasının faydası var mı?" soralım. Aidat alıyor, sonra bana bir belge lazım, onun da parasını alıyor, benim ciromdan pay alıyor vesaire... Dolayısıyla, artık bunun kökünü konuşmamız lazım. Şu anda, mesela, esnaf kan ağlarken esnaf odaları yok, Odalar ve Borsalar Birliği yok, o da ayrı bir konu.

Bu anlamda, teşekkür ediyorum Başkanım, diğerlerini maddelerde konuşuruz.

ORHAN ERDEM (Konya) - Teşekkür ederim.

Milliyetçi Hareket Partisi adına Mustafa Kalaycı Bey.

Buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Teşekkürler.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokrat arkadaşlarım, kıymetli basın mensupları; öncelikle hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Evet, birbirinden farklı, çeşitli konuları içeren bir kanun teklifini görüşüyoruz. Bazı maddelere baktığımız zaman bunların Anayasa Mahkemesi kararıyla iptal edilmesi nedeniyle yeniden düzenlenmesini içeriyor. Tabii, hangisinden başlayayım diyorum da önce Emniyet teşkilatımızdan başlayayım maddelerimizle ilgili.

Emniyet teşkilatımızda her amir rütbesi için ondalık oranları artırıyoruz, bize göre de isabetli. Tabii, oranları mutlaka arkadaşlarımız belli bir bilimsel şey üzerine oturarak belirlemişlerdir ama bir tıkanma olduğunu biz görüyorduk, bize gelen taleplerden de bunu net olarak görüyorduk. Bu anlamda, işte birinci sınıf, ikinci sınıf, üçüncü sınıf, dördüncü sınıf Emniyet müdürleri, Emniyet amiri ve başkomiserlerin kadro sayıları önemli oranda, sayıda artmış oluyor.

Bir diğer konu yine Emniyet teşkilatımızla ilgili. Eğitim sonrası polis veya polis amirliğine atanan ama sağlık nedenleri dolayısıyla ilişkisi kesilenlerin müracaat etmeleri hâlinde bu kanunun yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde genel idare hizmetleri sınıfında uygun bir kadroya atanması öngörülüyor. Bu da bir mağduriyet oluşturuyordu, yeni sınav sistemiyle artık bunun önü kesildi bildiğim kadarıyla. Bu geçmişten gelen düzenlemeden kaynaklı bir mağduriyet vardı, bu şekilde tümüyle inşallah bu tür mağduriyetlerin de önüne geçmiş oluruz.

Yine, Emniyet teşkilatımızda İç Güvenlik Fakültesine alınacak adaylarda aranacak şartlar ve sınav hükümlerini düzenleyen bir madde var. Yine, Polis Amirleri Eğitim Merkezi görev, yetki ve sorumluluklarını düzenleyen bir madde var.

Öz itibarıyla ben şuraya gelmek istiyorum: Emniyet teşkilatımız gerek görev alanı gerekse personel sayısı ile ülkemizin en önemli ve gözde kuruluşlarından biridir. Emniyet teşkilatı personelimizin temel sorunları özlük hakları ve çalışma koşullarıdır. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak, polisimizin özlük hakları ve çalışma şartlarıyla ilgili sorunların bir an önce çözüme kavuşturulmasını arzu ediyoruz. Şöyle baktığımız zaman bir önceki İçişleri Bakanımız bir çalışmadan bahsetmişti, hatta Emniyet Genel Müdürlüğünü "Emniyet Başkanlığı" şeklinde teşkilatlandırma. Ki bize göre de isabetli olur çünkü birçok örneği de var. Yine, mesaiyle ilgili önemli düzenlemeler getirildiği... Mevcutta benim bildiğim 6 bin küsur lira mesai ücreti ödeniyor ama çok çalışanla, çok fazla mesai yapanla az yapan arasında bir eşitsizlik de oluyordu, bunun giderileceği ifade edilmişti. Yine, vardiya sistemi on iki saat, otuz altı saat yani on iki saat çalışma, otuz altı saat dinlenme şeklinde uygulanacağı ifade edilmişti bir önceki Bakanımız tarafından. Şimdi, yeni İçişleri Bakanımız da yaptığı açıklamada, Polis Meslek Kanunu çalışmalarının başlatıldığını, işte personelin özlük hakları ve çalışma koşullarında yeni bir dönem başladığını, hatta belli illerde, İstanbul'da lojman temini, yine vardiya sistemi, mesai ücretlerinde üst sınırının artırılması gibi açıklamaları var. Yani bunlar yetişmedi mi? Hâlen bu çalışmalar devam mı ediyor? Yani hazır Emniyet teşkilatıyla ilgili bir kanun teklifi görüşülürken mevcut yaşanan sorunlara da çözüm getirecek düzenlemeleri dâhil etsek bizce uygun

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 15

olurdu çünkü bir an önce yıllardır polisin beklediği bu mesai sorununu, çalışma şartlarındaki sorunları çözüme kavuşturmuş olurduk. İnşallah, en kısa zamanda gelir diyorum.

Bir diğer konu, bu taksit, minibüs plakalarının satışının vergiden, hem gelir vergisinden hem KDV'den istisna edilmesi meselesi var. Farklı bir yönden tartışıldı gibi geliyor bana çünkü kanundaki düzenleme, kanunun yürürlük tarihine kadar olanları kapsıyor plaka satışlarında. Yeni dönemde, yani bu kanunundan sonra o istisna yok, geçici bir madde. Bunun esprisi de biliyorsunuz basit usuldeydi geçen yıl bu esnaf, yılbaşından itibaren gerçek usule tabi tutuldu. Basit usuldeyken zaten plaka satışında vergi istisnası vardı, o eşitliği sağlamak amaçlı getirilmiş bir düzenleme. Yani daha önce var olan hakkını ben yılbaşında elinden almışım; bu kanunun, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar olan satışlardan ben yine vergi almayayım mantığında hazırlanmış bir düzenleme. Yani genel bir durum, bundan sonra da plaka satışlarından vergi alınmayacak gibi bir durum söz konusu değil.

Yine, bu taksicilerin vergilendirilmesi meselesi var; hasılat üzerinden vergilendirme öngörülüyor. Burada benim dikkatimi çeken ki bizi arayıp, ulaşan arkadaşlarımız da ifade etti; böyle bir düzenleme yapıyoruz niye üç yıla sınırlandırıyoruz? Yani yaptığımızdan mı emin değiliz, üç yıl uygulamanın sebebi nedir? Yani sadece üç yıla sınırlandırmak hangi amaçla ortaya konmuştur? Eğer bu düzenlemenin doğru olduğuna inanıyorsak devam etsin, niye üç yıla sınırlandırılmamalı? Yine, orada Cumhurbaşkanımıza indirme ve artırma yetkisi verilirken sadece 1'inci fıkrayı kapsamış, aslında bu fıkrayı da kapsasın çünkü Cumhurbaşkanımız yeri geldiğinde ihtiyaç olursa bu yetkisini kullanabilsin. Bir yetki maddesi düzenliyorsak sadece 1'inci fıkrayı değil taksit esnafını da kapsayan 2'nci fıkrayı da kapsamaması uygun olur diye düşünüyoruz.

Bir diğer konu, bu orman alanlarında devlete ait engelli ve yaşlı bakım ve rehabilitasyon merkezleri kurulması konusu. Kanuna baktığımız zaman belki de en masumu bu, yani kanunda sayılanlara bakarsanız neler neler var. Evet, baktığımız zaman savunma, ulaşım, enerji, haberleşme, su, atık su, petrol, doğal gaz, altyapı, katı atık bertaraf ve düzenli depolama tesisleri, baraj, gölet, sokak hayvanları bakım evi ve mezarlıkları ve devlete ait sağlık, eğitim, spor tesisleri. Yani bana göre en masumu bu. Eğer bu bir ihtiyaçsa bunların yanında yani yaşlı ve engelli rehabilitasyon merkezlerinin de kurulmasında bir mani yok. Yani orman alanını da koruduktan sonra, yeni ormanlar oluşturduktan sonra bu anlamda ihtiyacın karşılanmasını doğru buluyoruz.

Evet, gençlerimize yönelik güzel bir düzenleme var. 18 yaşını doldurmuş çocuk ve gençler ile 25 yaşını doldurmamış öğrencilere biletle girilen yerlerde eğlence vergisi alınmaması düzenleniyor; çok önemli. Kapsamının daha da genişletilmesi belki daha da güzel olur.

Diğer, tabii, tek tek saymaya gerek yok; işte internet haber siteleriyle ilgili vasıf ve ödevler belirleniyor, basın yayın ilkeleri belirleniyor, buna aykırı davranışlara uygulanacak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Bitiriyorum Başkanım.

Yine, mahalli idarelerin taşınmaz satış bedellerini taksitle yapabilmesine imkân veriliyor. Biliyorsunuz, 4706 sayılı Kanun'da zaten diğer genel bütçeli kurumlar bu imkândan yararlanabiliyor. Bu şekilde bir eşitlik sağlanmış oluyor. Mahalli idarelere de bu hak veriliyor.

Yine, deprem bölgesinde yabancı devlet kurum ve kuruluşlarının yaptıkları konutlardan KDV istisnasının süresi uzatılıyor.

Diğer maddelerle ilgili görüşlerimizi madde görüşülürken ifade ederim.

Ben teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Kalaycı, teşekkür ederim.

İsmail Bey...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Teşekkür ederim Başkanım.

Çok Değerli Başkanımız, milletvekillerimiz, bakan yardımcılarımız, değerli bürokratlar ve basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu kanun teklifinin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum. Tabii, kanun teklifinin çoğu teknik, işte Emniyet Genel Müdürlüğündeki terfilerle ilgili, işte diğer taraftan Merkez Bankasında çalışan personelin ve cezai müeyyidelerinin yapılmasıyla ilgili. Fakat burada benim tabii anlayamadığım -Mustafa Bey de izah etti ama- ormanları biz niçin kullanabiliriz dediğiniz zaman ormanları birincisi turizm tesisi olarak kullanabilirsiniz siz. Burada turizm tesisi olarak ilan ettiğiniz alanın 3 katı kadar alanı ağaçlandırmak, ağaç bedelini ödemek kaydıyla. İkincisi eğitim alanıyla kullanabilirsiniz, bir de spor alanı için kullanabilirsiniz. Bunun haricinde diğer alanlar için de işte altyapıdır, petroldür, diğer doğal gaz aramaktır, gölet yapmaktır, bunlar içinde var. Burada diyelim ki siz herhangi bir yaşlı ve engelliler için bir yer yapmak istiyorsunuz ve diyelim ki kamuya ait bir yer bulamadınız. Yani spor tesisi yapınca sıkıntı yok, turizm tesisi yapınca sıkıntı yok, yükseköğretim kurumu yapınca sıkıntı yok. Engelli ve yaşlıların düşmanı mısınız arkadaşlar siz? Ben anlamadım, nasıl bir şey bu?

SADULLAH KISACIK (Adana) - Biz sıkıntı var demedik.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ama bak, nasıl bir şey bu?

SADULLAH KISACIK (Adana) - Olayı saptırmayın.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 16

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Hayır. Nasıl bir şey bu, nasıl bir şey? Yani kanunu okumamışsınız, öyle bir şey olmaz. Dolayısıyla da yani böyle bir şey olabilir mi? Buna sizin destek çıkmanız gerekirken buna engel çıkıyorsunuz. Burada ormanların talan edilmesi falan yok arkadaşlar. Orman Kanunu en çok ki, ormanları koruyan kişidir.

SADULLAH KISACIK (Adana) - Talan edilmiş onlarca...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ya olur mu Allah aşkına? Ben sana söylüyorum, burada neticede spor tesisi, bunu da devlet kurumları yapıyor, devlet kurumları yapıyor. Bence en çok sahip çıkmamız gereken şey bu madde.

Diğer taraftan, tabii burada bu ticari taksilerin diyelim ki bunların basit usulden gerçek usule geçmiş olması, POS cihazının kullanılmış olması, burada işte kazancının, kimin ne kadar kazancı varsa tespit edilecek olmuş olması bence iyi bir şey, burada da kolaylık da sağlıyor. Zaten hasılat üzerinden yüzde 10 üzerinden vergilendiriyoruz değil mi Orhan Bey? Dolayısıyla da...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Hasılatının yüzde 10'u vergiye esas...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Yüzde 10'u vergiye esas kazanç kabul ediliyor.

Diğer taraftan, tabii burada taksit plakalarının alınıp satılması, dolmuş plakalarının alınıp satılması. Bunlar aslında doğru işler değil yani bunları aslında belediyeler rant kapısı olarak kullanıyor. Burada esas düzenlenmesi gereken bir yer varsa bunu düzenlememiz lazım bizim. Diyelim ki burada kişi bunu zamanında alıyor ve bunun üzerinden diyelim ki bir rant oluşuyor ve dolayısıyla da çok değerleniyor ve bir kazanç kapısı oluyor. Normalde bunlar nasıl düzenleme yapılır tam bilemiyorum ama belki de bunlar kişiye kiralık verilebilir, kira süresi dolduktan sonra tekrar alınabilir. Bu hakların hepsinin normalde belediyeye ait olması lazım ve bunun üzerinden daha çok belediyelerin de gelir kapısı olarak bunu görmemesi lazım. Tabii, buradaki kanuna ilk baktığımız zaman buradaki plakaların bu tarihe, kanunun yayınlanış tarihine kadar buradan KDV'den ve diğer taraftan gelir vergisinden istisna edilmiş sebebi belki bir haksızlık gibi görülebiliyor bu. Biz de öyle algılıyoruz yani başta ama daha önceki -Mustafa abi de izah etti-yapılmış olan kolaylığın bir devamı. Bundan sonra da kişiler gerçek kazanç geçtikten sonra bundan sonraki alım satımlarda...

Bir de şu var tabii ki burada kafa karışıklığı var. Tabii, 1 kişi kaç tane plaka alabiliyor gibi bir şey oldu. Tabii, 1 kişi 1 tane plaka alabiliyor arkadaşlar, bu plakayı alabilmesi için de bu kişinin şoförlüğü geçim kaynağı olarak göstermesi lazım ve belli bir süre bu ilde ikamet etmesi lazım ve ilgili meslek kuruluşuna üye olması lazım. Yani sanatçılar falan da belki birileri üzerinden alıyordu, almıyordu, onu bilemiyoruz ama normalde bu kanunen bunun uygulaması mümkün değil diye ben diyorum. Tabii...

CEVDET AKAY (Karabük) - Şirket ortakları da alabiliyor Vekilim, istisnası var.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Nasıl?

CEVDET AKAY (Karabük) - Şirket ortağı da müracaat ederse alabiliyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Arkadaşımız işte demek şeyi "Alamıyor." dedi. Bilmiyorum artık yani ben burada, burada...

CEVDET AKAY (Karabük) - Buna bir çalışırsanız iyi olur; gerçek kişi, şirketler...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Bilemiyorum yani varsa da bir eksiklik giderilir diye ben düşünüyorum.

Buradaki esas amaç, yani bu kanundaki esas amaç... Daha çok, buradaki taksit plakalarındaki ticari rantın önlenmesine yönelik bir kanun düzenlemesi yapılmış diye ben düşünüyorum.

Tabii, diğer taraftan, bu kanunun diğer maddeleriyle ilgili bizim için sıkıntılı olan çok şey göremiyoruz doğrusu. Maddeler gelince de onun üzerinde de konuşuruz.

Bu kanun teklifinin ben hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. Herkesi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Güneş, teşekkür ederim.

Böylece, gruplar adına konuşmaları tamamladık.

Şahısları adına Sayın Mustafa Erdem...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Başkanım, bir şey söyleyeceğim. Erhan Vekilimiz "Dondurmada KDV yüzde 20." dedi.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Örnek verdi, örnek.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Baktım, eğer marketten alırsanız markette yüzde 1, eğer kafede falan alırsanız yüzde 10.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Örnek verdi.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ben de örnek verdim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Erdem...

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Vakko'dan aldığın 100 bin liralık elbise ile çocuğuna aldığın 100 liralık dondurmaya aynı vergiyi veriyorsun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ben Vakko'dan elbise almıyorum ki.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Aynı vergi verilmesi, adalet...

ORHAN ERDEM (Konya) - Lütfen karşılıklı konuşmayı bitirelim.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Hayır, Erhan Usta'ya laf söyledi. Ben de grubumuz adına cevap verdim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Erdem, buyurun.

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Komisyonumuzun kıymetli üyeleri, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Cumhuriyet Halk Partisi ana muhalefet ve Türkiye'nin 1'inci partisi olarak yaklaşık son bir yıldır AKP iktidarı tarafından resmen hedef alınmakta; yerel yönetimlerdeki siyasi üstünlüğümüze yönelik, millî irade ve hukukun üstünlüğünün

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 17

yok sayıldığı, yargıyı araçsallaştıran antidemokratik yöntemlerle; bedelini hep birlikte, ekonomiden bölgesel güvenliğe her alanda ödediğimiz ağır baskılar ve operasyonlarla karşı karşıya bırakılmakta, belediye başkanlarımız ve ekipleri aylardır cezaevinde tutulmaktadır. Şimdi de iktidar mutlak butlan kararı üzerinden partimizi tartışmaya açmaya çalışmakta. Fakat bilinsin ki Cumhuriyet Halk Partisinin gerçek sahibi ne kapalı kapılar arkasındaki hesap odaklarıdır ne de demokrasi dışı müdahale heveslileridir. CHP'nin sahibi, bu ülkenin vicdanı, halkın iradesi ve değişim talebidir. Cumhuriyet Halk Partisi bu süreçten daha da güçlenerek çıkacaktır çünkü gücümüzü milletten alıyoruz.

Bizler ekonomik sıkıntı, kamu kurumlarına güven kaybı ve gelecek kaygısıyla mücadele etmekten öfkeli olan halkın tam desteğiyle korku siyasetine değil, umut siyasetine; baskıya değil, demokrasiye; tek adam düzenine değil, halkın iktidarına yürümeye devam edeceğiz. Milletin değişim iradesini hiçbir mutlak butlan kararı, hiçbir siyasi mühendislik girişimi durduramaz. Çünkü son sözü her zaman halk verir, halk söyler. Emin olun, o söz, sandıkta iktidarı değiştirecektir.

Değerli arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi bir çalışma yılının daha sonuna yaklaşırken önümüzde yine bir torba yasa bulunuyor. Ne yazık ki bu torba artık bir istisna değil, alışkanlık hâline gelmiştir. Üç yıldır bu Komisyonunda görev yapıyorum, her yasama yılının sonunda aynı manzarayla karşı karşıyayız. Birbiriyle ilişkisiz onlarca düzenleme tek bir torba içerisine dolduruluyor, Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği hükümler farklı ifadelerle yeniden getirilmeye çalışılıyor ve milletin gerçek gündemi yine geri plana itiliyor. Oysa vatandaşın beklentisi son derece nettir. Emekli geçinemiyor. Asgari ücretli ayın sonunu getiremiyor. Memurun maaşı enflasyon karşısında her geçen gün eriyor. Esnaf artan maliyetler altında ayakta kalma mücadelesi veriyor. Gençler iş bulamıyor, bulsalar da gelecek kuramıyor. Millet geçim derdindeyken iktidarın öncelikleri ne yazık ki vatandaşın öncelikleriyle örtüşmüyor.

Bugün görüştüğümüz teklife baktığımızda da aynı anlayışı görüyoruz. Emniyet teşkilatından taksit plakalarına, Basın İlan Kurumu düzenlemelerinden Merkez Bankası personel rejimine kadar çok farklı konular aynı metin içinde yerleştirilmiş durumda. Peki, bu torba yasanın içinde milyonlarca emeklinin beklediği bir düzenleme var mı? Yok. BAĞ-KUR'luların yıllardır beklediği prim gün eşitlemesi var mı? Yok. Staj ve çıraklık mağdurlarının sorunlarını çözen bir madde var mı? Yok. Kademeli emeklilik, taşeron işçilerin kadro talebi, yardımcı hizmetler sınıfının beklentileri, 3600 ek göstergenin genişletilmesi gibi milyonları ilgilendiren konular var mı? Maalesef o da yok. Örneğin, ceza infaz kurumlarında ağır ve riskli koşullar altında görev yapan infaz koruma memurları zaman zaman fiziksel saldırılara maruz kalıyor, canları pahasına gece gündüz çalışıyorlar, uzun süredir özlük hakları ve mesleki statülerine ilişkin düzenleme talep ediyorlar. İnfaz koruma memurlarının güvenlik hizmeti yürütmelerine rağmen hâlen büro personellerinin de bulunduğu genel idare hizmetleri sınıfında değerlendirilmeleri ciddi bir eşitsizlik yaratmaktadır. Sözleşmeli ve kadrolu personel arasındaki ayrımın kaldırılması, görev tanımlarının açık biçimde belirlenmesi, yıpranma paylarının geriye dönük uygulanması, tüm personele 3600 ek gösterge hakkı verilmesi, kamunun lojman, servis gibi sosyal haklarından yararlandırılması ve fazla mesailerinin ücretlendirilmesi gibi haklı talepleri var.

Değerli milletvekilleri, ekonomik tablo artık rakamların ötesinde bir hayat gerçeğine dönüşmüştür. 2026 yılı için belirlenen asgari ücret daha yılın ilk aylarında enflasyon karşısında erimiştir. DİSK-AR verilerine göre asgari ücretin alım gücü dört ayda 4 bin liradan fazla düşmüştür, en düşük emekli aylığında ise yaklaşık 3 bin liralık bir kayıp yaşanmıştır. Bugün 4 kişilik bir ailenin açlık sınırı 35 bin lirayı, yoksulluk sınırı ise 114 bin lirayı aşmıştır; buna karşılık milyonlarca insan 28 bin liralık asgari ücretle yaşam mücadelesi vermektedir. Yani çalışan yoksulluğu artık istisna değil, ülkenin en büyük sosyal sorunlarından biri hâline gelmiştir. Daha da vahimi, iktidar hâlâ ücretleri gerçekleşen enflasyona göre değil, tutmayan hedeflere göre belirlemektedir. Merkez Bankası son yıllarda enflasyon tahminlerini defalarca revize etmek zorunda kalmıştır. Hedefler değişmiş, rakamlar değişmiş, programlar değişmiş ancak değişmeyen tek şey faturanın emekçiye, emekliye ve dar gelirliye kesilmesi olmuştur. Bugün markete giren herkes gerçeği görüyor, pazarda vatandaşın filesi boş kalıyor, kiralar maaşları aşmış durumda, elektrik, doğal gaz ve ulaşım giderleri her ay biraz daha yükseliyor, gençler geleceğe umutla değil, kaygıyla bakıyor. İşte, bu nedenle yapılması gereken bellidir: Asgari ücrete temmuz ayında ara zam yapılmalıdır, emekli aylıkları insanca yaşamayı sağlayacak seviyeye yükseltilmelidir, memur ve emekli maaşları gerçek enflasyona göre güncellenmelidir. BAĞ-KUR prim eşitsizliği giderilmeli, staj ve çıraklık mağduriyeti sona erdirilmeli, taşeron işçiler kadroya alınmalı ve milyonların beklediği sosyal güvenlik reformları hayata geçirilmelidir çünkü Meclisin asıl görevi torbalara madde doldurmak değil milletin derdine çare üretmektir. Bu Meclis kapanmadan önce yapılması gereken şey, halkın gündeminden kopuk düzenlemeleri hızla geçirmek değil, milyonların hayatına dokunacak adımlar atmaktır çünkü Türkiye'nin gerçek gündemi torba yasalar değildir; Türkiye'nin gerçek gündemi geçim sıkıntısıdır, Türkiye'nin gerçek gündemi adalettir, Türkiye'nin gerçek gündemi refahtır, Türkiye'nin gerçek gündemi vatandaşın onurlu bir yaşam sürme hakkıdır.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Erdem, teşekkür ederim.

Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, kıymetli Bakan Yardımcıları, değerli bürokratlar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yine, bir torba yasa. Az önce kıymetli vekillerin de ifade ettiği gibi, esasında esas komisyon olarak görüşülmesi gereken yerler vardı ama tali komisyon olarak bile o komisyonlardan görüş alınmamış; İçişleri Bakanlığıyla ilgili İçişleri Komisyondan, işte, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar Komisyondan görüş alınmamış; birtakım meslek örgütlerinden ve STK'lerden de görüş alınması gereken yerler var, oralardan da görüş alınmamış. Ben ilgililer çalışsın diye bir soruyu yönelteceğim. Bu taksit plakalarıyla

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 18

alakalı hem gerçek kişilerde hem tüzel kişilerde bir plakayla sınırlama var kanunda, işte, UKOME'nin verdiği kararlar var büyükşehir belediyelerinde. Şimdi, bir şahıs kendi adına plaka aldıysa, başka bir şirkette de ortaksa, örneğin, yüzde 90 hissesine sahip fakat limitet şirketse müdür değilse veya anonim şirketse yönetim kurulu üyesi değilse yani imza yetkisi sahibi değilse birden fazla plaka alabilir mi? Veyahut da 4-5 şirket var, 4-5 şirkette bir kişinin hissesi var, bir tane yerde yetkili, diğerlerinde yetkili değil ama yüzde 80-90 hissesi var. Böyle fazla plakalar alınabilir mi? Çünkü hep duyuyoruz. Bu alanlar nasıl alıyor o zaman? Hani 70-80 plaka, bin plaka deniyor? Bu plakalarla ilgili ortaklık yapısı mesela araştırılıyor mu müracaat edildiğinde? Çünkü böyle bir şey varsa, o zaman birden fazla plakayı dolaylı veya dolaysız yoldan temin eden kişiler varsa bu vergi istisnasından ve KDV istisnasından yararlanmaması gerekir. Bu konuyla ilgili bizi ilgililer biraz aydınlatırsa memnun olacağız, bu arada bir çalışma yaparlarsa. Madde üzerinde de daha detay konuşuruz.

Şimdi, bu kanunda amaç kamu kurum ve kuruluşlarının kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi, vergi güvenliğinin temini, sektörlerin rekabet gücünün artırılması, kayıt dışının vergi altına alınması gibi amaçlar hedeflenmiş. Şimdi, bakıyoruz, öyle mi? Baktığımız zaman maalesef öyle değil. Şimdi, ülke ekonomisine baktığımız zaman gelir dağılımındaki bozukluk devam ediyor, vergide adalet yok, dar gelirli ücretlilerin üzerinde, dar gelirli olanların üzerinde vergi yükü azaltılması gerekirken daha da artarak devam ediyor, kayıt dışı ekonominin de vergilendirilmediğini görüyoruz yeterince. Buradaki vergilendirilecek alanlar bu kayıt dışı ekonominin çok cüzi bir kısmını oluşturuyor. Baktığımız zaman da özellikle gelir vergisi açısından baktığımız zaman toplanan tüm vergiler arasında gelir vergisi stopajıyla ilgili yük yüzde 22,4; bunun da büyük bölümü ücretlilere ait ve vergi dilimleriyle ilgili de hâlen bir düzenleme yapılmamış durumda. Biz bununla ilgili öneriler vermiştik geçmiş burada torba yasalar görüşülürken. Maalesef yeniden değerlemenin de altında dilimlerin arttığı için üçüncü ayda, dördüncü ayda ücretlilerin net maaşlarında çok ciddi azalmalar olmaya başlıyor ve devam ediyor. Yani siz vergide adaleti sağlayamıyorsunuz. "Dolaylı, dolaysız vergiler ayırımında dolaylı vergilerin oranını düşüreceğiz." diyorsunuz ama düşürülüyor. Vergi muafiyet, istisna ve indirimleri verimsiz olarak devam ediyor. İşte, varlık barışıyla ilgili yasada da aynı şeyi gördük. Yani oradaki geliri getirip deklare eden, sisteme sokan kişilerle alakalı çok düşük oranlar uyguluyorsunuz. Bir taraftan "Kaynağa ihtiyaç var." diyorsunuz ama bir taraftan da bakıyoruz faiz yükü had safhada.

Şimdi, en son mutlak butlanla ilgili mahkeme kararından sonra ülke ekonomisine dolaylı ve dolaysız olarak çok ciddi zararlar ve maliyetler yüklendi. Bakın, dolaylı ve dolaysız olarak aşağı yukarı 320 milyar civarında ülke ekonomisine bir maliyet yüklendi. Sadece son on dört günde CDS'ler 24 puan arttı; 251,5 puan. Buradaki faiz yükü aldı başını gitti. Zaten ülkenin en önemli sorunlarından biri faiz, borç ve kur farkı giderleri.

Bakın, en son kamu ve özel, daha doğrusu şöyle söyleyelim iç ve dış borç toplamı kamunun 14,8 trilyon ve bu borçla ilgili vade sonuna kadar Hazinesinin ödeyeceği faiz yükü 11,6 trilyon civarında. Şimdi, en son faiz gideri 1 trilyon 137 milyardı; şimdi, yıl sonuyla ilgili bütçedeki hedef 2 trilyon 742 milyardı ama görüyoruz ki bu faiz gideri çok daha fazla olacak, artarak devam edecek. Buna bir türlü önlem alınmıyor.

Dar gelirlinin, emeklinin, staj ve çırak mağdurlarının, işte taşeronla ilgili sistemdeki işçilerin, taşeron sisteminin ortadan kaldırılmasıyla ilgili bir sürü beklentileri varken bununla ilgili hiçbir düzenleme yapılmıyor. Yoksulluk sınırı 114 bini geçti, açlık sınırı 35 bini geçti ama bakıyoruz burada emekliden, işçiden, dar gelirli olanlardan, esnaftan yana hiçbir düzenleme maalesef olmuyor. Önümüzde neydi... Geçtiğimiz gün Ramazan ve Kurban Bayramlarını işte yaşadık, iki bayramda emeklilere toplam 130 milyar ikramiye ödendi fakat ayda biz faize sadece 270 milyar para ödüyüz. Bu faizi bir türlü aşağıya çekemiyoruz yani günde 9 milyar faiz ödüyüz şu anda mevcut rakamlara göre. Borç bir taraftan almış başını gitmiş, kısa vadeli borcumuz bir yıl içerisinde ödenecek olan 237 milyar ve kısa vadeli borcun oranı toplam borç içerisinde -518 milyar dolar içerisinde- yüzde 46-47'ye tekabül ediyor. Bunlarla ilgili, borç yapısıyla ilgili de büyük sıkıntılar var.

BAĞ-KUR'lularla ilgili mesela prim gününün 7200'e çekilmesi bekleniyordu; burada böyle bir düzenleme var mı? Burada böyle bir düzenleme de yok. Yani şimdi, baktığımız zaman, bu kadar acil halledilmesi gereken konular varken maalesef yine bu torba yasada emeklinin, işçinin, dar gelirlinin, esnafın, KOBİ'nin beklentileri yerine getirilmiyor. Şimdi, esnaf, KOBİ yapılandırma bekliyordu; işte getirildi, otuz altı aydan yetmiş iki aya çıktı vade fakat faiz oranı çok yüksek; faizin silinmesini, dondurulmasını bekliyor. Buradaki teminat tutarıyla ilgili 1 milyonluk tutar çok düşük. Şimdi yüzde 98'i, vesaire falan ifade edildi ama uygulamada böyle değil. Siz bir taraftan sürekli esnafı incelemeye tabi tutarak vergi kaçırıp kaçırmadığını inceliyorsunuz veya izaha davet ediyorsunuz açıklanan beyanla tespit edilen tutar arasında fark olduğunda ama bir taraftan da sermayeyi yeterince vergilendirmiyorsunuz. Sermayenin toplam vergi gelirleri içerisindeki ödediği pay yüzde 2,9. Asgari kurumlar vergisi getirdiniz; şimdi, getirdiğiniz asgari kurumlar vergisinin altına indiginizi bu en son çıkan torba yasayla -varlık barışı torba yasasıyla- siz burada deklare ettiniz, izah ettiniz yani asgari kurumlar vergisi diye de bir şey kalmadı. Muafiyet, istisna ve indirimler maalesef verimsiz ve devam ediyor, bütün bunlarla ilgili de önlem alınmıyor.

Şunu ifade edeyim: Ülkenin nasıl borç, faiz ve kur sarmalına girdiğiniz size rakamlarla ifade etmek istiyorum. Bakın, geniş tanımda kamu faiz ödemelerinin gelişimini inceledik, baktık; toplam finansman maliyeti: 2025'te ülkemiz 5 trilyon faiz ödemesi yapmış, bunun içerisinde doğrudan faiz ödemesi 3 trilyon 547 milyar; kur farklarıyla ilgili 1 trilyon 199 milyar; altın değerlendirme farkı var, 94 milyar. 2026'daki ödeyeceğimiz toplam faiz 7 trilyon 367 milyar, doğrudan faiz ödememiz 4 trilyon 968 milyar olacak. Bundan neyi kastediyoruz? Bütçedeki ödeme 3 trilyon 98 milyar, bütçede görünen. Merkez Bankasının da çok ciddi faiz gideri var, 1 trilyon 705

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 19

milyar; yerel yönetimlerin 110 milyar, KİT'lerin de 55 milyar olacak. Gayrisafı yurt içi hasılanın yüzde 9,5'i; toplam vergi gelirlerinin yüzde 53'ü. 2026, 2027 ve 2028'de 48,5 trilyon bu vatandaş vergi ödeyecek ama ödediği vergiden gerekli hizmeti alamıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun Sayın Akay.

CEVDET AKAY (Karabük) - Sağlığa, millî eğitime, gençlere veya işsizliği ortadan kaldıracak alanlara kaynaklar aktarılmıyor; maalesef yine bu ülke faize çalışıyor, faize çalışmaya da önlem alınmazsa devam edecek. Bu konularla ilgili yasaların gelip sermayenin yeterince vergilendirilmesi, kayıt dışının vergi altına alınması... Burada taksitlerle ilgili veya işte diğer açıkladığımız konularla ilgili alınan önlemler yeterli değil.

Maddeler üzerinde konuşacağımız çok konular var, maddelerde onları ifade edeceğim ama genel bir değerlendirme yapmak istedim. Bu torba yasada halkın beklediği beklentiler maalesef yok ve bir an önce de bu beklentilerinin yerine getirilmesini ve gerekli düzenlemelerin yapılmasını bekliyorum.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Akay, teşekkür ederim.

Sayın Bakırlıoğlu, buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

14 farklı kanunda değişiklik yapmayı öngören bir kanun teklifini görüşeceğiz ancak 21 Mayıs'ta yaşananlardan sonra bu ülkenin yaşadıklarından sonra ben burada bu kanunundan çok bahsetmek istemiyorum. Bilmiyorum, yani 21 Mayıs tarihinde ne yaşandığının farkında mısınız tam olarak bilmiyorum. Çünkü "Hakimiyet kayıtsız, şartsız milletindir." yazan bir Mecliste 21 Mayıs'ta Türkiye'de yaşananlardan bütün bu Meclis çatısı altında olan herkesin kaygı duyması, endişe duyması lazım. Bu olay sadece Cumhuriyet Halk Partisinin bir iç meselesi değildir. Türkiye'de demokratik hayat zaten uzun zamandan beri bitkisel hayattaydı, makineye bağlıydı, şu anda fişi çekmek üzeresiniz. Türkiye'de demokratik hayat ortadan kalkma tehlikesiyle karşı karşıya. Şimdi, hep aynı terane, hep aynı terane, şunu söylüyorsunuz, gene söylüyorsunuz: "Bizim hiçbir şeyle alakamız yok, şikâyet edenler CHP'li."

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Evet.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bu ülkede yaşayan herkes şunu çok iyi biliyor arkadaşlar: Geçmişte çeşitli kumpaslar kuruldu, Balyoz kumpası, Ergenekon kumpası, casusluk davası, o gün, o gün bu kumpas davalarının neresindeyseniz -ki "Savcısıyız." diyordunuz bu davalar için- bugün de İBB davasının savcısı sizsiniz, bugün bu kurultay davasının savcısı sizsiniz, bugün bu casusluk davasının savcısı sizlersiniz.

Arkadaşlar bu ülkeye nasıl kötülük yaptığının farkında değilsiniz. Nasıl bir nasıl bir rejim inşa edeceksiniz siz farkında mısınız İsmail Bey, nasıl bir rejim inşa ettiğinizin farkında mısınız?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Siz farkında mısınız?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yani diyorsunuz ki bir sandık olsun, beş yılda bir bir sandık memleketin önüne gelsin, milletin önüne gelsin ancak o sandıkta adayı, rakibi ben belirleyeyim diyorsunuz. Şu anda Cumhuriyet Halk Partisinin Cumhurbaşkanı adayı Silivri zulümhanesinde. Hiç İBB dosyasıyla, İBB davasıyla alakalı en ufak fikriniz var mı? Şunu yapmanız lazımdı: Bir gün Silivri'ye gittiniz mi, bu davayı takip ettiniz mi? Orada neler yaşandığını biliyor musunuz?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Niye gideyim? Suçlunun ayağına niye gideyim?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bilmiyorsunuz. Senin takip etmen lazım. Burada "560 milyar liralık yolsuzluk var." diyen sensin, senin bunu takip etmen lazım. Hiçbir fikriniz yok dava hakkında. Ve şunu yapıyorsunuz: Cumhurbaşkanı adayını hapse atmak yetmez, ne yapmak lazım? Ana muhalefet liderini de ben seçeyim diyorsunuz. Nasıl tehlikeli bir oyuna kalkıştığının farkında mısınız Allah aşkına? Yahu siz cehennemin kapısını açtınız. Demin burada gülüyorsunuz, eğleniyorsunuz; ağlanacak halimize gülüyorsunuz. Siz cehennemin kapısını açtınız. Artık bu ülkede demokrasiden bahsedilemez. Ne demek ya! Yahu, siz bu memlekette geçmişte parti kapatılmasından en çok muzdarib olan siz değil misiniz? En kötü tecrübeler siz yaşamadınız mı?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Aynı kefedeki değil.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Şu an yapılan parti kapatmaktan daha tehlikeli, daha tehlikeli. Şu an yaptığınız şey ana muhalefet partisini iktidara eklemektir, kayyum atamaktır. Bundan daha tehlikeli bir şey olamaz bu memleket için.

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Recep Tayyip Erdoğan'a dua edin.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Arkadaşlar, sokağa çıkıyor musunuz siz, sokağa? Sokağa çıkıyor musunuz? Sokaktaki öfkeye bir bakın ya. Bakın, sokaktaki öfkeye bakın. Bakın, bu millet bunu affetmez. Ben dolaşıyorum, yürüyemedim sokakta. AKP'si de MHP'lisi de İYİ Partili de geliyor "Bu kabullenilebilecek bir şey değil." diyor.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - AK PARTİ'liler mi geliyor!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Evet, AK PARTİ'liler geliyor. Siz kendi tabanımızdan bile bu kadar bihabersiniz şu anda. Sizin sokakta ne yaşandığını, bu ülkede ne yaşandığını fark edemeyecek kadar gözleriniz kapanmış ne yazık ki. Böyle bir karar olabilir mi ya, böyle bir karar olabilir mi?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Şikâyet eden kendiniz, şikâyet eden kendi Genel Başkanınız, baba ocağını pisleten, her şeyi yapan siz!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Anayasa varken, YSK varken, nasıl olur da bir mahkeme böyle bir karar alabilir? Sizin de...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 20

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Özkan Yalım gelmiş, her şeyi itiraf etmiş!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya, bırak Özkan Yalım'ı.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Niye bırakayım canım!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ben Türkiye'deki demokrasi tehdit altında diyorum, bana Özkan Yalım'dan bahsediyorsun! Olacak iş mi bu?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Niye Recep Tayyip Erdoğan'ı suçluyorsunuz, biraz kendinize bakın canım!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Arkadaşlar, farkında mısınız Türkiye'de ana muhalefet partisine, şu anda birinci partiye kayyum atandı, farkında mısınız, kayyum atandı, farkında mısınız?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Algı yapıyorsunuz, her türlü algıyı yapıyorsunuz!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Nilgün Hanım, lütfen karşılıklı konuşmayalım.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bundan utanması gerekir, özellikle bu çatı altındaki herkesin bundan utanması gerekir. Ne yazıyor: "Hâkimiyet kayıtsız şartsız milletindir." Biz o yazının altında yemin ettik. Siz burada irade gasbına, benim irademim gaspına nasıl seyirci kalırsınız? Böyle bir şey olabilir mi?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Minareyi çalmışlar, kılıfını hazırlamışlar!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ya, kendi aranızda anlaşın, niye anlaşmıyorsunuz ki, kendi aranızda anlaşın.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bundan sonra, ya bakın, öyle bir kapı açtınız ki bundan önceki bütün seçimler sakatlanabilir, bundan sonraki seçimler de. Siz tehlikenin farkında mısınız? Siz bu ülkede ne yaşandığının farkında mısınız?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ya, siz kendi aranızda anlaşmıyorsunuz ki!

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Neler yapmışsınız ya!

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya, bırak kendi aranızda anlaşmayı. Bu davaların savcısı Cumhurbaşkanıdır; bu davaların savcısı, bütün bu kararları veren.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Cumhuriyet Halk Partisini de biz yönetemeyiz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bu kararlar hukuki kararlar değildir, bu kararlar siyasi kararlardır ve şu an yapmış olduğunuz şey yarın öbür gün zaten fakir olan, yoksul olan bu ülkenin insanlarına daha büyük fakirlik getirecek, daha büyük yoksulluk getirecek. Bunları yaşayarak göreceğiz. Size geçmişte Balyoz'da, Ergenekon'da, casuslukta aynı şeyleri, aynı uyarıları söyledik, siz de benzer şeyleri söylediniz. Arkadaşlar, burada, ortada bir yargı kararı yok, bunu kabullenin, ortada yargı kararı yok.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Siz kendi aranızda anlaşın.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ortada siyasi bir karar vardır.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Kendi aranızda anlaşın.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Burada Cumhuriyet Halk Partisini, ana muhalefet partisini şekillendirmek vardır, müdahale vardır, millî iradeye müdahale vardır, kendinize gelin.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Hedef şaşırtıyorsunuz, "Evet, bunları yaptık." demiyorsunuz, hedef şaşırtıyorsunuz, suç atıyorsunuz!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ya, Allah herkese akıl fikir vermiş.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Aynen, en başta da sana versin İsmail Bey. Bakın, böyle bir konuda nasıl rahat olabiliyorsunuz? Yapmayın lütfen, yapmayın lütfen. Sizin de bu karara itiraz etmeniz lazım. Sizin içinizde de vicdan sahibi, hukuktan anlayan insanlar bu karara itiraz ediyorlar, "Bu karar olmaz." diyor. Aynı şekilde MHP'nin içindeki insanlar da "Bu olmaz." diyor. Hayret bir şey!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Allah insana akıl fikir vermiş, herkese akıl fikir vermiş, kendi aranızda anlaşın, kendi partinizin içini düzeltin kardeşim.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya, ne akıl fikri, ne akıl fikri, neden bahsediyorsun sen? Hakikaten bu ülkede ne yaşandığından haberin yok senin Allah aşkına ya!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Eski lideriniz, eski lideriniz...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bırakın ya, bırakın ya! Tedbirli karar almak ne demek ya? Nasıl tedbirli karar alınır? Her şeyi, sistemi, partiyi felç etmek istiyorsunuz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Davadan vazgeçseydi karar verebilir miydi?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Arkadaşım, partiyi felç ediyorsunuz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Eski Hatay Belediye Başkanı davadan vazgeçseydi bu karar verilebilir miydi?

CAVİT ARI (Antalya) - Belki vazgeçilmedi.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya, sen orasında mısınız sen sonuca bak. Türkiye mahkemelerinde nasıl böyle bir karar verilir?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Kendi aranızda anlaşacaksınız.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - İçinizdeki vicdanlı insanlar, içinizde biraz hukuktan anlayan insanlar buna isyan ediyor ya! Allah aşkına ya!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ya, bizimle ne alakası var?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 21

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Güneş, lütfen, karşılıklı bir şeye dönüyor bu.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ya, Başkanım, bizimle ne alakası var? Ya, CHP'yi de bizim düzeltmemizi istiyorlar.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Anlaşıldı, hatip konusunu izah edip bitirsin lütfen.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Tamam, benim sözüm bitti Başkanım.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Biz her şeyi düzeltemeyiz ki.

CAVİT ARI (Antalya) - Özkan Yalım, duymasın bunları.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Özkan Yalım yaptı zaten size en büyük kötülüğü.

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Özkan Yalım uzunca bir süre duyamayacak.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Teşekkür ederim.

Sayın Adalet Kaya, buyurun.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli üyeler, kıymetli bürokratlar ve değerli basın emekçileri; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Benim Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi olarak henüz bir yılım bitmedi ve her kanun teklifinde birbirinden alakasız düzenlemelerin bir torbaya sıkıştırılıp getirilmesinden, eleştirilmesinden de, eleştirmekten de ben sıkıldım ama gerçekten...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Neden?

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Ben konuşmamı bitireyim, sonra siz cevap verirsiniz.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Pardon.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Benden çok daha uzun yıllardır hem vekillik yapıyorsunuz hem de Plan ve Bütçede görev yapıyorsunuz ama gerçekten bu eleştirilerden sıkılmadığınızı, aynı şekilde buna imza etmekten imtina etmediğinizi görüyorum. Burada saatlerce konuşuyoruz her teklif geldiğinde ve her teklifte de fikirlerimizi, eleştirilerimizi sunuyoruz ve elbette ki eksiklikleri, olması gerekenleri de iletiyoruz sizlere belki bir sonrakinde hani dikkat edersiniz diye umuyoruz ama bunun hiçbir öneminin olmadığını düşünmeye başladım artık yani burada ne söylersek söyleyelim, hiçbir şey değişmiyor yani "İstedığınız kadar konuşun, biz istediğimizi yaparız." gibi bir yaklaşım, bir tutum varmış gibi hissediyoruz biz. Eğer böyleyse durum gerçekten vahim çünkü bunun ceremesini yurttaşlar çekiyor, biz değil yani bu açıdan dikkat edilmesi lazım. Ekonomik kriz her gün derinleşiyor ve gerçekten gelir adaletsizliği de her geçen gün daha da büyüyor ve muazzam bir noktaya gelmiş durumda. Yani bu, en çok konuşmamız gereken konulardan biri, bunun üzerine konuşmalıyız, bunun üzerine düzenleme yapmalıyız diye başlamak istiyorum ben.

Bakınız, bir yanda 100 milyar dolarlık devasa servetleri yöneten, iktidarınızın ekonomi politikalarıyla da gerçekten semirtilen Türkiye'nin en zenginleri listesi yeniden sıralanırken diğer yanda asgari ücrete ve açlığa mahkûm edilen milyonlarca yurttaş var. Türkiye'de 30 milyon doların üzerinde varlığı olanların sayısı son beş yılda neredeyse 2 katına çıkmış. Yani bunu ben söylemiyorum, verilerle konuşuyorum. Peki, bu milyar dolarlık servetler bir avuç azınlığın elinde toplanırken milyonlarca yurttaş ne durumda? TÜİK'in açıkladığı 2025 yılı Hanehalkı Tüketim Harcaması verileri bile nasıl bir sınıfsal uçurumun gözler önüne serildiğini gösteriyor bize. Ülke genelinde yurttaşların harcamaları âdeta gıda ve konutta sıkışıp kalmış. Düşük gelirli haneler harcamalarının yüzde 67,9'unu sadece gıda ve barınmaya ayırmak zorunda kalıyorlar, en düşük gelir grubunda yer alan yüzde 20'lik kesim ise tüketim harcamalarının yüzde 76,5'ünü kira, gıda ve ulaşımaya harcıyor sadece, bu kalemlere harcıyor; bunu yapmak zorunda. Yoksulluk derinleştikçe tüketim alışkanlıkları ve tüketim kalıpları alt üst olmuş durumda. Öyle ki özellikle emekliler artan barınma maliyetleri karşısında gıdadan kesip kiraya vermek zorunda kalıyor. Temel geliri emekli aylığı olan 4 milyon 761 bini aşkın hane, bütçesinin yüzde 74,8'ini gıda, konut ve ulaşımaya ayırırken bu hanelerin gıda harcamalarının payı bir yılda yüzde 25'ten yüzde 22,7'ye gerilemiş, konut ve kira harcamalarının payı ise yüzde 38,7'ye fırlamış. Şimdi, işin özü, emekliler pazardan meyve, sebze alamıyor, makarnaya talim ediyorlar, aç kalıyorlar. Tüketim harcamalarının gelir gruplarına dağılımı her şeyin sınıfsal olduğunu ve bu sınıfsal uçurumun nasıl derinleştiğini bize bir kere daha gösteriyor, ispatlıyor. Toplam tüketim harcamalarının neredeyse yarısını en yüksek gelirli yüzde 20'lik kesim tek başına yaparken yoksul haneler harcama pastasının sadece yüzde 6'sını oluşturabilmekte. Bakın, eğitim harcamalarının yüzde 78,9'unu zenginler yaparken en yoksullar bu hizmetten binde 3 oranında pay alabiliyorlar. Mesela, bu düzenlemenin içerisinde gençlerin biletli organizasyonlara katılması durumunda eğlence vergisinden muaf olması söz konusu. Ne kadar güzel ama acaba gençler bu organizasyonlara, biletli organizasyonlara gidebiliyor mu? Yani eğitim harcamalarına baktığımız zaman o büyük, geniş milyonlar binde 3 oranında pay alabiliyorlar bu orandan yani eğitim alamıyor yoksulluktan gençler.

Şimdi, uyguladığınız acı reçeteler yoksulu daha da yoksullaştırıyor hâlbuki barınma ve gıdadan daha fazla kısıntı yapılamayacağına göre enflasyonla mücadele bahanesiyle tüketimi kısıması gereken asıl kesim bu yüzde 20'lik en zengin zümredir. Devletin servetine servet katan bu kesime servet vergisi uygulaması, dolaylı vergileri azaltarak yoksul halkı rahatlatması elzemken siz torba yasalarla sermayeyi kollayan düzenlemeler getiriyorsunuz; artık gerçekten bu kabul edilemez. Bu ekonomik buhran aynı zamanda kadınları da çalışma hayatından silmiş durumda. Sırf ev işleri veya çocuk, yetişkin bakımı yani hasta, yaşlı bakımı gibi ailevi nedenlerle iş gücünün dışında kalan kadınların sayısı 2026'nın ilk çeyreğinde 4 milyonu aştı. 30-34 yaş aralığında, en verimli dönemdeki 767 bin kadın destek mekanizmalarının eksikliği yüzünden istihdamdan mahrum kalıyor ve eve hapsedilmiş durumda. Şimdi, gelelim bu yoksulluk tablosunun üzerine önümüze getirdiğiniz torba yasadaki vergi düzenlemelerine. Şimdi, sermayeyi kollayan mali rejimi sürdürmekte kararlısınız. Gelir Vergisi Kanunu'nda yaptığınız değişikliklerle taksit, dolmuş ve minibus şoförlerine hasılat esaslı kazanç tespiti adı altında ticari plakaların elden çıkarılmasında vergi istisnası getiriyorsunuz. Bu maddeler kent içi

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 22

taşımacılık sektörünü büyük finans ve filo sermayesine bağımlı kılma hamlesidir. Şimdi, kayıtlı ekonomiyi destekleme bahanesiyle sunduğunuz bu mali cihaz zorunluluğu direksiyon başında on dört saat emek veren emekçiyi yani çalışan şoförü değil, elinde yüzlerce ticari plaka tutan rantçıları esasında destekliyor, ya bunu bir kere görmek lazım. Gerçek usulde vergilendirilen mükelleflerin geçmişe dönük plakaların elden çıkarmalarından doğan devasa kazançları gelir ve KDV'den istisna tutmak adil vergilendirme ilkesine aykırıdır, açıkça aykırıdır. Türkiye'de milyonlarca yurttaş faturasını dahi ödeyemezken asgari ücretliden dünyanın en adaletsiz dolaylı vergileri tahsil edilirken plaka spekülâtorlerinin milyarlık rantlarını tek kalemde affetmek sosyal adalete aykırı. Bunu yani kabul edilemez buluyoruz.

Komisyonun değerli üyeleri, bu teklifin bir diğer vahim boyutu mahalli idarelerin taşınmazlarının taksitle satılabilmesinin önünü açan düzenleme. Borç sarmalına itilen belediyelerin elindeki halka ait varlıkların parça parça haraç mezat satılmasına, özelleştirilmesine yasal kılıf hazırlıyorsunuz. Hele ki halkın iradesinin kayyum rejimiyle açıkça gasp edildiği kentlerde bu düzenleme yerel varlıkların yandaş sermayeye fütursuzca peşkeş çekilmesinin önünü açacak ve hızlandıracaktır. Belediye arazilerinin satışının nasıl bir talana dönüştüğünü görmek için sadece birkaç gün önce basına yansıyan Van örneğine bakmanızı öneriyoruz. Van Valiliği bünyesindeki Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı yani YİKOB, Edremit ve Tuşba ilçelerinde bulunan tam 15 adet taşınmazı kapalı teklif usulüyle satışa çıkardı. Bu ihalenin toplam muhammen bedeli tam 1 milyar 500 milyon 821 bin Türk Lirası yani bakın, başka bir şey söylemeyeceğim. Satışa çıkarılan bu taşınmazların, uzun yıllardır bölge halkının, çiftçilerin kullanımında bulunan alanlar olduğunu belirtmek istiyorum. Usulsüz bir şekilde mera olmaktan çıkarılan ecimisili ödenmesine rağmen çiftçinin elinden zorla alınıp YİKOB'a devredilen bu alanlar şimdi 1,5 milyara yandaşlara ihaleyle altın tepside sunuluyor. Bu yapılan, kelimenin tam anlamıyla yeni bir talan arayışıdır. İhalenin ve satışın gerçekleşmesi hâlinde, bölgede yaşayan çok sayıda hane, çok sayıda yurttaş mağdur edilecek, mera ve tarım alanları büyük zarar görecektir. Kamu kaynaklarının belirli kişi ve rant odaklarına aktarılmasına hizmet eden bu satış kamu yararına tamamen aykırıdır. Buradan kayyum yönetimine de seslenelim bu vesileyle: Bu ihale usulsüzdür, kamu zararınadır ve derhâl iptal edilmelidir. İşte, torba yasaya eklediğiniz bu belediye taşınmazları satışlarının önünü açan madde Van'da icra edilen bu hukuksuz kayyum uygulama talanını tüm ülkeye yaymanın önünü açacaktır. Bu nedenle olmaması gerektiğini düşünüyoruz.

Sözlerimi toparlarken de ifade etmek isterim: Bu kanun teklifi, kamunun ve yoksul halkın ortak yararını savunan bir teklif değil, aksine, sermayenin ve rantın çıkarlarını tahkim eden yamalardan ibarettir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Selamlıyorum Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Buyurun.

ADALET KAYA (Diyarbakır) - Dolayısıyla, kamusal alanın talanına kapı aralayan, yerel yönetimlerin iradesini ve mülkiyetini merkezî ranta kurban eden bu yasa teklifinin hiçbir maddesi halkın, emekçinin, yoksulun çıkarına değildir. DEM PARTİ olarak adaletsiz vergi politikalarıyla zengini ihya edip yoksulu ezen, belediye mülklerini haraç mezat satışa sunan bu düzenlemeleri kesinlikle kabul etmiyoruz. Tüm Komisyon üyelerini de sermayenin değil, yoksullaşan bu halkın yanında durmaya davet ediyorum ve saygılarımı sunuyorum.

Çok teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Kaya, teşekkür ederim.

Sayın Tahsin Ocaklı...

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyelerini, basın emekçilerini ve bürokratlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Teklif 22 maddeden oluşuyor ve biliyoruz ki teklif günün sonunda buradan oylanarak geçecek. Bunda bir kuşku yok. Elbette bu torba yasayla ilgili birkaç cümle söyleyeceğim ve bu torba yasanın bütünü üzerinde baktığımda, aslında çokça tartışılacak bir şey yok, biraz eksik yönlerini belki söylemek doğru olabilir. Mesela, nedir bunlar? Polis memurlarının veya amirlerinin ilişiği kesilenlerle ilgili yeniden atanabilmelerini düzenleyen teklif metninde, burada bence herhangi bir sakınca yok. Zaten bunu Cumhurbaşkanı, istesiniz de istemesiniz de istediği gibi yapıyor ama asıl siz, polis memurlarının özlük haklarıyla ilgili, çalışma saatleriyle ilgili ya da maaşlarıyla ilgili ne yapabildiniz, bununla ilgili teklifin içinde ne var? Yok. Dolayısıyla, bu yönüyle eksik ve güdüktür.

Mesela, bütün konuşmacı arkadaşlarım aynı şeyleri söylediler, ben de aynı, ortak kanaatleyim. Ticari taksitlerle ilgili düzenlemelerde, evet, yüzde 3'lük bir noter harcı dışında başka bir vergi, gelir vergisi gibi bir şey yoktu. Buradaki hususta, Mustafa Bey'le sohbet arasında, Mustafa Bey de "Evet, eksiktir, o da düzenlenecek" diye ifade etti bana. Yani, çok sayıda, 100'ün, binin, 2 binin üzerinde plaka sahibi olup üçte 1 sermaye sahibi olanların, yıl içinde çeşitli alışverişleri olduğu hâlde, satın almaları olduğu hâlde ya da bu işten ticari bir kazanç elde ettikleri hâlde vergilendirilmemeleri de başka bir eksik açıklaması.

Akaryakıt ve LPG istasyonları için de tahsilat güvenliğinde teminat miktarlarının 2 katından 5 katına çıkarılması falan, bu da aslında bizi çok zora sokan bir şey değil ama Basın İlan Kurumu tarafından yazılı ve görsel basına uygulanan müeyyidelerin Anayasa'ya aykırılığı nedeniyle, iptal kararıyla hukuki bir zemin oluşturulması için düzenlenmesinde, burada bir art niyet görüyorum. Düzenlemeyle internet ve haber sitelerinin kontrolünün daha fazla yapılması yani basına sansür uygulanmasının hedeflendiği açıkça burada görülüyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 23

Bir diğer konu da Orman Kanunu'nun 17'nci maddesiyle ilgili. Burada da başlıkta itiraz edilecek hiç bir hâl yok, "engelli ve yaşlı bireylere yönelik bakım ve rehabilitasyon merkezlerinin hazırlanması" diye ifade ediliyor. Kim buna karşı gelebilir? Elbette karşı gelmeyiz ama şunu ifade etmek isterim: Türkiye'nin neredeyse bütün şehirlerinde, özellikle Doğu Karadeniz'in bütün şehirlerinde yüzde 70 ile yüzde 95 arasında maden sahalarına ruhsatlandırma yapabilen bir anlayış nasıl olur da Hazine arazilerinde böyle bakım ve rehabilitasyon merkezi için bir yer bulamaz, nasıl olur da oraları ağaçlandırmayı düşünmez? Yani, niye ormanların içine dalarsınız? Nerede böyle ticari bir şey olsa hemen orman arazilerine saldırmaya kalkılıyor. Elbette, Orhan Bey'den de duydum "Bu, sadece kamu kurumları için düzenleniyor." dedi yani "Kamu yatırımları olarak rehabilitasyon merkezleri yapılması..." denildi ama uzun vadede bunun da özel sektöre verilmeyeceğine dair bir düzenlemenin de olmaması biraz kuşku verici, işin doğrusu.

Şimdi, size bir şey daha anlatayım: Mesela, bugün bunu konuşuyor olmalıydık, çok temel sorun bu. Mesela, çay üreticisinin bir sorunu var, Doğu Karadeniz'de 210 bin aileyi ilgilendiren bir sorun bu. 35 liraya çay fiyatı açıklandı ama açıklanan çay fiyatını herkesin bilmesine rağmen bugün, şimdi yani şu anda çayını satamayan üretici 27 liraya, 26 liraya çayını özel sektöre vermeye mahkûm oluyor. Özel sektöre verdiği için kaybına bir bakın, kilogramında 7 lira kaybı var; bu, üreticinin kaybı. Bir de devletin kaybına dikkat çekiyorum arkadaşlar. Devlet parasını verdiği, 35 lirayı verip aldığı çayın nakliyesini, yüklemesini yapamadığı için -bu beceriksiz yönetimden dolayı- alım yerlerindeki ambarlarda çayları yakıyor, 3 ton çay bugün yakılmıştır. Mesela, Güneysu ve Rize'nin Ardeşen ilçesinde o yanan çayların bedelini de burada oturan bürokratlar da ödüyor, biz de ödüyoruz, sokağımızdaki insan da ödüyor, dolmuşa binen adam da ödüyor. Yani, bizim asıl ilgilenmemiz gereken şey, çiftçinin temel sorunu, onunla ilgili gerçekçi bir şeyler yapabilmektir. Hazır adam çayını toplayabilmiş, hazır satabilmiş, siz bunu alıp işleyemiyorsunuz "Ben yeni rehabilitasyon merkezi yapacağım." diye burada milleti avutmayın.

Arkadaşlar, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar; bugünkü temel sorunumuz aslında şu mutlak butlan meselesidir. Bu mutlak butlan meselesi Cumhuriyet Halk Partisinin veya Cumhuriyet Halk Partililerin birbirlerini şikâyet etmeleri gibi bir sunumla böyle geçiştirilemez; bu, Türkiye'deki bir demokrasi meselesidir. Bugün, seçilmiş genel başkanların böyle yargı eliyle... Yetkisi olmayan konularda kararlar alarak yargının bunu AK PARTİ'ye yaptığını bir düşünün, MHP'ye yaptığını bir düşünün, böyle bir şeyi kabul etmek mümkün müdür? Ama Türkiye'nin 1'nci partisinin Genel Başkanına, parti yöneticilerine operasyon yapılacak ve parlamenterler buna sessiz kalacak, elini ovuşturacak; böyle bir şey olamaz arkadaşlar. Seçme ve seçilme hakkı için yargının yaptığı hatayı gidermek üzere bu partinin 2 milyon üyesi diyor ki: "Yahu, gelin, yeniden seçim yapalım, 2 milyon üyeyle seçim yapalım." Buna "Yok." deniliyor. "Yahu, gelin, delegelerle seçim yapalım." deniliyor. Buna "Yok." deniliyor. "Yahu, gelin, parti meclisi üyelerinin kararıyla yapalım, her şekilde bir seçim yapalım." deniliyor. Karşısında, atanmış olan, sizin yargı eliyle atanmış olan Genel Başkan tutuyor, diyor ki: "O işler sekiz ay sonra, dokuz ay sonra..." Yani bu, sizin baskın seçimde yapacağınız, Cumhuriyet Halk Partisini örgütsüz bırakıp baskın seçimde puanını düşürüp iktidarın yolunu kapatmak için hazırladığınız bir oyundur arkadaşlar, bunun herkes farkında ve kimse bundan dolayı...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Kılıçdaroğlu bizim adam mı oldu yani şimdi?

TAHSİN OCAKLI (Rize) - AKP sıralarına söylüyorum, şuna emin olun: Seçim günü, ister ekimde ister kasımda ister önümüzdeki yazda ne zaman olursa olsun bu partiyi ikiye de bölerseniz dörde de bölerseniz -belediyelerimize yaptığınız operasyonla CHP'li belediyelerin ne kadarını AKP'ye geçirdiğinizi herkes görüyor- bütün bunların karşısında bu millete karşılık o sandık geldiğinde duramayacaksınız, hesap veremeyeceksiniz, bu millet günü geldiğinde bu hesabı sizden soracak. O yüzden söylediğim şey şudur: Türkiye'de bir demokrasi sorunu vardır şu anda. Türkiye'de bir atanmışlar ile elde edilmiş muhalefeti belirleme sorunu vardır; AKP'nin iktidar olarak bu yoldan derhâl vazgeçmesi lazım.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Aranızda anlaşın aranızda, aranızda anlaşın!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Türkiye'nin otokrasiye veya demokrasiye karşı tercihini yakın tarihte göreceksiniz, bunun cevabını sandık verecek. Ben yine de sizi, Parlamentoda görev yapan milletvekillerini bu hususta bir tutum almaya, demokrasiye sahip çıkmak için böyle cesaretli davranmaya davet ediyorum ama bunu yapmayacağınızı da biliyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Kusura bakmayın, biz CHP'nin içişlerine karışamayız arkadaşlar!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Karışamazsın biliyorum İsmail, tabii, karışamazsın, çok sevinirsin karışmamaya!

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Ocaklı, teşekkür ediyorum.

Sayın Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarımız, değerli bürokratlar, Sayın Bakan Yardımcımız, Sayın Genel Müdürümüz ve meslek örgütlerinin değerli temsilcileri, başkanları; ben de öncelikle hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Bu arada, Sayın Bakan Yardımcımıza ve Sayın Emniyet Genel Müdürümüze de başarılar diliyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, benden önceki arkadaşlarımız açıklamaya çalıştılar, ben de bu konu üzerinden devam ederek mevcut düzenleme hakkında konuşmak istiyorum. Şimdi, bu salonda olan tüm değerli arkadaşlarımız, kamuoyunda olan, sokakta olan tüm vatandaşlarımıza şöyle sorduğumuzda "Bu ülkede gerçek anlamda adalet var mı, hukuk var mı, eşitlik var mı?" diye sorduğumuzda eğer yüzde 80 üzerinde "Evet, adalet var, hukuk herkese eşit uygulanır ya da iktidarda olanlara ayrıcalıklı, olmayana daha farklı uygulanır." cevabı noktasında eğer bir tereddüt varsa yani kısacası, iktidarda olana ayrı, olmayana başka türlü uygulanan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 24

bir adalet var ise gerçekten bu ülkede bir tarafsızlıktan, yargı bağımsızlığından bahsetmemizin mümkün olmadığını söylemek istiyorum. Daha öncesinde de defalarca söyledik, bugün ülkemizde tarafsız ve bağımsız yargıya olan inanç, halk nezdinde söylüyorum, yüzde 18-20'lere düşmüş durumda. Şimdi, şöyle bakarsak: "Ya, biz zaten iktidarız, iktidara yakınız, iktidarla birlikte hareket ediyoruz, o yüzden yargıya güven yüzde 18'lere düşmüş, düşmemiş bizim umurumuzda değil." de diyebilirsiniz. Ama bugün böyle, yarın farklı bir durum geliştiğinde ve yarın bu uygulamalar size uygulanmak durumunda kalırsa, işte o zaman birçok şey gerçekten geç olmuş olur arkadaşlar. Bir ülkede vatandaşın en güvenerek sığınacağı yer, yargı erki olması lazım. Yani oraya gittiğinde, kapısını çaldığında "Evet, bana burada tarafsız bir şekilde, eşit bir şekilde muamele yapılır." diyebilmesi lazım. Ama bugün bakıyoruz, maalesef, iktidar kendi yargısını yaratmış ve iktidara bağlı olan herkes "Orada istediğimiz kararı biz çıkartabiliriz." noktasına gelmiş, sorun burada, sorun burada arkadaşlar ve o nedenle...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sorun Özkan Yalım'ın itiraflarında.

CAVİT ARI (Antalya) - Bakın, değerli arkadaşlar, itirafçı olma noktasına getirenlerdedir sorun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Öyle bir şey mi var Allah Aşkına! "1 milyon 200 bin lirayı verdim." diyor.

CAVİT ARI (Antalya) - Ve şimdi, bakın, değerli arkadaşlar, ben size söyleyeyim, burada diyorsunuz ki: "Efendim, işte, benzeri olaylar, kendi aranızdaki şikâyetlerden kaynaklı." Değerli arkadaşlar, ben size şunu söyleyeyim: Eğer o şikâyetler, kurgulanmış şikâyetler üzerinde, bugün Cumhuriyet Halk Partisiyle ilgili yakın tarihte alınmış karar, tarihte eşi benzeri olmayan bir kararı veren mahkeme eğer iktidardan güç almasa, destek almasa bu kararı veremez, bu kararı vermeye cesaret edemez çünkü böyle bir kararın emsali yoktur.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Muhittin Böcek ve Özkan Yalım'ın ifadelerine bakın.

CAVİT ARI (Antalya) - Bakın, bu kararı siz desteklerseniz demokrasiye inanmıyoruz demektir, demokrasiye inanmadığınızı gösterir. Yani "Biz yargı organı olarak bir partinin Genel Merkezindeki idareciyi bir hâkime seçtiririz." dersiniz, siz demokrasiye inanmadığınızı ortaya koymuş olursunuz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Yaptıklarınızın tarihte eşi, emsali yok.

CAVİT ARI (Antalya) - Bakın, bugüne kadar belediyelerle ilgili değişik operasyonlar yapıldı, tırnak içerisinde tekrar söylüyorum, bir hukukçu olarak söylüyorum: Hiç kimse kanunların üstünde değildir, yargılanamaz değildir; hep söylüyoruz, evet, kuralları içerisinde, gerektiğinde herkesin yargılanma gibi bir zorunluluğu vardır, yargılanabilir ancak adil, eşit ve hakkaniyetli olmak şartıyla. İşte, belediyelerle ilgili bugüne kadar yapılmış olan tüm operasyonlarda Cumhuriyet Halk Partisinin oyları siz durdurmaya çalıştınız ama durmadı ve oylarımız yükseldi çok şükür; siz durdurmaya çalıştınız, durduramadınız. Bunun neticesinde, belediyelerle bu iş olmadı, o zaman örgüt üzerinden, parti üzerinden gidelim noktasına gelindi ve eşi benzeri olmayan bir kararla bugün bir asliye hukuk mahkemesine karar aldırıldı. Ya, şimdi, asliye ceza mahkemesinde de devam eden bir dava var. Bakın, aranızda hâkim, avukat olan arkadaşlar mutlaka vardır, ceza yargılaması bitmeden hukuk yargılamasında karar verilemez ama buna da şahit olduk.

Şimdi, bunların hepsi, savunursanız eğer, tekrar söylüyorum, demokrasiye inancınızın test edilmesi gerektiğini ortaya koyduğunu söylemek istiyorum. Yani bunun savunulacak bir tarafı yok arkadaşlar; bugün bize olan yarın size olabilir. Biz ilke üzerinden, hukuk üzerinden yol aldığımızı söylemek istiyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bugün bir torba yasa üzerinde değerlendirmelerimizi yapıyoruz ancak vatandaşın burada belli kesimlerin sorunlarının çözümü noktasında birtakım işte düzenlemeler var ama vatandaşın beklediği başka düzenlemeler de var. Bugün artık insanlar mali borçlarını ödeyemez veya SGK'yle ilgili borçlarını ödeyemez, hatta bankalara olan normal borçlarını ödeyemez duruma geldi. Şu an yapılandırma ile ilgili ciddi bir beklenti var, bu beklentiyi karşılayalım. Burada bir yapılandırma ve özellikle de kamu alacaklarıyla ilgili faizlerin silinmesi, belli bir noktaya gerekirse çekilmesi noktasında birtakım düzenlemeler ve ödeme kolaylıklarının sağlanması gerekiyor çünkü bu konuda vatandaş gerçekten çok mağdur durumda.

Onun ötesinde, Sayın Genel Müdürümüzü burada bulmuşken kendisine de çok teşekkür ediyorum böyle bir kanun teklifi içerisinde Genel Müdür olarak buraya gelmiş, tekrar başarılar diliyoruz. Emniyet teşkilatını biz seviyoruz. Bakın, Emniyet teşkilatıyla, polislerimizin sorunlarıyla ilgili çok sayıda düzenlemeleri Cumhuriyet Halk Partili milletvekilleri olarak bizler dile getirmeye, iktidarı uyarmaya, harekete geçirmeye çalışıyoruz. Ancak şunu da söyleyelim: Biz de bu ülkenin vatandaşıyız Sayın Genel Müdürüm, biz de bu ülkenin topraklarında yetişmiş insanlarız. AK PARTİ'li olmayabiliriz, olmak zorunda da değiliz veya bu toplumun yüzde 50'si şu anki iktidardan farklı düşünen insanlar ancak sizden şunu hassaten rica ediyorum: Polisin özellikle de son olaylarda da görüldüğü üzere tutum ve davranışlarında daha makul bir ölçüt olması gerektiğini ifade etmek istiyorum. Yani polisin bizlere karşı olan tutum ve davranışında daha ölçüt olması, daha insani olması gerektiğini tekrar buradan hatırlatmak istiyorum. Biz düşman değiliz, biz de bu vatanın evlatlarıyız. O nedenle, polisin gelip de bir milletvekilinin yarım metre mesafeden gözüne biber gazı sıkmasını ben doğru görmüyorum, siz doğru görüyorsanız bilmiyorum veya da bir vatandaşa, hele ki bir Cumhuriyet Halk Partisinin genel merkezinde ve yine Genel Başkanının yolda giderken önüne defalarca barikat kurularak farklı muameleler yapılmaya çalışılması gibi benzeri olaylarda böyle sert tutum ve davranışların çok doğru olmadığını ve teşkilat olarak bu konularda daha dikkatli olunması gerektiğini buradan hatırlatmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 25

CAVİT ARI (Antalya) - Biz polisle karşı karşıya gelmek istemeyiz çünkü onlar bizim vatandaşımız, sonuçta kamu görevlilerimiz ama onların bize karşı olan tutum ve davranışlarının da bireysel olduğunu da düşünmüyorum, o talimatı veren kişilerle alakalı olduğunu da düşünüyorum. Bu konularda daha dikkatli olunması gerektiğini de hatırlatmak istiyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ORHAN ERDEM - Sayın Ari, teşekkür ederim.

Sayın Ayyüce Türkeş Taş, buyurun.

AYYÜCE TÜRKES TAŞ (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, kıymetli bürokratlar ve basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum. Sayın Emniyet Müdürüm ve İçişleri Bakan Yardımcısına da hayırlı olsun dileklerimi sunuyorum.

Öncelikle, ben de Türkiye'nin gerçekten çok farklı bir dönemden geçtiğini ve tabii ki doğal olarak da biz de bu yaşananların ilk günden beri dikkatle takipçisi olduğumuzu söylemek istiyorum ve birkaç cümle de etmeden kanun teklifine geçemeyeceğim. Gelinek noktanın CHP'nin iç meselesi olmadığını, başından beri Türkiye'de siyasetin nasıl şekilleneceğine ilişkin daha büyük bir arayışın adımı olarak kurgulandığını biz görüyoruz. İmralıyla yapılan ihanet pazarlığına nasıl ki gafiller gibi "barış" deyip geçemiyorsak CHP'ye cebren kapılar kırılarak girilmesine de başına kayyum atanmasına da "Bir yargı kararıdır." deyip geçmemiz imkânsız. Çünkü biliyoruz ve hatırlıyoruz yargının siyasete yol açması, ona ram olması her zaman lanetle hatırlanan dönemlerinin ürünüdür ve bu kararlar vicdanlarda yaralar açmıştır, milletimiz arasında her zaman nifak tohumları saçmıştır. Unutmayalım, 1960'taki Yassıada'da verilen de yargı kararıydı, yaraları hâlâ kapanmamıştır. 71 muhtirasının kırdığı kalemler de yargı kararıydı. 80 sonrası yapılanlar, kapatılan partiler, hapisler, davalar, yasaklar, zindanlar, hepsi birer yargı kararıydı ve hepsinin açtığı yaraların izleri, bedenlerimizde ve ruhumuzda hâlâ. durmaktadır. Bu sebeple, İYİ Parti olarak tarafımız da duruşumuz da nettir ve bellidir. Millet söz üstün olsun istiyoruz biz, siyaseti mahkemelerin değil sandığın belirlediği bir Türkiye istiyoruz. Kısacası, biz saltanat değil cumhuriyet taraftarıyız. Ayrıca şunu da görüyoruz: Bugün, Türkiye'de çok tehlikeli bir kavram istismarıyla da karşı karşıyayız. İktidarın aldığı her kararın üzerine bir mühür basılıyor, bu mühürün adı da "devlet aklı". Aldıkları karar doğru ya da yanlış hiç önemli değil, menfaatlerine uygunsa o kararı "devlet aklı" diye tanımlıyorlar. Hukuk geriye itilince "devlet aklı" deniliyor, kurumlar etkisizleştirilince "devlet aklı" deniliyor, liyakat yerine sadakat yerleştirince "devlet aklı" deniliyor, milletin kaderini ilgilendiren meseleler şeffaflıktan kaçırılınca yine "devlet aklı" deniliyor. Terör örgütünün kurucusuna siyasal rol yükleyen bir süreç işletilince yine "devlet aklı" deniliyor hatta bir siyasi partinin iç tartışmaları üzerinden yürütülen hesaplar bile "devlet aklı" diye pazarlanabiliyor. Bunu bizim kabul etmemiz mümkün değil. Devlet aklı, iktidarın her yaptığına sonradan giydirilen dokunulmazlık zırhı değildir. Devlet aklı, bir partinin menfaatini devletin menfaati gibi sunma kurnazlığı hiç değildir. Devlet aklı, yanlışların sorgulanmasını engelleyen sis perdesi de değildir. Devlet aklı, devletin varlığını, milletin birliğini, hukukun üstünlüğünü, adaleti, bağımsızlığı ve geleceği birlikte koruyabilme kabiliyetidir. Devlet aklı, milletin tarihi içinden süzülüp gelen ortak aklıdır. Devlet aklı, yalnızca prosedür değil anayasal sadakattir. Devlet aklı, yalnızca bir karar alma tekniği de değildir; kamu yararına, millî egemenliğe ve hukuk devletine bağlılıktır. Devlet aklı, yalnızca, devletin hareket kabiliyeti değildir, devletin kendi sınırlarını bilme, hukuka bağlı kalma ve millete hesap verme ahlakıdır. İşte bu nedenle, anayasal kurumları etkisizleştiren, Meclisi geriye iten, yargı bağımsızlığını tartışmalı hâle getiren, basını baskı altında tutan, bütün kararları tek kişinin çevresinde yoğunlaştıran bir sistem maalesef ne devlet aklı olabilir ne de devlet aklını güçlendirebilir. Tam tersine, devlet aklını bir kişinin ve bir partinin siyasi ihtiyacına mahkûm eder. Devlet aklı, doğru dürüst işleyen anayasal kurumlardır, hukuk devletidir, denge ve denetimdir, açık toplumdur ve millî iradenin önünde hesap veren bir yöntemdir.

Bunun üzerine de kanunla ilgili birkaç şey ben de söylemek istiyorum: Gerçekten ben kendi adıma söyleyeyim, bu kanun teklifi, çalışırken en çok zorlandığım torba kanundu Orhan bey; size sevgilerimi yolluyorum çünkü birbirinden bağımsız, birbiriyle hiç alakası olmayan, çok farklı ve hani genelde Plan ve Bütçe Komisyonunda bizim partide seçilen insanların ilgi ve meslek alanlarına göre gönderiliyor. Yani bizim alanımız dışında olduğu için biz biraz zorlandık. Biz anladık, torba kanun hep gelecek ama inşallah bir dahakiler biraz daha birbiriyle bağlantılı olur diye düşünüyorum. Evet, bu kanunda katılıyorum, beklenen düzenlemelere yer verilmiş ama hangi beklenen düzenlemelere yer verilmiş, o tartışma konusu. Özellikle Emniyetle ilgili, bu madde 3'te galiba, genel idare hizmetleri sınıfındaki kadrolara atanabilme imkânı tanınmayı biz de doğru buluyoruz, destekliyoruz ama polis teşkilatının, Emniyet teşkilatının çok daha farklı problemleri var, benden önceki vekiller de söyledi, onlarla ilgili düzenlemeler ne zaman gelecek diye biz de polis ve Emniyet teşkilatındaki arkadaşlarımız gibi bekliyoruz. Çalışma saatleri ve aşırı mesai yükü, personel yetersizliği ve buna bağlı iş yükü, özlük hakları ve maaşlar, mobbing ve amir baskısı iddiaları, psikolojik yıpranma ve intihar vakaları, tayin ve yer değiştirme sistemi, lojman ve sosyal tesis eksikliği, kariyer ve tayfun sistemi, teknolojik ve kurumsal dönüşüm ihtiyacı gerçekten Emniyet mensuplarının beklediği düzenlemeler ve polisin de görevini bağımsız, siyasetten bağımsız yapmasını ben de önemsiyorum çünkü benim de bireysel olarak yaşadığım bazı olaylar var. Maalesef polis orada hiçbir şekilde müdahalede bulunmadı, sadece seyirci kaldı. Ben bunu hem bir Türk vatandaşı olarak hem bu millete hizmet etmiş büyük bir siyasi liderin evladı olarak hem de Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak çok üzülerken yaşadım ve buna muhatap olmamın ve bu muhataplığı da sürekli dile getirmemin sebebi ne polisi o hâlde öyle aciz görmek benim hoşuma gidiyor ne de benim yanımda beni korumak için devletin görevlendirdiği polise yine orada kendini polisten ve hukuktan gören insanların polise yaptığı hareketi ben hiç hazmedemiyorum, mağdur göremiyorum. Bunu, Sayın Emniyet Müdürüm, bu konuda sizin daha hassas davranmanızı ve özellikle benim yaşadığım olayın

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 26

kamera kayıtları da var. Bunu isterseniz kendiniz gözlemleyebilir, şahit olabilirsiniz. Burada çok detaya girmek istemiyorum. Bunlar önemli şeyler.

Vergi adaletsizliği... İsmail Bey dedi ki bize: "Siz yaşlı düşmanı mısınız? Niye yaşlı evlerine karşı çıkıyorsunuz?" Bizim bir defa yaşlı düşmanı olmamız mümkün değil. Biz Türk örf ve âdetlerinde büyüyen insanlarız, yaşlılar bizim başımızın tacı. Bir de biz İYİ Parti olarak yaşlılar için yani emekliler için refah paketi diye bir kanun teklifi verdik onların hayat standartlarını düzeltmek adına. Hâlâ daha zaten o teklifimiz de dikkate alınmadı. Biz merak ediyoruz yani emekliye verilen 20 bin lira maaşla mı o huzurevlerinde bu emekli yaşayacak ya da 20 bin lira maaş veriliyor ama bakın sizi böyle güzel yerlerde yaşatacağız diye mi bu kanun çıkıyor? Onu merak ediyoruz. Yoksa tabii ki yaşlılarımız, gençlerimiz, çocuklarımız, bütün Türkiye çok iyi koşullarda yaşasın. Biz de zaten bunu yapmak için siyaset yapıyoruz.

Vergi adaletsizliği ve en basit örneği güncellenemeyen vergi dilimleri var Türkiye'nin gündeminde yani düzenlenmesi gereken. Bunlar düzenlenmeden rant kapısı olduğu açık olan bir yerde niye vergi muafiyeti tanınıyor? Biz buna takılıyoruz yani. Yoksa yani tamam, demin Ahmet Bey dedi, onu da yanlış anlamadık. Kanun çıkana kadar olan yerlerden KDV muafiyeti ve vergi muafiyeti olacak da zaten kazanan o dönemde kazanmış oluyor. Biz o yüzden bunu soruyoruz.

Yine, mesela Merkez Bankasında çalışanlarla ilgili bir düzenleme var. Bunlar, yönetmeliği kanun hâline getiriyorsunuz galiba. Hani neden bu oluyor? Bunu da çok anlayamadık. Bir de burada bir şey var dikkatimizi çeken. Mesela siyasi faaliyetlerle ilgili mesela yönetmelikte diyor ki: "Siyasi partilere üye olmak ve siyasi faaliyette bulunmak işe son verme cezası." Tamam ama kanun teklifi siyasi partiyle ilgili faaliyette bulunmayı ve üye olmayı ayırmış, bir de herhangi bir siyasi parti yararına veya zararına fiilen faaliyette bulunmak diye bir madde eklemiş. Yani bu çok göreceli bir şey yani herhangi bir parti, kim karar verecek, neye göre karar verecek? Bunu biz sakıncalı görüyoruz. Mesela tamam siyasi partiye üye olmak anlıyoruz ama herhangi bir siyasi parti yararına veya zararına fiilen faaliyette bulunmak. Bu bizce açıklanması gereken, daha netleşmesi gereken bir başlık.

Yine, Basın İlan... Basınla ilgili bir sürü düzenleme var. Onunla ilgili de birkaç söylemek istediğim bir şey var ama sözlerim bitiyor. Şunu söyleyeyim: Basın İlan Kurumunun bir değişime muhtaç olduğu ortada bir gerçek. Ancak basın sektörünün bu Kurumla ilgili değişim beklentisi kendilerine uygulayacağı müeyyidelerle ilgili yetki artırımı yahut resmî ilan kayırcılığına kapı aralayacak, yerel basının cenaze namazını kıldırarak bir elek inşası şeklinde değil, kuruluşun yapısı ve misyonunun değiştirilmesi şeklinde olmalıdır diyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Bitiriyorum Başkanım.

Basın İlan Kurumunda düzenleme bekleyen alanların da Anayasa Mahkemesinin temel hak ve hürriyetlere aykırı bularak iptal ettiği kanun maddelerini arkadan dolaşarak yeniden çıkarılması olmadığını söylüyoruz. Basın İlan Kurumunun her şeyden önce ve ivedilikle yapısı değişmelidir çünkü kararların üye çoğunluğuyla alındığı ve karar verici konumundaki temsilcilerin büyük bölümünün bizatihi Sayın Cumhurbaşkanı ve Cumhurbaşkanının etkisi altındaki kurum ve kuruluş temsilcilerinden oluştuğu açık. Buradan objektif bir karar çıkması beklenemez. Keza Basın İlan Kurumunun ilanlarının yüzde 78'i yandaş medyaya, cezaların da yüzde 80 ile 97 aralığındaki kısmı da muhalif medyaya dağıtılıyor. 2022'de Kurumun kendi raporlarıyla bu tescillenmişti, sonraki yıllarda da bu oranlar maalesef tescil dahi gerektirmeyecek şekilde çıplak gözle görülür hâle geldi ve medya sermayesi 2002'den bu yana yüzde 90'ı aşan oranlarda el değiştirmek durumunda kaldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - O yüzden burada da maddelerde daha detaylı inşallah anlatacağım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyoruz.

Sayın Kaya, beş dakika.

Buyurun.

AYKUT KAYA (Antalya) - Kıymetli hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifinde birçok farklı düzenleme yer almakta. Ben bugün özellikle taksici esnafımızın ve Emniyet teşkilatımızın beklentilerine ilişkin bazı hususlara dikkat çekmek istiyorum.

Bu teklifle birlikte, taksimetreye bağlı mali cihazlar üzerinden taksici esnafımızın elde ettiği hasılatın tamamı kayıt altına alınacak. Devlet artık yapılan her seferi, elde edilen her geliri görebilecek. Taksici esnafımızın da buna bir itirazı yok, vergisini ödemeye de karşı değil ancak taksici esnafımız haklı olarak şunu soruyor: Madem benim bütün geliri mi görüyorsunuz, benim giderlerimi de görüyor musunuz? Bugün bir taksici esnafımız sabah erkenden direksiyon başına geçiyor, gece geç saatlere kadar çalışıyor, kazandığı paranın önemli bir kısmı akaryakıtta gidiyor. Sigorta giderleri artmış durumda, bakım maliyetleri artmış durumda, yedek parça fiyatları katlanmış durumda. Araç yenilemek ise her geçen gün daha da zor hâle geliyor. Devletin görevi, sadece vergiyi tahsil etmek değildir. Devletin görevi, vergisini düzenli ödeyen esnafı da yaşatmaktır.

Sektör temsilcileriyle yaptığımız görüşmelerde bazı talepler bizlere, tarafımıza dile getirildi. Öncelikle, hasılat esaslı kazanç tespiti sisteminde öngörülen üç yıllık süre sınırının kaldırılmasını istiyorlar. Eğer bu sistem doğru bir sistemse üç yıl sonra neden sonra ersin?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 27

İkinci olarak, gelecekte ihtiyaç duyulması hâlinde vergi oranlarında indirimle gidilebilmesinin önünü kapatan sınırlamaların da kaldırılmasını talep ediyorlar.

Üçüncü olarak, hasılatın tamamının kayıt altına alındığı bu yeni sistemde vergi oranlarının da yeniden değerlendirilmesini istiyorlar. Çünkü kayıtlı çalışan, vergisini düzenli ödeyen esnafın desteklenmesi gerektiğine inanıyorlar.

Kıymetli hazırım, bugün taksici esnafımız bir ayrıcalık istemiyor, vergiden kaçmak istemiyor, devletine karşı yükümlülüklerini yerine getirmekten de kaçınmıyorlar. Taksici esnafımız sadece adalet istiyor; çalıştığına karşılığını almak, geleceğini görmek ve emeğinin değer bulmasını istiyor. Kayıtlı ekonomiyi büyütme istiyorsak önce kayıtlı çalışan esnafımızı yaşatmak zorundayız. Bu nedenle, sektör temsilcilerinin dile getirdiği taleplerin de dikkate alınmasının hem esnafımız hem de kamu yararı açısından faydalı olacağına inanıyorum.

Teklifte yer alan bir diğer düzenleme de Emniyet teşkilatımızı ilgilendirmekte. Eğitim süresince yaşanan hukuki süreçler nedeniyle mağduriyet yaşayan bazı personelin genel idare hizmetleri sınıfına atanabilmesine imkân tanınmasını olumlu buluyoruz. Bu mağduriyetlerin giderilmesine bir itirazımız yok ancak polislerimizin beklentisi yalnızca bu mağduriyetin giderilmesi değildir. Bugün Emniyet teşkilatımızın çalışma şartlarından özlük haklarına, mesai yükünden sosyal haklarına kadar çözüm bekleyen birçok sorunu bulunmaktadır. Polislerimiz gece gündüz demeden görev yapıyor, kamu düzeni ve vatandaşlarımızın güvenliği için büyük fedakârlık gösteriyorlar. Bu nedenle, emniyet mensuplarımızın diğer sorunlarının da aynı hassasiyetle ele alınmasını ve çözüme kavuşturulmasını bekliyoruz, talep ediyoruz.

Hazırnu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, sayın milletvekillerinin söz talepleri geneli üzerinde karşılanmıştır.

Şimdi, Sayın Yeğ'in'e söz vereceğim.

Süreniz on dakika.

Buyurun Sayın Yeğ'in.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yani geneli üzerinde konuşmalar oldu. Birazdan maddelere de geçeceğiz. Orada belki daha spesifik, daha detaylı açıklamalar yapma imkânı olur.

Yani birkaç bir şey söyleyeyim burada. İsveç örneğinden hareketle "Keşke sosyal yardımlara da bakılsa, ora da örnek alınsa." denildi. Türkiye bu anlamda çok daha ileriye gitmiş bir ülke. AK PARTİ iktidara geldiğinde 4-5 başlıkta vatandaşa sağlanan sosyal yardımlar, bugün neredeyse 60 başlıkta, çok farklı bir hassasiyetle, toplumun bütün kesimleri göz önüne alarak geliştirilmiş durumda. Çok daha ileride olduğumuz hususlar da var. Dolayısıyla yeri gelir oradan başka bir örnek alırsınız, sosyolojiye uyan şeyler vardır, uymayan şeyler vardır ama Türkiye'nin birçok konuda çok daha iyi durumda olduğunu söylemek mümkün.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - "Sosyal devlet" diyorsunuz yani!

ORHAN YEGİN (Ankara) - "Şimdi, ormanlık alanı açıyorsunuz, güzel ama yarın buralarda başka amaçlar düşünülebilir." diyorsunuz. Şimdi, şöyle: Bu yaşam sürdüğü müddetçe bu risk hepimiz için var, herkes için var. Bugün yapılan bir şey için yarın başka birileri gelir, yetkisi varsa, millettten o yetkiyi almışsa "Ben buradaki bu kararı değiştirdim, şöyle yapmak istiyorum." diyebilir. Mevzuata uygunsa, anayasal hükümlere uygunsa da bunu yapabilir yani bu kaygıyla oluşması muhtemel bir risk üzerinden ortada duran toplumsal bir faydadan vazgeçmek, geri durmayı meşrulaştırmak da bence doğru değil. Korkarak, sürekli risk üzerinden odak yaparak meselelere yaklaştığınız zaman o zaman hiçbir kanununa ihtiyaç yok; mevcut kanunlar hepimize yeter, kapatalım, Meclise de ihtiyaç yok, bize de ihtiyaç yok; öyle bir noktaya gideriz bu bakış açısıyla. Hayat devam ediyor, hayat yeni riskler çıkarıyor önümüze. Birileri gelir "Yarın başka bir maksatla kullanılsın." demek isteyebilir; kabul edilir, edilmez, ona itirazlar yapılır, itirazlar değerlendirilir, değerlendirmez; netice itibarıyla bu yasamanın kendi doğal süreci, bence bunlarda bir genelleme yapmamak lazım.

Basın İlan Kurumunun maddesiyle ilgili bütün gruplardan birtakım eleştiriler geldi, kaygılar dile getirildi. Bilmiyorum, hani biz öyle arkadaşların hissettiği derecede çok aşırı bir kaygı görmedik. Sonuçta iptal edilen bir yönetmelik var, bu yönetmelikle ilgili bunun kanun yoluyla yapılması gerektiğine dönük bir karar var, o karardan hareketle bir düzenleme yapılıyor. İkincisi, yaptırım uygulamalarında bir kademelendirmeye gidiliyor yani hangi cezaya hangi süreyle yaptırım uygulanacağı, o cezanın tekerrürü hâlinde uygulanacak yaptırımın artırımının maksimum ne kadar olabileceğine ilişkin aslında -bize kalsa- sınırlayıcı, belirleyici, belirsizliği ortadan kaldırıcı, keyfiliği giderici bir düzenleme ama burada bütün gruplarda bu hassasiyeti gördüm. Yani olmazsa gruplar bu konuyu kendi aralarında değerlendirsinler, daha teferruatlı bir görüşme yapmak üzere teklif metninden çıkarılması da düşünülebilir, fikrim olarak onu söylemek istiyorum. Diğer hususları da maddelerde inşallah değerlendiririz.

"Belediye taşınmazların haraç mezar satılması" "sermaye" işte "paydaş" "rantçıların kaynağı" yani sürekli bu kavramlar üzerinden... Bu, biraz bakış açısı. Mesela, ben belediye taşınmazlarının satışıyla ilgili meseleye baktığımda, köylerde veya perifer mahallelerde yapılan imar uygulamaları sonrasında belediyelerin arsalarla küçük oranlarla hissedar yapıldığı parseller var. Bu parselleri o binada oturan vatandaşlar almak istiyor; gidiyor, belediyeye müracaat ediyor. Belediye Kanunu'nda da bir taşınmazın taksitle satılabileceğine ilişkin kesin bir hüküm yok. Mesela, kamuda bu var ama belediyelerde bu yok. Dolayısıyla, bu imkân getiriliyor. Bu imkân getirildi, ben hadi bu örneği verdim, siz büyük bir örnek verin, büyük bir arazi satılacak, çok büyük sermaye gerekiyor bunu alabilmek için; siz peşin şartı koyarsanız bu sermayeyi tek seferde oluşturabilecek 1, 2, 3, 4, 5 kişi çıkarken buna

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 28

taksitli satış imkânı getirdiğiniz zaman, bu vadeyle bunu ödeyebilecek belki 15, 20, 25 kişinin çıkma, daha fazla rekabet ortamı içerisinde bu taşınmazı satma, dolayısıyla belediyenin daha fazla gelir elde etme, dolayısıyla kamu malının, milletin malının daha yüksek bir fiyattan rağbet görmesi ortamını oluşturuyoruz ama her şeye böyle "risk" "Aman, yarın o gelir, bunu yapar." "rant" bu bakış açısıyla baktığımız zaman her şey kötü, yapılan hiçbir şeyin bir anlamı yok hatta yarın oluşacak riskleri de göze aldığımız zaman "Yeni bir kanun yapmaya da gerek yok hiçbir konuda." gibi bir ortam ortaya çıkıyor. İlerleyen zamanda diğer maddelere de tek tek, hepsine cevap veririz inşallah.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Maddelerine geçilmiştir.

Şimdi, ilk olarak 1 ve 2'nci maddeleri müzakereye açıyorum Emniyet teşkilatı amir rütbesi kadrolarının esas oranlarında değişiklik yapılmasıyla ilgili.

Sayın Yegin, buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Evet, aslında özeti şu: Bu maddeyle Emniyet Teşkilatı Kanunu'nda değişiklik yaparak emniyet hizmetleri sınıfındaki terfi sisteminde ortaya çıkan bir tıkanıklık var, bunu gidermeyi amaçlıyoruz. Mevcut durumda emniyet hizmetleri sınıfında yer alan amir rütbelere için öngörülen kadro sayıları toplam personel sayısına bağlı olarak o toplam personel sayısının on binde şu kadarı şeklinde sabit oranlarla sınırlandırılmış bir piramitsel bir yapı var. Bu yapı hiyerarşik olarak daralan, yukarı doğru çıkıldıkça kadro imkânının azaldığı bir sisteme dayanmakta. Bu sistemde her rütbe için belirlenmiş olan azami oranlar o rütbede bulunabilecek personel sayısını doğrudan sınırlamakta dolayısıyla terfi yalnızca bireysel yeterlilik ve hizmet süresiyle değil, aynı zamanda kadro mevcudiyetiyle de kısıtlanmaktadır. Örneğin, birinci sınıf Emniyet müdürü rütbesi için öngörülen oran on binde 35, toplam kadronun yalnızca belirli bir yüzdesiyle sınırlandırıldığında bu rütbeğe yükselme hakkı kazanmış personel dahi kadro yetersizliği nedeniyle terfi edememektedir. Özellikle 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında Emniyet teşkilatında yaşanan ihraçlar ve akabinde yapılan personel alımları mevcut piramit yapısının biraz dengesini bozmuştur. Alt rütbelerde personel sayısı artarken üst rütbelerdeki sabit oranlara bağlı kadro sınırları korunmuş, bu durum zaman içinde üst rütbelere geçişte ciddi bir yığılma ve tıkanıklık oluşturmuştur. Geline nokta liyakat ve hizmet süresi bakımından terfi etmeye hak kazanmış çok sayıda personelin kadro sınırlaması nedeniyle terfi edememesi kurum içi motivasyonu zayıflatmakta, kariyer planlamasını da biraz belirsiz hâle getirmektedir. Bu çerçevede yapılan düzenlemeyle amir rütbelere için öngörülen azami oranları güncelliyor, üst rütbelere geçişteki kadro daralmasını azaltıyor, terfi sistemini daha sürdürülebilir bir yapıya kavuşturmuş oluyoruz.

2'nci madde içinde kısa bir özet yapalım. 6 Aralık 2019 tarihinde yapılan düzenlemeyle Emniyet teşkilatında terfi sisteminde yaşanan benzer tıkanıklıkları gidermek amacıyla bir düzenleme yapılmıştı, geçici bir madde. Sadece birinci ve ikinci sınıf Emniyet müdürlerinin oranlarında bir artış yapılmış ve "Bu 2029 yılına kadar uygulanabilir." diye bir geçici madde düzenlenmişti. Şimdi, biz burada bu maddeyle beraber artık uygulamada bir farklılık oluşmasını diye bu geçici maddeyi de yürürlükten kaldırma ihtiyacı doğduğu için teklifimizde bunu öneriyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum. 1 ve 2'nci maddelerle alakalı söz talebi var mı?

CEVDET AKAY (Karabük) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Burada etki analizine baktım da eksi 5 milyar 110 milyonluk bir tasarruf mu sağlanacak?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Evet, öyle öngörülüyor çünkü sadece bu oranlar artırılmıyor. Bazı sınıflarda, mesela komiser sınıfında, başkomiser sınıfında bu oranlar azaltılıyor ki asıl yığılma da biraz orada oluyor.

CEVDET AKAY (Karabük) - Komiser yardımcılarında kaynaklanmış zaten baktığımızda tasarrufa.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Yani komiser yardımcılığından komiserliğe geçiş, oradan başkomiserliğe geçişte, buralarda yoğunluklar vardı ama buradan yukarıya geçişte kadro sınırından dolayı sıkıntılar yaşanıyordu. Şimdi, bu düzenlemeyle yukarıya biraz daha genişletiliyor, aşağıda da bu geçişler arasında ciddi sınavlar yapıldığı için, bu sınavların sonuçlarına göre bu atamalar yapıldığı için, geçişler yapıldığı için burada zaman içerisinde azalacağı da öngörülerek buradaki sayılar azaltıldığından dolayı da zaman içerisinde böyle bir eksi maliyet oluşacağı değerlendiriliyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'ncü madde...

Buyurun Sayın Yegin.

ORHAN YEGİN (Ankara) - 3'üncü maddenin özeti şu: Siz polis olmak için müracaat etmişsiniz, sağlık raporunuzu sunmuşsunuz, eğitimlerinizi alıyorsunuz, sağlık raporunuza itiraz gelmiş, siz mahkemeye taşımışsınız olayı, mahkeme süreci uzuyor. Mahkemeye taşırken gitmiş yürütmeyi durdurma kararı almış, yürütmeyi durdurma kararı alınca siz o yürütmeyi durdurduğunuz için

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 29

eğitime devam ediyor, mesleğe atılıyor, gidiyor vazife alıyor, işte, Doğu'ya, Güneydoğu'ya, Ege'ye, Marmara'ya gidiyor, görev yapıyor. Sonra mahkeme kararı idare lehine kesinleşiyor. Mahkeme kararı idare lehine kesinleşince o kararın doğurduğu sonuçları geriye doğru ortadan kaldırmak gerekiyor. Böyle bir durum olunca da bu eğitim süreçlerinden geçmiş, artık mesleğe adımını atmış, hatta meslekte zaman geçirmiş kişilerin tamamen meslekten çıkarılması gibi bir sonuç ortaya çıkıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) - 255 kişiyi ilgilendiren bir düzenleme. Bu kişiler artık yönetmelikle idarede haklı görüldüğü için sağlık raporu açısından bu kadar zaman geçmiş, bu tecrübeyi kazanmış, artık hayatında bu karardan geri döndüğünde büyük mağduriyet oluşacak bu kişilerin emniyet hizmet sınıfına değil de genel idari hizmetler sınıfına memur olarak atanabilmesine dönük bir düzenleme yapıyoruz. Bir daha da böyle bir olayın yaşanmaması için Emniyet teşkilatımızın bu konuyla ilgili çok net bir yönetmelik yapacağıyla ilgili de değerlendirmemizi paylaşıyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyoruz.

Söz talebi...

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım. Bu doğru bir düzenleme yani dolayısıyla bu mağduriyetin giderilmesi gerekir.

Şimdi, bu daha önceden bana da gelmiş bir konuydu, ben bununla ilgili Emniyetle temasa geçmiştim zamanındaki görevlilerle. Aslında buradan emsalen şunu söyleyebiliriz: Şimdi, mülakat, bu kamuda memur alımlarındaki mülakat meselesi. Burada savunma yapma ihtiyacını hissetmiyorlar ama böyle cılız da olsa bazen iktidar tarafı şöyle bir savunma yapıyor, diyor ki: "Ya, işte KPSS'yle alıyorsun, diyelim ki bir öğretmen alacağız ancak belki işte öğrenciyle iletişim kurma kabiliyeti yok, belki konuşmuyor hatta yani bu tür şeyleri olabilir; dolayısıyla bir mülakat gerekiyor." diye bir mazeret gösteriliyor bu mülakat için. İşte, aynısını aslında burada da yapabiliriz yani bunun için mülakat bir mazeret olmaması lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Alırsınız KPSS'yle, o göreve atarsınız; 657'de bir yıllık aday memurluk süreci vardır, o süreç içerisinde o insanın o mesleği yapıp yapamayacağı konusu böyle üç dakikalık, efendim, torpile dayalı değil de bir yıllık aday memurluk süresi içerisinde o görevi yapacak kabiliyette olmadığı, yetenekli olmadığını, bilginin olduğunu ama diğer hususlarda yetersiz olduğunu düşünürseniz ondan sonra onu o meslekte değil de bir altta, durumuna uygun bir yere atayabilirsiniz. Bunu şunun için söylüyorum: Yani yapılan düzenlemeyi destekliyoruz. Dediğim gibi, bundaki benzer meseleyi... Aslında bu mülakatı kaldırarak mülakatın kaldırılmasından ortaya çıkacak sakıncaları gidermek amacıyla da burada yapılan işlere benzer bir işlem yapılabilir, onu söylemeye çalışıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Başka söz talebi yok.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - 14'üncü madde...

Sayın Yegin...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Burada engelli ve yaşlı hizmet merkezlerinin, devlete ait merkezlerin orman arazisine yapılabilmesine olanak tanıyan bir madde teklif ediyoruz. Orman Kanunu'nun 17'nci maddesinde düzenlemeye giderek bu imkânı oluşturmak istiyoruz. Mevcut durumda bu maddenin üçüncü fıkrasında savunma, ulaşım, enerji, haberleşme, su, atık su, petrol, doğal gaz altyapı tesisleri; katı atık bertaraf ve düzenleme, depolama tesisleri; baraj, gölet, sokak hayvanları, bakım evi ve mezarlıklar ve devlete ait sağlık, eğitim ve spor tesislerin kamu yararı ve zaruret olması hâlinde devlet ormanları üzerinde bulunmasına ve yapılmasına izin verilebileceği düzenlenmiştir. Bununla birlikte, mevcut düzenlemede engelli ve yaşlı bireylere yönelik bakım ve rehabilitasyon merkezleri açıkça sayılmamış olduğu için bu tesislerin orman alanlarında kurulmasına yönelik hukuki bir dayanak olması gerekiyor. Bundan dolayı da bu düzenlemeyi getiriyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, şöyle bir şey oldu: Bu 14'üncü maddeyi biz söyledik, 4'ü açıkladınız. 14 Emniyetin... Emniyetin maddelerini bitirip onları göndereceğiz.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ben "4" anladım da.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Eksik ve yanlış anladınız.

ORHAN YEGİN (Ankara) - İnsanız, noksanız; hepimiz insanın düşebileceği noksanlıklara, hatalara düşebiliriz.

Şimdi, burada araç tescil sürelerini uzatıyoruz. Özetle, çok özet söyleyeyim: Aracı aldınız; bu aracın üç gün içerisinde trafik tescilini yapmanız ve tamamlamanız gerekiyor, üç gün içerisinde yapılmazsa bunun müeyyidesi var fakat bazı filo şirketleri veyahut da çok fazla araç taşıma şirketleri bu araçları aldıkları zaman üç gün içerisinde bu evrakların yetişmesiyle, çıkmasıyla, tescilini tamamlamasıyla ilgili sorunlar yaşanıyor, dolayısıyla müeyyideler ortaya çıkıyor işlemlerin gecikmesinden dolayı. Burada bu üç gün şartını kaldırarak bunun on beş iş günü içerisinde yapılmasına ilişkin bir olanak getiriyoruz. Bunun herhangi bir mali etkisi, başka bir şeyi de söz konusu değil.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 30

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Bakanlık mensupları gideceği için burada bir konuşacağım, esasında 4'üncü maddede değinecektim ama.

Şimdi, trafik cezalarıyla ilgili hususta bütçedeki hedef 73,4 milyardı, şimdi 26,8 milyarı dördüncü ay sonu itibarıyla tahsil edilmiş; 78,5 milyar tahakkuk etmiş yani yüzde 34 tahsil tahakkuk oranı, yıllık hedefin de yüzde 36'sı gerçekleşmiş. Şimdi, bu paraların yüzde 50'si Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonuna aktarılıyor, yüzde 50'si. Çok ciddi bir tutar. Şimdi, az sonra 4'üncü maddede de bu konuya değineceğiz. Buraya aktarılan paranın bir kısmı da Yaşlı ve Engelli Hizmetleri Genel Müdürlüğüne, yüzde 5'inin aktarılması gerekiyor. Bu paraların nasıl kullanıldığıyla ilgili çok detaylı bilgiye sahip değiliz. Zaten bütçe açığının finansmanında da kullanıldığıyla ilgili eleştirilerimiz oldu biliyorsunuz, trafik cezalarının yüksekliğinden bahsettik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Bakanlığa bu konuda bilgi aktarılıyor mu, ben merak ediyorum, o konuyu denetliyor musunuz yani? Çünkü biz denetleyemiyoruz. Hazine ve Maliye Bakanlığı denetleyebiliyor mu? Veya Sayıştay denetçileri yeterince denetleyebiliyor mu? O konuda soru işaretlerimiz var. Eğer bu kadar ceza kesilip bu kadar gelir tahsil edilip bunun yüzde 50'si de bu fona aktarılıyorsa bu fondan bu paraların nasıl kullanıldığıyla ilgili de bizim bir denetleme yapmamız gerekiyor. Ben bunu kayıtlara geçmesi açısından ifade ettim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi, başka söz talebi yok.

14'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14'üncü madde kabul edilmiştir.

17'nci madde...

Sayın Yegin, buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bu maddeyle 4652 sayılı Polis Yükseköğretim Kanunu'na yeni bir madde ekleyerek 2024 yılında Anayasa Mahkemesinin verdiği karar doğrultusunda akademiye alınacak öğrencilerin niteliklerinin, giriş usul ve esaslarının kanuni çerçevesini oluşturuyoruz. Mevcut sistemde özellikle İç Güvenlik Fakültesine öğrenci alınmasına ilişkin adaylık şartları, başvuru süreçleri, sağlık kriterleri, fiziki yeterlilik usulleri, mülakat süreçleri ve benzeri hususlar ağırlıklı olarak Polis Akademisi Başkanlığı İç Güvenlik Fakültesi Giriş ve Eğitim Öğretim Yönetmeliği'nde düzenlenmekteydi, Anayasa Mahkemesi kararı gereği bunu yönetmelikle değil, artık kanuni bir çerçeveye kavuşturmuş oluyoruz. Mahkemenin 2024 tarihli kararında "Akademiye alınacak öğrencilerin nitelikleri, giriş usul ve esasları ile polis meslek yüksek okullarından dikey geçiş yapılmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir." hükmünün eğitim ve öğrenim hakkını sınırlayan bir kural olduğu ve bu sebeple bu hakka yönelik sınırlamanın yönetmelikle değil, kanunla dayalı olması gerektiği gerekçesiyle iptal edilmişti. Bu kapsamda da bu eksikliği burada gidermiş oluyoruz. Maddeyle Polis Yükseköğretim Kanunu'na "Adaylarda Aranacak Şartlar ve Sınav" başlıklı yeni bir madde ekliyoruz. Bu doğrultuda İç Güvenlik Fakültesine başvuru yapacak adaylarda aranacak temel şartlar ilk defa açık şekilde kanun seviyesinde düzenlenmiş oluyor. Yeni durumda mevcutta büyük çoğunluğu yönetmeliklerde yer alan hususlara kanun metninde açıkça yer veriliyor. Böylece hem idarenin takdir alanı daraltılıyor hem de AYM kararının gereği yapılıyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - 17'nci maddeyle alakalı söz talebi yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Evet, 18'inci madde...

Sayın Yegin, buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Evet, bu maddeyle de bir önceki maddede bahsettiğimiz yine AYM kararı doğrultusunda mevcut polislerden amir yetiştirmekle görevli Polis Amirleri Eğitim Merkezine ilişkin bir yapısal düzenleme yapıyoruz. Mevcut durumda Polis Amirleri Eğitim Merkezinin organizasyonu, kuruluş, görev, yetki ve sorumlulukları Polis Akademisi Başkanlığı Polis Amirleri Eğitim Merkezi Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği'yle düzenlenmiş olup kanunda detaylı bir çerçeve bulunmamaktadır. Anayasa Mahkemesi Polis Amirleri Eğitim Merkezinin kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarının yönetmelikle belirleneceğine ilişkin hükme bir eğitim kuruluşu olan merkezin organları ile görev ve yetkilerinin açık bir biçimde kanunla düzenlenmesi gerektiği gerekçesiyle iptal etmiştir. Biz de bu iptal kararı doğrultusunda zaten ilgili yönetmelikte yer alan hususları Polis Yüksek Öğretim Kanunu'na bir ek madde ekleyerek Polis Amirleri Eğitimi Merkezinin kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarının temel çerçevesinin kanunda yer almasını sağlıyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

18'inci maddede söz talebi? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Böylece, Emniyet teşkilatını ilgilendiren maddeler bitmiştir.

Ben Komisyonumuza teşekkür ediyorum, Emniyet teşkilatının beklediği maddeleri bunlar. Biraz da onların tayin, terfi dönemi olduğu için bir an önce yasalasın orada işlem yapmaları gerekiyor. Burada mutfak çalışmasında emeği geçen Bakan Yardımcımız Sayın Ali Çelik'in de burada çok büyük emeği var. Kendisi çok uğraştı milletvekillerimizle beraber.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 31

ERHAN USTA (Samsun) - Gelir gelmez hemen bu işe mi baktı?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Çelik biliyorsunuz, daha önce orada Genel Müdürdü, Valiydi. Bire bir ben bildiğim için burada ifade etme ihtiyacı hissettim.

RESUL KURT (Adıyaman) - Sayın Bakanım, Veysel Bey'in de çok katkısı var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Veysel Bey, milletvekili olarak zaten ifade ettik, Kocaeli Eski Emniyet Müdürümüz.

Şimdi, değerli milletvekilleri, Sayın Çelik, siz ayrılabilirsiniz. Emniyet ekibi çıkabilir.

Sizin başka maddeniz var mı İçişlerini ilgilendiren?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI ALİ ÇELİK - Şu an için yok efendim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Peki, siz gidebilirsiniz, sizi burada tutmamıza gerek yok. Allah yolunuzu bahtınızı açık etsin.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Maaşlar artacak ya, sürekli polisler onu soruyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yani onu Meclis olarak bizim mi yapmamız lazım?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI ALİ ÇELİK - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; öncelikle hepimize bu konulardaki hassasiyetiniz için Bakanlığımız adına şükranlarımızı arz ediyoruz. Emniyet teşkilatı inşallah beklenen diğer konulara ilişkin sizlerin desteğiyle daha güçlü olacak. Hepinizden Allah razı olsun.

Değerli Başkanım, size de minnetimizi ifade ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyoruz. Yolunuz açık olsun.

Evet, değerli milletvekilleri, 4'üncü madde.

Sayın Yegin, buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) - 4'üncü madde mi? 4'üncü madde engelli ve yaşlı merkezlerin orman arazisine yapılabilmesi. Az önce kısaca yanlışlıkla da olsa izahatını vermiştim. Biz orman arazilerinde, daha önce 17'nci maddenin üçüncü fıkrasında yer alan istisnalara buralarda devlete ait engelli ve yaşlı merkezlerinin yapılabilmesine imkân tanıyan bir düzenleme teklif ediyoruz, bir madde teklif ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, buyurun

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi önce burada bir soru sormak istiyorum. Bu "devlete ait" diyoruz da ama bu "devlete ait engelli" diye eklediğimiz yerin arkasında aslında cümleye baktığımızda, mevcut kanunda işte "...yapılmasında kamu yararı ve zaruret olması hâlinde gerçek ve tüzel kişilere bedeli mukabilinde Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir." deniliyor. Yani burada şimdi bu tesisleri yapacak olanlar sadece bu yeni ilave ettiğimiz için değil, mevcutlar için de kamu mu, özel sektöre de mi veriliyor? Yani cümle özel sektöre...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Onu kamu olarak kısıtlayabiliriz eğer tereddüt varsa. Tereddüt varsa arkadaşlar baksınlar.

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, zaten bizim önergemiz, birazdan önerge üzerinde konuşacağım. "Devletin işletmesi kaydıyla olsun." diye önerge veriyoruz ama cümlenin sonuna bakınca Sayın Başkanım, aslında mevcut kanunu bir bulsanız veya burada mutlaka teknik arkadaşlar vardır. Ben mi yanlış anlıyorum? Yani o ekleme yaptığımız cümlenin sonu "...devlet ormanları üzerinde bulunması veya yapılmasında kamu yararı ve zaruret olması hâlinde gerçek ve tüzel kişilere bedeli mukabilinde Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir." diyor. Hani "Sadece devlet olacak, özel yapamaz zaten." falan diye savunma yapıldı da ilave yaptığımız yer zaten gerçek ve tüzel kişilerle ilgili.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şöyle yapalım: Sayın Usta, sizin eleştiriniz burası.

ERHAN USTA (Samsun) - Bilgi alalım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamam, bunu alıyorum kenara, dursun bu.

Sayın Tanhan, sizin eleştiriniz nedir?

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Başkanım, benim de eleştirim, bu 4'üncü madde tam ormanlarla ilgili. Neredeyse yangında ilk önce kurtarılacak -devir oluyor ya tüm resmî dairelerde, bizde de öyle bir şey gelişmiş- ilk terk edilen alan ormanlar oluyor, otel yapımı için ormanlar yakılıyor, yine meraların için, HES'ler için, GES'ler için ormanlar feda ediliyor ilk. Dolayısıyla aslında ormanların mutlak olarak korunması gereken bir noktada olmamız gerekirken bugün ne yazık ki her kanunda, neredeyse her kanunda iktidar tarafından ormanların hem sermayedarlara peşkeş çekildiğini görüyoruz. Madenlere, otellere, GES'lere, HES'lere hep ormanlar feda ediliyor dolayısıyla bir klasiğe dönüşmüş ve sermaye çevrelerine kamusal varlıkların, orman arazilerinin peşkeş çekildiğini düşünüyoruz. Bunu artık bilindik bir kamu yararı veya zaruret durumundan çok, iktidarın siyasi tercihi olarak düşünmekteyiz açıkçası.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Yine, İsveç'teki hastaneden bahsediliyor ama eğer alacaksak Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şart'ı önümüzde duruyor, şerhimizi kaldıralım, yerel yönetimlerin güçlerini daha da sağlamlaştıralım; bunlara "Yok." Sadece bu örneği alıp mevzuatımıza uygulamanın çok gerçekçi olmadığı kanaatindeyiz. Dolayısıyla ormanların mutlak olarak korunması gerektiğini düşünüyoruz. GES'lere, HES'lere, madenlere, orman yangınlarıyla otellere peşkeş çekilmesinin önünün kapatılması gerekirken ilk terk edilen alan burasının olması gerçekten çok kötü ki Türkiye de orman açısından gittikçe geriye giden bir ülke. Bu hususun da göz önünde bulundurulması gerektiği kanaatindeyiz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 32

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ederiz.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - Biz teşekkür ederiz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Burada, tabii, orman alanlarına rehabilitasyon merkezlerinin yapılmasıyla ilgili, yaşlı ve engellilerle ilgili durum söz konusu. Baktığımız zaman da orman dışı alanlarda maliyetin yüksek olduğundan, kamulaştırma bedellerinden bahsedilmiş özellikle yani finansman gereksinimiyle ilgili bu alanların değerlendirilmesi istenmiş; bunu çok doğru bulmuyoruz. Orman vasfını yitirmiş bazı alanlar var mesela, ormana sınır, oralar değerlendirilebilir. Sırada 5.200 kişinin beklediği ifade ediliyor. Şimdi, bununla ilgili hangi bölge ve illerde düşünülüyor? Böyle bir çalışma yapılmış mı örneğin Sayın Vekilim, böyle bir çalışma var mı yani bu rehabilitasyon merkezlerinin yapılacağı alanlarla ilgili? Ödenek nereden karşılanacak? Bunu niye soruyorum? Az önce ifade ettim, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonunun gelirlerinin yüzde 5'i Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğüne aktarılmak zorunda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEVDET AKAY (Karabük) - Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Sayıştayın 2024 yılı raporunda buraya aktarılması gereken gelirlerin toplamının 644 milyon olduğu ifade edilmiş yani Bakanlık kararıyla bu ilgili Genel Müdürlüğe Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan aktarılacak tutar. Bunun 258 milyonu kullanılmış, 385 milyonu kullanılmamış. E, 5.200 kişi bekliyorsa, engelliler ve yaşlılar için böyle bir kaynak aktarıldıysa bu kaynak niye kullanılmadı veya bu para nereye kullanıldı? Bunu bilmiyoruz. Az önce ifade etmiştim, trafik cezası gelirlerinin yüzde 50'si buraya aktarılıyor. 4'üncü ay sonu itibarıyla 26,8 milyar tahsilat olmuş yani 13,4 milyar bu Fona para aktarılmış, bunun da yüzde 5'inin buraya gelmesi gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Bu konunun araştırılması, bu Fondaki paranın kullanımının nasıl olduğunun mutlaka açıklığa kavuşturulması, Sayıştay denetçilerinin raporlarının daha detaylı olması, Komisyonda bu konunun görüşülmesi gerekiyor, orman alanlarının da talan edilmemesi lazım. Yani kaynak var ama nereye kullanıldığını bilmiyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, teşekkür ediyorum.

Buradaki maksat, kamuya ait rehabilitasyon merkezleri. Biliyorsunuz, köpek bakım merkezleri bile yapılabilir. Dolayısıyla şimdi kanun metnine biz tekrar uzmanlarımıza baktırıyoruz yani burada şey tereddüdü sanırım ortaya: "Burada özel yapılır mı, yapılmaz mı?" Ama "Devlete ait." diyor. Cümlelerin sonunda...

ERHAN USTA (Samsun) - Cümlelerin sonunda "gerçek ve tüzel kişilere" diyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ama şöyle: O üst tarafında "ulaştırma, sanayi, savunma" dediği için onu bağlıyor. Şimdi arkadaşlar bakacaklar, ben oylamayı geçeceğim.

ERHAN USTA (Samsun) - Ortak parantez, gerçek ve tüzel kişilere izin verilmesi.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi, şöyle yapacağız: Arkadaşlar bakacaklar, gerekirse onu ayrı bir fıkıyla aşağıya çekebiliriz belki. Bir baksınlar.

CEVDET AKAY (Karabük) - Peki, Başkanım, bitirdikten sonra üçüncü şahıslara işletilmek üzere devredilebilecek mi?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Devletin sistematığı var, onu o kadar bilemem ki. Bir sürü hastane de yapıyoruz, huzurevi de yapıyoruz; onu bilmiyorum ki nasıl olur ama devlet kendisi yapacak dolayısıyla yaptıklarını zaten şu an kendisi işletiyor, devletin onun haricinde bir işletmesi yok. Bir bakacak arkadaşlar. Şimdi bunun oylamasını atlıyorum. Eğer oradaki tereddüdü giderecek bir "wording" yaparlarsa düzeltereğiz onu.

KAMURAN TANHAN (Mardin) - "Bedeli mukabilinde" diyor Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Üst tarafında var ya "ulaştırma" diyor "savunma" diyor. O diğerini bağladığı için orada bir kafa karışıklığı oluşturuyor. Ona şimdi bakacak arkadaşlar. Sadece devletin yapabileceğine imkân verecek şekilde yani kafalarda bir tereddüt kalmayacak şekilde düzenleme yapın diyeceğim. Şimdi düzelsinler başkanım.

Evet, geçtik bu maddeyi.

Buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şimdi burada "devlete ait" ifadesini bilerek kullandık çünkü biz burada başkaca bir şey söylemiyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) - "Devlete ait" ifadesi zaten mevcutta var.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Zaten mevcutta olan ifadenin yanına getirip "engelli ve yaşlı bireylere yönelik bakım ve rehabilitasyon merkezleri" ifadesini ekliyoruz. Dolayısıyla, özele verilmesi, verilmemesi bu kanun kapsamında genel bir uygulama imkânı varsa bu cümle buraya girerse bunu da kapsar ama burada devlete ait olan engelli ve yaşlı bireylere yönelik bakım ve rehabilitasyon merkezlerinin buralarda kurulmasına imkân tanıyan bir cümle koyuyoruz. Yani zaten sayılan ifadelerin içerisinde

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 33

başkaca hiçbir şey yazmadan "engelli ve yaşlı bireylere yönelik bakım ve rehabilitasyon merkezleri" diyerek bunu da eklemiş oluyoruz. Bu kadar.

ERHAN USTA (Samsun) - Çok kısa...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, buradaki sıkıntı, benim az önce ifade ettiğim sıkıntı zaten bu düzenlemeden önceki sıkıntıyı söylüyorum. Yani, bu düzenleme yapılmadan önce de bir sıkıntı var. Bu düzenlemeyle gelebilecek sıkıntı "devlete ait"ın arkasına bunu getirdiğiniz zaman devlete ait olur ama işletmesini başka birisine devredebilirsiniz kırk dokuz yıllığına, onun da önüne geçmek lazım. O ikinci bir sıkıntı ama yani bunu koymasak bile -mevcut kanunun uygulaması nasıldır bilmiyorum, bürokrat arkadaşlar bize bilgi versinler- yani burada, bakın, bu eklemeyi yaptığımız kanunun cümlesi, ortak parantezi ve sonu "gerçek ve tüzel kişilere bedeli mukabilinde izin verilir." diyor, böyle bitiyor. Yani, zaten gerçek ve tüzel kişiye izin vereceğiz biz. Bütün vereceğimiz izin o.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şimdi, Sayın Usta, baksınlar.

ERHAN USTA (Samsun) - O yüzden, sizin dediğiniz gibi, yani, eğer üst taraf farklıysa iki ayrı cümle hâline getirilebilirse sorun çözülür ama uygulamanın nasıl olduğu konusunda belki arkadaşlar bilgi verirler.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi Sayın Usta, ben çalıştıracağım, buranın oylamasını, önerge işlemlerini atlıyorum. Arkadaşlar, bu zamana kadar bizim hukukçu milletvekillerimiz de bakacaklar. Burada kanun koyucunun iradesi "devlete ait alanlar" şeklinde ama bir tereddüt olursa onu da giderecek şekilde tekrar yazımına bakacaklar.

Evet, bir sonraki maddeye geçiyoruz.

Sayın Yegin, buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Evet, bu maddeyle taksitle yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunan mükelleflerin Taksi Mali Cihaz'la yani klasik taksimetreye yeni nesil ödeme ve fiş sisteminin birleşmiş hâli olan bu cihazla hasılatın tamamının kayıt altına alınması şartına bağlı olarak hasılat esaslı kazanç tespit usulünden yararlanabilmesine imkân getiriyoruz. Mevcut durumda hasılat esaslı kazanç tespiti usulü düzenlenmiş olup bu sistemde şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunan ve faaliyetlerinden elde ettikleri hasılatın tamamını Elektronik Ücret Toplama Sistemi aracılığıyla tahsil eden mükellefler -yani otobüsler gibi düşünebiliriz, tamamı o EÜTS'ler üzerinden tahsis ediliyor- talep etmeleri hâlinde özel bir vergilendirme yöntemi olan hasılat esaslı kazanç tespit usulünden yararlanabiliyorlar. Bu yöntemde, mükellefin elde ettiği gerçek kazanç yerine ilgili faaliyetten elde ettiği cironun gayri safi hasılatın belli bir oranı yüzde 10'u vergiye tabi kazanç olarak ortaya çıkıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun, tamamlayın.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Kanun açısından şehir içi yolcu taşımacılığının hangi araçla yapıldığına ilişkin bir ayırım yok; otobüs, minibüs, dolmuş veya taksitle yapılan şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetleri teorik olarak sistem kapsamına girebilmekte ancak uygulamada taksitle şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunan mükellefler, bu sistemden bütün gelirlerini o elektronik ücret takip sistemi üzerinden takip edebilecekleri bir sistem olmadığı için bundan yararlanamıyorlar. Bunun temel nedeni de bu cihazla bu tahsilatları yapamıyor olmaları.

Diğer taraftan, Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'yle taksitle yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunan mükelleflere Taksi Mali Cihaz kullanma zorunluluğu zaten getirilmişti. Bu cihaz taksimetreye bağlantılı çalışan veya taksimetre özelliğini haiz çevrim içi EFT POS özellikli mali cihaz olarak tanımlanmıştı. Bu düzenleme sayesinde taksi faaliyetlerinden elde edilen hasılatın elektronik ortamda ve anlık olarak izlenebilmesi de mümkün hâle gelmişti. Şimdi, düzenlemeyle Taksi Mali Cihaz kullanma zorunluluğu kapsamındaki taksi işletmecilerine hasılat esaslı kazanç tespiti usulünden yararlanabilecekleri bir imkân getiriyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Şimdi, ne yapıldı? Bir süre önce, bu yılın başından itibaren bu büyük şehirlerde basit usulden gerçek usule geçişle ilgili bir düzenleme yapılmıştı. Şimdi, bu sefer, aslında, orada ortaya çıkan sıkıntıların bir şekilde çözümüne yönelik başka ilave şeyler geliyor. Bir hata yapıldı. Gerçek usule geçmek hata değil arkadaşlar, modern vergi sistemlerinde her şeyin gerçek usulde olması lazım, onunla ilgili herhangi bir sıkıntı yok ama bunun için güçlü Gelir İdareniz olacak ve geliri ölçeceksiniz. Ya, bunu küçük yerde de kazanılıyorsa gelir gelirdir, büyük yerde de kazanılıyorsa gelir gelirdir; kazanamıyorsa bir insan, büyükşehirde de yaşıyorsa kazanamamıştır, vergi almamanız gerekir, küçük yerde de yaşıyorsa vergi almamanız gerekir. "Büyükşehirdeysen mutlaka para kazanıyorsundur." deyip "Sen şu usulde vergilendirileceksin." diye bir vergi sistemi olmaz, hiçbir modern vergi sistemi bunu kabul etmez; bu bir ikellik, bunu kabul edelim. Şimdi, bu yapıldı, bu sefer ortaya çıkan gidermek için ne yapıyoruz? Diyoruz ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Mesela, bu madde, 5'inci madde gerçek usulden bir sapmadır. Yani, madem gerçek usule geçtik, o zaman gelirine bakalım -değil mi- giderlerine bakalım, gelirinden giderini düşsün, üzerinden de vergisini versin. Niye şimdi, biz bunlara diyoruz ki: "Efendim, bu, sizin cironuzun yüzde 10'u matrahınızdır, bunun üzerinden de vergi verin. Üç yıl süreyle bu olabilir, daha fazla da olmaz." Bu, bir sapma. O yüzden geri dönüp tekrar bir bakmamız lazım, ilk başlangıçta yapılan işlemin ne kadar doğru olup olmadığına bakmak lazım; bunu ısrarla söylüyorum. Yani, özellikle bizim için büyükşehirde... Erzurum da büyükşehir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 34

arkadaşlar. Yani, Erzurum'un ilçelerindeki -nüfusu 30 bin, bir sınır var, köylerle birlikte tabii- herkesi gerçek usule geçiyorsunuz, yok böyle bir kazanç ama onun dışında, mesela, çok daha gelişmiş ama büyükşehir olmayan şehir merkezlerimiz var, illerimiz var, oralar basit usul; böyle bir sistem olmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Dediğim gibi, bu sıkıntıyı gidermek için bir sapma yapılıyor, deniliyor ki: Matrahını -nasıl ifade ediliyordu o- hasılat esaslı kazanç... "Ücret sisteminden tespit edilen rakamın yüzde 10'u senin kazancın olsun, onun üzerinden de gelir vergisi tarifelerine göre vergi ver." Bunu tamamen yanlış buluyorum, bunda ısrar edilmemesi lazım. Bu şikâyetlerin muhtemelen herkese geldiğini düşünüyorum. Dolayısıyla, eğer arkasındaysak gerçek usule geçirilmesinin o zaman böyle bir sapmayı niye yapıyoruz? Bunun yapılmaması lazım.

Yani, özellikle burada söylediğim şey şu: Madem öyle yapıyoruz, gerçek usulde gelirin tespit edilmesi lazım. Eğer onu yapamıyorsak, orada yine zafiyet gösteriyorsak o zaman, sadece büyükşehir olması bir taksici esnafının, bir dolmuş esnafının gerçek usulde vergilendirilmesini gerektirmez; bu yanlış düzeltmek gerekir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Aksu, buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, odaları da dinleyecek miyiz bu maddede?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gelmiş, bekliyorlar, dinleyeceğiz.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Yani, onları dinledikten sonra mı konuşayım, şimdi mi?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - İsterseniz önce siz konuşun, sonra onlara söz verelim veya onları dinleyelim, sonra size söz vereyim; hangisini tercih edersiniz?

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Ben başlamışken konuşayım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Evet, şoför esnafı önemli hayatımızda. Kuşkusuz, özellikle, taksilerle ilgili, kendi öz denetimlerini, otokontrol sistemlerini geliştirmeye ilgili kamuoyunun, her birimizin beklentileri var. Eminim ki, onlar da bu anlamda çaba gösteriyorlardır. Bu vergilendirme meselesinde yani mevcut maddenin toptan düşünülmesi meselesi, evet, düşünülmeli, üzerinde çalışılmalı ama bu hâliyle bakıldığı vakit de bu üç yıl meselesinin -Mustafa Bey de söyledi konuşmasında- Sayın Cumhurbaşkanına verilen yetkinin, sadece taksileri dışlayarak verilmesi meselesinin bir gözden geçirilmesi lazım; birincisi bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Bu plaka devri konusuna herhâlde diğer maddede değineceğiz.

Siz açıklamanızda belirttiniz ama burada, örneğin, servis araçlarının... Odanın da bir beklentisi var bu madde kapsamına girmekle ilgili. Biz onlara şunu söylüyoruz, sizin şimdi ifadenizle de aslında teyit edilmiş oldu bizim ifade ettiklerimiz: Siz teknik şartları oluşturursanız yani gelirinizi ölçebilecek bir otomatik sistem inşa edebilirsiniz zaten bu madde sizi de kapsayacaktır ve oraya girebileceksiniz. Bu nasıl olacak? Bununla ilgili taksimetre gibi bir şey mi yapmaları lazım? Burada Maliye Bakanlığının, Gelir İdareminin bu arkadaşları yönlendirmesinde fayda var, ne yapmaları gerektiği anlatmak lazım çünkü böyle bir yoğun beklentileri var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Onun dışında, bir de konu dışı, daha doğrusu yine şoför esnafımızla ilgili ama bu teklifte yer almayan bir başka şeyi gündeme getirmek istiyorum ben. Ulaştırma Bakanlığı ve Turizm Bakanlığıyla da görüşüldüğü ve oralardan da bir onay alındığı bana iletildi. Bu D2 belgesi meselesi var, turizm taşımacılığı yapan esnafımız var, burada 75 koltuk şartı var bu şeyleri yapabilmek için. O şartı taşımayanlar ama bu yetkiyi alanlar başkalarından koltuk kiralyorlar ve burada müthiş bir kayıt dışılık olduğundan bu kayıt dışılığın sadece vergisel boyutuyla değil, aynı zamanda kaza, bela olduğu zaman -Allah vermesin- çok büyük problemlere yol açıldığı ifade edildi. Dolayısıyla burada hem sistemi tamamen kayıtlı hâle getirebilmek bakımından bu koltuk sayısının bir araç ve dokuz artı bir gibi daha minimal şekilde düzenlenmesinin yararlı olacağını biz de düşünüyoruz.

Plakayla ilgili kısmı diğer maddelerde ifade edeceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun Sayın Soydaş.

ANKARA ŞEHİRİÇİ ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ ESNAF ODASI BAŞKANI ERCAN SOYDAŞ - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; sayın vekillerimizin genel görüşmede sordukları sorularla ilgili notları aldık, vekillerimizin ismini yazmadık ama genel sorulara bir cevap vermek istiyorum.

Taksilerle ilgili, rant kapısı gibi görülmesi bizi rahatsız etti, üzüldük açıkçası çünkü öyle söylediğiniz rakamlarda taksit sayılarını kimsenin alması mümkün değil, bireysel taksit sahibi olunabiliyor. Ticaret Odası üyeleriyle ilgili bir soru geldi. Şimdi, 5362 sayılı Kanun'a göre esnaf odaları, kamu kurumu niteliğinde meslek örgütlerinin iktisadi teşebbüs kurma yetkisi var. Biz oda başkanları olarak bazen odada ticari faaliyette bulunacaksa, esnaf menfaatine çeşitli uygulamaları hayata geçireceksek bununla ilgili şirket kuruyoruz. Dolayısıyla, işte, İstanbul, Ankara farklı illerdeki oda başkanlarımız doğal olarak şirket yöneticisi de oluyorlar ama dışarıda farklı bir iş kolunda faaliyet gösteren bir şirket yöneticisinin ticari taksit ve minibüs sahibi olma ihtimali yok yani mevzuat ona imkân vermiyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 35

Şimdi, taksilerle ilgili, özellikle çok vurgu yapıldı taksilere hiç vergi ödenmiyormuş gibi. Siz de takip ediyorsunuzdur belediyeler bazen taksi ve servis ihalesi yapıyor, ihaleye çıkıyorlar ve bir rayiç bedel ortaya çıkıyor. Dolayısıyla şu ana kadar ödenen "binde 30" denilen bir harç var; bu, alım, satımlarda ödenen. Diyelim ki 6 milyon lira olarak belirlendiyse İstanbul'da, Vergi Dairesi Başkanlığıyla koordineli yürüyor bu iş, o plaka üzerinden binde 30 vergi zaten yıllardır ödeniyor, harç ödeniyor daha doğrusu. Hiç vergi ödenmiyormuş gibi bir algı oluşturulması da bizce kabul edilebilir bir durum değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun, uzatıyorum sürenizi.

ANKARA ŞEHİRİÇİ ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ ESNAF ODASI BAŞKANI ERCAN SOYDAŞ - Ayrıca, bir de hasılat esaslı da... Sayın Vekilimizin özellikle söylediği, taşra ilçelerinde esnafların bundan mağdur olacağı yönünde bir görüş belirtildi. Hasılat esaslının aslında amacı şu Sayın Vekilim: Az kazanan az, çok kazanan çok ödüyor ciro üzerinden ödendiği için. Şimdi, biz bunu 2019 ve 2020 yıllarında KDV ve gelir vergisi olarak önce özel halk otobüslerinde uyguladık ki özel halk otobüsleri de biliyorsunuz Türkiye'de tek ücretsiz hizmet yaptırılan özel sektör ve sıkıntıda. Maliyet artışlarının da en çok etkilediği alan ticari araçlardır, biliyorsunuz bu araçların birçoğu günün yirmi dört saati, taksiler 3 vardiya olarak günün yirmi dört saat çalışıyorlar. Bir de her meslek kolunda olduğu gibi bizim ticari araçlarımızda da bir şoförümüzün yaptığı hatanın tüm meslek mensuplarına mal edilmesi, esnafa bakış açısının olumsuz değerlendirilmesi üzüyor bizi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ANKARA ŞEHİRİÇİ ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ ESNAF ODASI BAŞKANI ERCAN SOYDAŞ - Hakikaten ticari araçlar ülkenin yük ve yolcu taşımacılığını yapan... Ki kamyoncu esnaflarımız da zorda. Servisçi esnaflarımız da hasılat esaslıya geçmek istiyor ki bu vergi sisteminin bize sağladığı şey şu: Hem Maliye Bakanlığı açısından sürdürülebilir ve net bir vergi düzenlemesi; sadeleştirilmiş, gerçek usulden vazgeçilmiyor -halk otobüsleri, biliyorsunuz, yıllardır gerçek usulde zaten- vergilendirme sistemi basitleştirilmiş, herkes o ay ödeyeceği KDV'yi biliyor, yıllık gelir vergisi hesaplanıyor, ona göre ödeniyor. Şu anda, eskisi gibi, işte, "Maliye denetimine maruz kalır mıyız, ceza yer miyiz?" endişesi yok. Bence bu sistemin hem servis araçlarımızda hem minibüslerimizde hem de taksilerimizde uygulanması ve verginin sadeleştirilmesini talep ediyoruz.

Bir de Sayın Başkanım, "en fazla üç yıl" diye süre konulmuş, sürdürülebilir bir sistem olması açısından biz bunun kalıcı hâle getirilmesini, zaten elektronik ücret toplama sistemiyle belirlenirse kayıp kaçak da olmayacak.

Şimdilik teşekkür ediyorum, soru olursa cevaplarız.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - İsmet Bey, buyurun.

İSTANBUL TAKSİCİLER ESNAF ODASI BAŞKANI İSMET DALCI - Sayın Başkanım, sayın milletvekillerimiz; toplantıda bir bilgilendirmenin hasil olduğunun kanaati oluştu bende.

Sayın milletvekillerimiz dedi ki: "Bir kişinin üstüne bin tane taksi plakası..." Yasal mevzuat gereği bu kesinlikle mümkün değil. Lütfen, İstanbul Büyükşehir Belediyesinden müracaat edelim, gerçek kişiler sadece 1 tane taksi sahibi olabilir, tüzel kişiler taksi plakası alamaz. Komisyonunda sosyal medya bilgisi "Bin kişinin plakası var, sanatçıların plakası var." Bu kesinlikle doğru değil.

İkinci mevzu: Biz taksi esnafı olarak vergi vermek istiyoruz ama hakkaniyetli bir vergi sisteminde vergilendirilmek istiyoruz. Türkiye'de vergi sistemi dolaylı ve doğrudan vergi olarak 2 tip; İstanbul'da taksi esnafı ortalama beş yılda bir araç değiştiriyor, 1,5 milyon bizim araç maliyetimiz var, 800 bin lirası bunun ÖTV. Aylık da ortalama 70 bin lira yakıt tüketimimiz var, bunun da yüzde 40'ı ÖTV ve KDV'den oluşuyor. Yani bir esnaf 550 bin lira yıllık dolaylı vergi ödüyor. Doğrudan vergi ödemeye ilgili de Gelir İdaresi Başkanlığımız bizi basit usulden deftere tabi vergi sistemine geçirdi. Biz de sağ olsun, Maliye Bakanlığımızla da görüşüyoruz. Dokuzuncu ayın 1'inde mali cihazın takılmasıyla ilgili genelge de yayınlandı. Mali cihazın takılmasıyla birlikte bizim bütün gelirimiz kayıt altına alınacak, sadece gelir üstünden hesap yapılan hasılat usulü vergi sistemine geçiş sağlayacağız. Biz taksi esnafı olarak vergi vermek istiyoruz hakkaniyetli oranlar çerçevesinde.

Benim sizden talebim, lütfen, bu üç yıl sınırlandırılmasının kaldırılması lazım. Çünkü bizim rol modelimiz halk otobüslerinde de bu vergi sistemi var. Halk otobüslerinde sınırsızken taksi esnafında üç yıl sınırlandırılması doğru değil.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi, Sayın Usta.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, şunu bir defa net bir anlayalım arkadaşlar. Yani, bir kişi birden fazla taksi plakasına sahip olabiliyor mu, olamıyor mu?

ANKARA ŞEHİRİÇİ ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ ESNAF ODASI BAŞKANI ERCAN SOYDAŞ - Olamıyor.

ERHAN USTA (Samsun) - Oradan alamıyor ama benim Mustafa Bey'in üzerindeki taksi plakasını devralmama nasıl bir engel var? Toplayamaz mıyım ben? Tamam, ilk verişte verilmeyebilir bir kişiye ama ben toplayamaz mıyım? Yani bir 10 tane plakayı satın alamaz mıyım?

İSTANBUL TAKSİCİLER ESNAF ODASI BAŞKANI İSMET DALCI - Usul şöyle Sayın Vekilim. Müsaade ederseniz onu izah edeyim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 36

Taksi plakası almanız için İstanbul Büyükşehir Belediyesine müracaat etmeniz lazım. İstanbul Büyükşehir Belediyesi size noterde işlem yapmanız için tahsis belgesi veriyor. Üstünde bir tane ticari taksi plaka olan kişi kesinlikle ikinci plakayı alamaz, yasal mevzuat böyle zaten.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Mirassa?

İSTANBUL TAKSİCİLER ESNAF ODASI BAŞKANI İSMET DALCI - Miras antiparantez, miras olabilir sadece.

ERHAN USTA (Samsun) - Devir alamaz mı başkasından?

İSTANBUL TAKSİCİLER ESNAF ODASI BAŞKANI İSMET DALCI - Mümkün değil Sayın Vekilim, mümkün değil.

ERHAN USTA (Samsun) - Bu nasıl oluyor yani? Şimdi, şuna inanıyor musunuz siz, yani gerçekten birden fazla yok mu?

İSTANBUL TAKSİCİLER ESNAF ODASI BAŞKANI İSMET DALCI - Sayın Vekilim, büyükşehir belediyesine biz soruyu sorduk.

ERHAN USTA (Samsun) - Bakın, büyükşehir belediyesi demiyorum, büyükşehir belediyesi ilk verişte vermeyebilir, tamam, der ki "Senin üzerinde şey var." ama ben bir başkasından devralıyorum ya...

İSTANBUL TAKSİCİLER ESNAF ODASI BAŞKANI İSMET DALCI - Sayın Vekilim, 10553 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'na göre, gerçek kişiler 1 tane taksi plakası alabilir, 2'nciyi alamaz; yasal düzenleme böyle.

ANKARA ŞEHİRİÇİ ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ ESNAF ODASI BAŞKANI ERCAN SOYDAŞ - Sayın Vekilim, belediyelerden tahsis belgesi olmadan noterden satış alamaz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ercan Bey, mikrofona konuşalım.

ANKARA ŞEHİRİÇİ ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ ESNAF ODASI BAŞKANI ERCAN SOYDAŞ - Efendim, bütün belediyelerden bu ticari araç satışlarında tahsis belgesi alınır. Tahsis belgesi olmadan noterde satış yapamazsınız Sayın Vekilim.

ERHAN USTA (Samsun) - O zaman, tamam.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Oluç...

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, devam ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, bir defa, baştaki beyefendi bana da bakarak şeyi söyledi, mağduriyet meselesi, benim mağduriyetten kastım şu: Küçük olan büyükşehirlerde ve küçük ilçelerde gerçek usule geçişten kaynaklanan mağduriyetten bahsediyorum, yoksa bu hasılat esaslı şeyin -yani lütfen birbirimizi iyi anlayalım- bunun gerçek usulden bir sapma olduğunu söylüyorum, bunun mağduriyet yarattığını elbette söylemiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Tam tersine, madem gerçek usule geçecektiniz niye bunu yapıyorsunuz? "Yapılmasın" anlamında demiyorum arkadaşlar. Ama esas itiraz ettiğim nokta şu: Benim itiraz ettiğim noktaya siz niye itiraz etmiyorsunuz? Benim esas itiraz ettiğim, Samsun'un Vezirköprü ilçesinde nüfusu 100 bin diye kırsalı olan bir yerde günde 3 tane yolcu taşıyacak birisinin, 300 liradan 1.000 lira bile hasılatı olmayan bir kişinin gerçek usule geçirilmesine niye itiraz etmiyorsunuz cemiyet olarak? Siz meseleye İstanbul-Ankara gözünden bakıyorsunuz çünkü.

ANKARA ŞEHİRİÇİ ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ ESNAF ODASI BAŞKANI ERCAN SOYDAŞ - Yok yok.

ERHAN USTA (Samsun) - Tabii... Burada birçok büyükşehirde kırsalımız var bizim, nüfusu fazla köy nüfusundan dolayı; bunların hepsi şu anda gerçek usule geçti. Anlatabiliyor muyum? Yani Kadıköy'deki, İstanbul'daki, Beyoğlu'daki, Çankaya'daki taksicinin gerçek usule geçmesine itiraz eden yok bakın. Orada gerçekten kazançları yüksektir, geçilsin, beyan usulü olsun, gerçekten gerçek usul olsun, hasılat esaslı kazanç da olmasın hatta. Ha, o oluyorsa Gelir İdaresinin bir miktar zafiyetinden dolayı belli bir süre o yapılabilir, ona bir itirazımız yok ama esas itiraz ettiğimiz nokta, çok küçük yerler, büyükşehir sınırları içerisinde olmasına rağmen küçük yerlerdeki gerçek usule geçiş sizin cemiyet olarak itiraz etmeniz lazım. Ama tabii meseleye Ankara-İstanbul perspektifinden bakınca buna itiraz etmek aklınıza bile gelmiyor; kusura bakmayın, böyle şey olmaz.

ANKARA ŞEHİRİÇİ ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ ESNAF ODASI BAŞKANI ERCAN SOYDAŞ - Sayın Vekilim, müsaade ederseniz... Büyükşehirlerde nüfusu belli bir sayının altında olanlar zaten yine basit usulde yapıyorlar.

ERHAN USTA (Samsun) - Tamam, kaç nüfus?

ANKARA ŞEHİRİÇİ ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ ESNAF ODASI BAŞKANI ERCAN SOYDAŞ - 30 bin.

ERHAN USTA (Samsun) - 30 bin; Vezirköprü'nün nüfusu kaç? 100 bin; kırsalından dolayı 100 bin Vezirköprü'nün. Git bak bakalım, Vezirköprü'de bir taksici kaç lira para kazanıyor günde?

ANKARA ŞEHİRİÇİ ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ ESNAF ODASI BAŞKANI ERCAN SOYDAŞ - Bakıyoruz biz...

ERHAN USTA (Samsun) - E, biz farkındayız bunun, hayır, ben ne söylediğimin farkındayım. 30-40 bini söyleyen kişi benim zaten, söylüyorum ama yetmiyor bu. 100 bin çünkü kırsalı var, 100 küsur tane köyü var; hepsi kent nüfusu gibi kabul edildiği için sen buraya şimdi "Gerçek usule geç." diyorsun. Buna cemiyet olarak itiraz etmeniz lazım arkadaşlar, meseleyi Ankara-İstanbul perspektifinden...

ANKARA ŞEHİRİÇİ ÖZEL HALK OTOBÜSLERİ ESNAF ODASI BAŞKANI ERCAN SOYDAŞ - Biz gerçek usule geçmeyi istemedik, biz Federasyon olarak ona itiraz ettik zaten.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 37

ERHAN USTA (Samsun) - Ama hayır, şimdi, şurada benim itiraz ettiğim konuyu da başka bir şeye, hasılat esaslı kazanca geçilmesine itiraz ediyordum gibi sunuyorsunuz. Biz ne konuştuğumuzun farkındayız, kusura bakmasın kimse. İtiraz edilmesi gereken yer burası.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Diğer taraftan... O zaman önergemiz geldiğinde konuşalım diğer kısmını da. O zaman başka bir şey çok net var. Sayın Başkan, biz hepimiz biliyoruz ki bu ülkede eğer yasal olarak olmuyorsa bile gayriyasal olarak, kayıt dışı olarak birden fazla şeye sahip olan ve kontrol eden bir sistem var. Dolayısıyla bunlara vergi muafiyeti getirilmesi meselesinin hiçbir şekilde... Yani daha doğrusu, vergi muafiyeti demeyeyim de şu ana kadar olan şeylerden dolayı, o kazançtan dolayı ve devirdeki KDV'lerinden muafiyet getirilmesi, istisna getirilmesi meselesi kamu vicdanını yaralar. Bunun bir kişi için gerçekten bir tane şeyi varsa onun için problem yok veya küçük yerlerde zaten bir taksit plakasının bir bedeli yok, maliyeti yok. Yani şimdi, gidin, bizim Samsun'un Havza ilçesinde 40 bin nüfusumuz var, kapsama giriyoruz. Taksit plakasının zaten bir şeyi yok, fiyatı yok yani orada öyle bir rant oluşmuş falan değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Dolayısıyla yine burada hep konuştuğumuz şey, İstanbul, Ankara gibi büyükşehirlerde ve efendim, birden fazla taksit plakasına sahip olanları korumaya yönelik bir düzenlemedir bu; çok nettir bu. Yasal olarak ne olursa olsun o fiilî durum odur ve dolayısıyla biz İYİ Parti olarak buna karşıyız.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, şimdi, Sayın Oluç, taksitle alakalı mı?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Taksitle alakalı ama 6'ncı maddede konuşacaktım. Şimdi...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - 6'da söz vereyim çünkü 6'da bir daha açacağım müzakereyi.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Tamam, peki.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi, değerli milletvekilleri, 5'inci maddeyle alakalı söz talepleri karşılanmıştır.

Hazine ve Maliye Bakanlığından Bakan Yardımcımız burada. Arkadaşların şöyle bir talebi var, siz de dinlediniz, tutanaklara da yansıdı, milletvekillerimize de gelmiş. Ya, bunu geçici üç yıl yapmayın yani talep etmeleri hâlinde bu sisteme geçebiliyorlar, talep etmiyorlarsa mevcut sistemlerinde zaten kalabiliyorlar, bu imkânı da getiriyorsunuz. Arkadaşların talebi, "Ya, bunu daimi yapın, biz önümüzü görelim." diyorlar; siz de bir değerlendirin. Yani "Özel halk otobüslerini böyle yaptınız, burada da bu olur mu?" diye bir beklentileri var. Yani üç yıl yapıyorken başka bir şey mi düşündünüz, bunu bilemiyorum tabii. Ya, bununla ilgilenirseniz Sayın Hatipoğlu, ona göre, yaparsanız onu, üç yıllık daimi maddeye çevirebiliriz Genel Kurulda, imkân var buna, teknik olarak imkân var. Sayın Bakana da iletirseniz, Sayın Şimşek'e...

Evet, teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) - Pardon, bunu Komisyon adına mı söylediniz?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Efendim?

ERHAN USTA (Samsun) - Komisyon adına mı söylediniz bunu? Mesela, ben bu dediğimize katılmıyorum. Komisyon adına söylediyse...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Hangisini?

ERHAN USTA (Samsun) - En son söylediğinizi.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Anlamadım, hangisini?

ERHAN USTA (Samsun) - Üç yıllık sürenin uzatılması, daimi olması meselesi Sayın Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi, ben bunu, gelen talepleri Sayın Hatipoğlu'na iletiyorum. Sayın Hatipoğlu, bunu bir değerlendirin.

ERHAN USTA (Samsun) - Sanki Komisyon adına gibi olmasın.

Bakın, yanlış, bu insanların, belli yerlerdeki taksicinin gerçek usule geçirilmesinde ama Kadıköy'de, Beyoğlu'nda taksici ise niye hasılat esaslı kazanç sistemine geçti?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, şöyle yapalım...

ERHAN USTA (Samsun) - Bunları basit usulle yapalım, vergisini versin. İlla bunu yaparsak da üç yıldan elbette uzun olmasın. Adil vergilemeden yana olmamız lazım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, burada adil vergilendirmeyi yani gelirin ölçülmesi ve buna göre vergilendirilmesiyle alakalı benim görüş ve kanaatlerimi bu yönde fakat burada bir talep de var taksici esnafından. Şimdi, üç yıllık bir talepleri var. Şimdi, bunun değerlendirmesinde nihayetinde sorumluluk yani bunun yürütmesiyle alakalı sorumluluk Bakanlıkta yani nihayetinde İlhan Beyler bir değerlendirirseniz -artısını eksisini, niye üç yıl koymuşlar- bu talebe sıcak bakıyorlarsa taleplerini iletirler bize, Genel Kurulda düzeltiriz, bakmıyorlarsa bu şekilde gider. Yani onun haricinde Komisyon adına veya başkası adına değil, nihayetinde ben Komisyon Başkanı olarak bunu söylemek zorundayım onlara.

ERHAN USTA (Samsun) - Başkanım, şimdi bakın, sizin bu tür müdahalenize bir şey demiyorum yani bir milletvekili olarak, herhangi bir vatandaş olarak bunu talep edebiliriz, onda bir şey yok ama genel olarak sanki bu tartışmaların bir özetimiş gibi,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 38

Komisyon Başkanlığı makamında otururken söylenmesi durumunda herkesin ortak kanaati gibi bir algı oluşmasını adına bunu söylüyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yok, tutanaklar ortada.

ERHAN USTA (Samsun) - Tekraren söylüyorum: Bakın, bu anlaşılıyor çünkü işin muhatabına bile ben kendimi anlatamadıysam daha doğrusu bir problem var demektir. Yanlış olan, küçük yerlerde, adı "büyükşehir" olup küçük yerlerdeki insanların gerçek usule geçirilmesidir. Yanlış olan bu. Bundan geri dönülmesi lazım. Hasılat esaslı kazanç sistemi belli bir süre uygulanabilir ama bunun büyük büyükşehirlerde yani Kadıköy'de, Beyoğlu'nda yani İstanbul'un, Ankara'nın büyük ilçelerinde bu maksimum üç yıl olmalı. Yoksa bu sürekli olsun diye bir şey söylemek yanlış olur. Yani bu vergileme Çankaya'da taksici ise kardeşim, gerçekten gerçek usulde vergilendirelim. Bunu da Sayın Başkanın dediği gibi "Üç yıllık geçici yapmayalım, bunu sürekli yapalım." demek şu anda konuştuklarımıza tamamen aykırı bir durum. Samsun'un Vezirköprü ilçesinde hiç gerçek usul yapmayalım ama Çankaya'daki taksici de hasılat kazanç sistemi dahi olmasın, gerçekten gerçek usule göre versin ama illa hasılat esaslı kazanç sistemini belli bir süre uygulayacaksak, o da üç yılla sınırlı olsun, daha uzun olmasın.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Hatipoğlu, tartışmaları dinlediniz, değerlendirmenizi yaparsınız. Görüşlerinizde ve kanaatlerinizde değişiklik olursa bize iletirsiniz, yoksa aynen devam edeceğiz.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6 ve 15'inci madde birbiriyle ilişkili olduğu için beraber müzakereye açıyorum.

Sayın Yegin, buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şimdi, 6'ncı maddedeki mesele şu: "Rant" "şu kadar sermaye" "peşkeş" kavramları oldu, özeti şu: Biz, bu mükelleflerin hepsini basit usulde vergiye tabi tutmuşuz, sonra 2026 Ocak'ından itibaren "Bundan sonra gerçek usulde vergiye tabi olacaksınız, buna tabi olacaksınız." demişiz. Basit usulde vergiye tabi iken bunlar plakalarını sattıkları zaman, araçlarını, bu haklarını sattıkları zaman, alım satım arasındaki farktan bir vergi ödemiyorlardı, böyle bir şey yoktu ama gerçek usule geçince bu durum ortaya çıktı yani taksilerini sattıkları zaman, aradaki oluşacak farktan vergi ödeme zorunluluğu ortaya çıktı. Biz yaptık bunu, Ocak 2026'dan itibaren gerçek usulde beyan...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Büyükşehirlerde değil mi?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Hayır, 30 büyükşehirin 30 bini aşan nüfusunun olduğu yerlerde biz taksicilere dedi ki: "Artık basit usul değil, gerçek usulde vergilendirmeye tabi olacaksınız."

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Zaten taksicilere yapmak için diğerlerine de yaptık.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Basitten gerçek usule geçince de dün basitteyken taksisini sattığında herhangi bir farktan dolayı vergi ödemeyecek mükellef, şimdi, sırf bu sisteme geçtiği için vergi ödemek zorunda kalıyor. Dolayısıyla, biz, burada, bu maddeyle, basit usulden gerçek usule geçen mükelleflere, bu kanunun çıktığı tarihten önce mükellef olan, araç sahibi olan mükelleflere araçlarını sattıkları zaman daha önceki gibi bir vergi doğmaması için haklarını aslında teslim ediyoruz geriye. Olaya böyle bakıyoruz biz yani bizim meseleye yaklaşımımız bu. Ve bu kanun çıktıktan sonra, bundan sonra taksit alacak birisi de şunu bilecek: "Ben bugün taksiti aldım, yarın sattım, aradaki farkın vergisini ödeyeceğim." Bunu bilerek alacak. Şimdi, şöyle düşünün: Konut sahibisiniz, konut sahiplerine beş yıl konutunu elde tuttuğu zaman, beş yıl sonra konutunu sattığında oluşan marjdan vergi almıyor devlet. Siz dört buçuk yıl konut sahibisiniz, altı ayınız kalmış, üç ayınız kalmış, bir ayınız kalmış beş yılı tamamlamaya. Burada bir kanun çıkarılıyor "Bundan sonra konut satışlarından da aradaki makasından vergimi alırım." diyor Gelir İdaresi. Bunun gibi düşünün. Burada bu düzenlemeyle, o hakkı, bizim yaptığımız bir düzenlemeden dolayı mahrum olduğu bir hakkı yeniden o kişiye, kişilere iade ediyoruz. Durum bu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Oluç...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller!

Şimdi, bu konudaki görüşlerimi geneli üzerine yaptığım konuşmada ifade etmişim. Bu yapılan açıklamalar benim görüşümü değiştirmeme neden olmadı Orhan Bey.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Hikâye bu ama.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Tabii.

Çünkü buradaki mesele zaten şu: Vergi adaletini tartışıyoruz ve sizin ile bizim aramızdaki fark, bizim iddiamız, sizin vergi adaletini sağlamak doğrultusunda önlemler almadığınız.

ORHAN YEGİN (Ankara) - O zandasınız.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Evet, bunu söylüyoruz. Bu yeni bir şey değil bizim söylediğimiz. Burada bir örneğini daha görüyoruz diye ben bunları konuştum, anlattım.

Şimdi, ben doğma büyüme İstanbulluyum; bana İstanbul'daki taksit plakalarının "Sadece 1 kişinin 1 plakası var, başka plakası yok 1 kişinin." meselesini kimse anlatamaz. Bakın, doğma büyüme İstanbulluyum diyorum.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Resmî olarak yok.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Resmî ya da gayiresmî; ben onu ben diyorum ki: İstanbul'da 1 kişiye ait olan çok sayıda plaka ve bu 1 kişi de çok kişi; var, gerçektir bu, İstanbullu herkes bunu bilir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 39

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ama hukuken yok.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Hukuktan bahsetmiyoruz her zaman, fiilî bir gerçeklikten bahsediyoruz, fiilî bir durumdan bahsediyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) - Daha kötü ya, daha kötü yani hukuken yoksa, fiilen varsa daha kötü.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Yani bunu daha fazla burada konuşmayalım ama ben bunu samimi olarak söylüyorum: Ben bir İstanbulluyum doğma büyüme, bana hiç kimse bunu anlatamaz diyorum. Çok örnek bulurum; gideriz İstanbul'a, dolaşmaya başlarız mahalle mahalle, ben size teker teker o mahallelerdeki o isimleri bile veririm. O kadar net söylüyorum. Anlatabiliyor muyum? Ama bunu şimdi tartışmıyoruz, konu şu anda bu değil, başka bir şey...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Aynı aileden...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Ya, yapmayın Allah aşkına! Aynı aileden eşi...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Oluç, bir saniye.

Değerli milletvekilleri, sükuneti tesis edelim.

Sayın Oluç, buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Teşekkür ederim.

Aynı aileden eşi, dostu, akrabası, bunların hepsini konuşabiliriz.

Şimdi, dolayısıyla, plaka meselesinde İstanbul başta olmak üzere bazı büyükşehirlerde ciddi bir sorun var. Bunu siz de biliyorsunuz Orhan Bey, Allah aşkına beni konuşturmayın ya! Şimdi bunun için konuşuyorum: Şimdi, bakın, biraz evvel İsmet Bey dedi ki: "Biz çok vergi ödüyoruz, ÖTV falan." Vallahi, ÖTV konusunda sizin söylediklerinizi çok katılıyorum, biz hep bunları burada da tartışıyoruz -yani yakıttan ÖTV, ÖTV gibi bir vergi çok adaletsiz bir vergi falan- bu konudaki söylediklerinize itirazım yok ama sonuç itibarıyla, burada bir şeyi sıfırlıyoruz, diyoruz ki: "Bu yasa çıktıktan sonra alınacak ve satılacak plakalarda yani araçlarda vergi olacak, öncesini sıfırlıyoruz." Ben bunun adaletsizlik yarattığını düşünerek eleştiriyorum; 1 de olsa, 10 da olsa, 50 de olsa adaletsizliktir bu, fark etmez, vergide adaletsizliktir. Şimdi, bu işin bir tarafı.

Diğer tarafı, biz, tabii, hep plaka sahipleri üzerinden meseleyi tartışıyoruz, şoför esnafının sorunlarını hiç konuşmadık, şoför esnafının çok büyük sorunları olduğunu burada yine herkes biliyor yani taksi kullanan herkes biliyor çünkü onlar kiralık çalışan insanlar sonuç olarak ve ödedikleri kira açısından baktığımızda, kazançları açısından baktığımızda, yaptıkları harcamalar açısından baktığımızda şoför esnafının çok ciddi sorunu var, bunları tartışmıyoruz hiç yani küçük esnafı, küçük üreticiyi konuşmuyoruz maalesef burada, onların

haklarını konuşmuyoruz maalesef.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Toparlıyorum.

Yevmiye ve ağır plaka kirası baskısını kim yaşıyor? Şoför esnafı yaşıyor. Sosyal güvence eksikliğini kim yaşıyor? Şoför esnafı yaşıyor. Çok ciddi sorunlar var o alanda. Güvencesiz çalışmak zorunda kalıyor bir kısmı çünkü gelirleri yetmiyor. Aşırı uzun ve sağlıksız çalışma saatleri sorununu kim yaşıyor? Şoför esnafı yaşıyor. Yani fiziksel sağlıkları bozuluyor, beslenme ve uyku düzenleri bozuluyor. Güvenlik riskini kim yaşıyor, kriminal tehditleri kim yaşıyor? Şoför esnafı yaşıyor. Yani trafik stresinin yarattığı psikolojik sorunları kim yaşıyor? Şoför esnafı yaşıyor. Dolayısıyla biz bunları tartışmak yerine, bunları konuşmak yerine, "Bunlar için ne yapılabilir?" sorusuna dair öneriler geliştirmek yerine plaka sahiplerinin sorunlarını konuşuyoruz ve orada da bir adaletsizlik yaratıyoruz; benim işaret etmeye çalıştığım budur esas itibarıyla, bunu ifade ediyorum. Hani düzeltilebilir mi? Sizin baktığınız zihniyetle zor gerçekten düzeltmek, yani öyle diyeyim. Yani keşke öyle bir noktaya gelebilsek ama yani şoför esnafının gerçekten sıkıntılarını konuşmak, tartışmak ve onların çektiği sıkıntıları biraz azaltacak önlemleri almak da Meclisin görevidir, milletvekillerinin görevidir. Maalesef bu konuda üzerimize düşeni yapmıyoruz, ben onu da söylemiş olayım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Şimdi, ister bürokrat olsun ister meslek odalarından olsun Parlamento'ya gelen herkesin Parlamento'ya doğru bilgi verme yükümlülüğü vardır, bunun aksi durumu suçtur; bunu hatırlatmak isterim, sadece bu kadar.

Şimdi, "hak iadesi" dedi Orhan Bey. Yani burada hani şu: "Vergisizdi ben aldığımda plaka, şimdi plaka satışına vergi geliyor. Bu hak mıdır? Olmaz. Bir hakkın iadesini yapıyoruz bu kanunla." Böyle bir şey yok. Bu hak iadesinin sonu yok o zaman. Bu adam plakayı aldığına basit usule göre vergilendiriliyordu, basit usule göre vergilendirilen birisine gerçek usulde vergilendirme geçirmeye ne hakkınız var? Ee, o zaman hakkını iade edeceksek tekrar basit usule geçirmemiz lazım. Dolayısıyla böyle yaptığımız mukayeselerin mantıklı olması gerekiyor.

Şimdi, arkadaşlar, olay şuradan kaynaklanıyor: Basit usul sistemi farklıdır, gerçek usule geçtiğiniz zaman, değil mi, bunun belgeleri var, bir kaydı var. Dolayısıyla bir varlığınızın bir alış bedeli olur, sattığınız zaman da bir satış bedeli olur; arasındaki fark - işte enflasyon muhasebesi olur olmaz durumuna göre ayrı bir şey- ondan sonra vergilendirilir. Gerçek usule geçtiğimiz zaman kaçınılmaz olarak olması gereken budur.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 40

Bırakın taksiyi, bir tane fabrikanız var, bir tane makine için düşünün, bir tane CNC tezgâhı aldınız. Beş yıl önce aldın, beş yıl sonra sattın, alış bedeli ile satış bedeli, o günkü değeri arasındaki farktan, işte, amortismanları düşürülür, onlar ayrı bir şey ama ondan sonra vergi verirsiniz. Eğer gerçek usule geçmeyi kabul ediyorsanız bunu otomatik olarak kabul etmek durumundasınız. "Ben gerçek usule geçeyim ama bu olmasın." Böyle bir düzen yok. Anlatabildim mi?

Ha, burada, bizim önergemizin hukuken -gerçi fiilen anlamı var da, sizin dediğiniz gibi- anlamı olmayacak. Dolayısıyla Genel Kurulda artık onun tamamen maddeden çıkarılması şeklinde önerge vermemiz lazım. Mesela biz şunu dedik: "Ya, bir tane olana yine tolerans tanıyalım. Yani, bir tane plakası olan bu vergiyi, evet, vermesin, alış satış vergisini ve aradaki KDV'yi ama birden fazla..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Hukuken imkân yoksa...

Dolayısıyla önergemiz anlamsız hâle geldi, onu kabul ediyorum ama bir şeyi ortaya koymaya çalışıyorum. Bizim burada nihayetinde hedef aldığımız yer vergi adaleti açısından... Küçük yerde zaten plakasının hiçbir değeri olmayan bir esnaf falan değil, onun plakasının zaten bir değeri yok. Vezirköprü'deki taksit plakasının bir değeri var mı? Yok. Alan yok zaten onu ama burada birden fazla -şöyle veya böyle hukuki olarak veya gayrihukuki olarak- plaka sahibi olanlarla ilgili "Bunların aradaki değer artışından dolayı bu kazançtan vergi vermesin." demek, hele hele de bunu böyle masum bir yere oturtmaya çalışmak çok yanlış olur arkadaşlar, buna kamunun vicdanı sızlar; böyle bir şey olur mu ya? KDV'sini de vermesin. Yani normal şartlarda gerçek usulde...

Ya siz sistemi değiştirmeyecektiniz o zaman, gerçek usule geçmenin bir usulü vardı. Bir şeyi sattığınız zaman, ister bu konut olsun, ister makine olsun, ister taksit olsun gerçek usulde vergi mükellefiyse elbette KDV'nin orada bir hesap edilmesi lazım, üzerine KDV konulması lazım. "Yok, KDV'sini vermesin, yok, gelir vergisi vermesin." olmaz.

Yanlışlık, dediğim gibi, bunların gerçek usule geçirilmesiydi özellikle, ona itiraz etmek lazım, ona itiraz etmeyenlerin buna itiraz etme hakkı yok.

Şimdi, dolayısıyla, burada ben yine başa dönüyorum, Sayın Başkanım, bugün olmaz belki ama bu yanlış düzeltmemiz lazım. Küçük yerlerdeki taksitci esnafının gerçek usulde vergilendirilmesi onlara yapılmış ciddi bir ızdıraptır, bir zulümdür, bu zulümden vazgeçmek gerekiyor. Yani bugün bu yapılır, yapılmaz ama idaremez burada, özellikle onların takdirine sunmak istiyorum. Yine de iktidar milletvekili arkadaşların da bu konuda bundan sonra daha hassas olmaları lazım.

Burada yoksa kimsenin şoför esnafına... Tam tersine, biz emekçinin, çalışanın hakkını korumaya çalışıyoruz, şoför esnafını karışımıza aldığımız veya şoför esnafına daha doğrusu haksızlık edecek bir uygulama yapmıyoruz. Burada ciddi bir rant var, burada bu plakaları elde tutanlar var. Onlar şimdi buraya da hükmederse...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Buna da itiraz etme hakkımız var bizim, kimse kusura bakmasın. Dolayısıyla bu vergilendirmenin yapılması lazım. Fiilî olarak bir plaka için yapılmayabilir ama onun dışında plaka devirlerinden ortaya çıkan kazancın vergilendirmesi lazım. Nasıl küçücük bir kazancı olan insanlardan vergi alıyorsak, buradan da o vergi almamız gerekir.

Teşekkür ederiz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakırlıoğlu...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Şimdi bir şey sormak istiyorum: Önceki uygulama neydi? Yani benim bildiğim, daha evvelden basit usulde değildi zaten taksitci esnafı, pandemi döneminde zannedersen basit usule geçti, öncesinde zaten...

ORHAN YEGİN (Ankara) - 2018'de...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - 2021...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Yani zaten daha öncesinde basit usulde değildi. Yani o zaman zaten kısa bir dönem boyunca basit usulde vergi mükellefi olmuş bu insanlar. Dolayısıyla sizin söylemiş olduğunuz gerekçe ortadan kalkar diye düşünüyorum ben.

İkincisi, çok değişik bir şey tartışıyoruz. Yani esasında kanunen şartlar belli, bizim anladığımız kadarıyla, bir kişinin en fazla bir tane taksit plakası olabilir, meslek erbabı olması lazım ancak uygulamada böyle bir şey yok.

Siz de kullanıyorsunuzdur, Ankara'da, İstanbul'da devamlı taksit kullanıyoruz biz. Ben şimdiye kadar taksit plaka sahibi bir şoföre rastlamadım, ben rastlamadım. Ha, tövbe, bir kere rastladım, bir kere rastladım, Ankara'da, o da enteresan, Almanya'da ikamet ediyormuş, Almanya'da fabrikada çalışıyor, 3 tane taksit varmış -sohbet ettik adama- izne gelmiş, şoförlerden bir tanesi izne ayrılmış, onun yerine o da taksite çıkmış. Yani adam Almanya'da yaşıyor, Almanya'da fabrikada çalışıyor.

Şimdi, böylesine düzensiz bir ortamda böylesi bir kanun teklifine "evet" demek bence adaletsizliğe sebebiyet verecektir. Dendiği gibi, işte, 70 tane, 80 tane, bin tane diyenler var, bin tane plakası olduğundan bahsediliyor ve biz bunlara diyoruz ki: "Bir artış olduğu zaman biz bundan vergi almayacağız, KDV almayacağız." Gerçekten de bunun üzerinde bir kere daha düşünülmesi lazım. Yani zemin bozuk yani düzenleme bozuk, bunun üzerinden bir şey yapma şansımız yok.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 41

Şimdi, ticari plakanın rayiç bedellerinin belirlenmesiyle ilgili bir çalışma oldu mu, var mı böyle bir çalışma? Yani illere göre... Şimdi ben sorup genel olarak bir şey söyleyeceğim. Çünkü gerçek usulde vergilendirmeye geçtiğinde bu şahıslar şahıs firması gibi adlandırılıp bilanço esasına göre defter tutacaklar, doğru mu? Dolayısıyla bu plakaları da aktive kaydedecekler, menkul değerler olarak kaydedilecek ve bu kaydedilirken de belirli bir maliyet bedelinden bir rayiç bedel belirlenip kaydedilebilir. Bu da resmiyete dökülebilir, nasıl emlakta emlak değerleri varsa, vesairesi, alındığında mesela 2 milyon değil de, 8 milyon üzerinden bir maliyet girişi olabilir, her yıl yeniden değerlemeye tabi tutabilirsiniz taşıtlarda olduğu gibi; o zaman giriş ve satış arasındaki marj daralır, buna da gelir vergisini ona göre tatbik edersiniz veya satıştaki değer artış kazancını ona göre tatbik edersiniz. Hani bu konuya biraz daha çalışılması lazım bence.

Bir de, işte "Birden fazla taksi sahibi olamaz, plaka sahibi olunamaz." deniyor. Şimdi, uygulamada da -vekiller de anlatıyor, vekillerimiz de anlatıyor- bununla ilgili o zaman bir denetlemeye ihtiyaç var yani bir illiyet bağı kurulabilir bazı kişilerle ilgili, burada bir boşluk var o zaman. O zaman gerçekten çok ciddi gelir elde edip dolaylı olarak hiç vergi ödemeyen bir grupta karşı karşıya kalacağız. Bunların tespitiyle ilgili bir çalışma yapılıp, gerekirse inceleme yapılıp o zaman vergi cezası da kesilebilir bunlara. Yani bu konu biraz karışık bir konu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Yegin, buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) - 2021'i baz alırsak, beş yıldır bunlar bir şekilde, bu usulde hizmetlerini sürdürüyorlar, vergilendirmeye tabi oluyorlar. Dolayısıyla...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Büyükşehir ve diğerleri ayrı olarak değil mi?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Başkanım, 2026'da aldığımız kararla 30 büyükşehirde, bunların da 30 bin nüfusu geçen ilçelerindeki mükellefler bu kapsamda geçiş yapıyor.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Bu, kazanılmış hak diyoruz ya...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Orada, tamamını...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Büyükşehirlerde...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Diğerleri zaten basit usulde ya Başkanım, diğerleri zaten basit usulde. Dolayısıyla, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce plaka sahibi olan herkes bu yani... Bir defa, mevcut plaka sahiplerini, mevcutları kanun çıktıktan itibaren burada bir koruma altına alıyor bu düzenleme. İstisna sadece kanunundan önce sahip olan plakaları kapsıyor, kanunundan sonra alınacak, değişecek plakaları kapsamıyor. Dolayısıyla, sonradan edinilecek plakalar da kapsam dışında kalıyor.

Bir bakış açısı, Cevdet Bey "Yeniden değerlendirme oranında artırılabilir." dedi.

CEVDET AKAY (Karabük) - Bence, belli bir maliyetten girişinin yapılıp...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ya, bunların hepsi bir tartışma, bir katkı, bir bakış açısı. Bizim teklifimizi biz düşündük, kafa yorduk, nasıl yapalım, öyle mi, böyle mi... Çünkü 2021 pandemisinin başlangıcı, 2026, beş sene, 2021'de aldığın daire ile bugün aldığın daire arasında, o gün aldığın taksi ile bugün aldığın taksi arasında, gerçekten pandeminin de etkisiyle, Ukrayna-Rusya savaşının da etkisiyle, işte, bizim yaşadığımız depremlerin de etkisiyle, enflasyonun da etkisiyle, vesaire vesaire değerler çok arttı. Yani, vatandaş bir taksi sahibiydi, bugün o taksiyi sattığında "Yenileyeyim, bir taksi daha alayım." dese iki ay sonra belki yüzde 60'ı, yüzde 70'i vergiye gidecek. Yani, anlatabildim mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun, devam edin.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Onun gibi düşünün yani.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Enflasyon olmuyor mu orada?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Dolayısıyla, bizim onu yok edişimiz bu oldu.

CEVDET AKAY (Karabük) - Bu, bir pratik çözüm olmuş, kökten çözüm...

ORHAN YEGİN (Ankara) - İkincisi, şimdi "Bir kişi sahip olabiliyor." deniliyor çünkü odaya üyelik kaydı gerekiyor, belediyeye gidiyor, belediyeden belge almadan işlemini tamamlayamıyor. Ya, bir ailede 5 nüfus varsa o 5 nüfusun da taksisi olabilir mi Başkanım? Olabilir çünkü kişi bazlı bakıyor yani çok zor ama olabilir. Ağabey, kardeş, 4-5 kişilik kardeşli ailenin ikişer, üçer çocuklarının da belki, bilmiyorum yani. Bakın, insanın olduğu her yerde mevzuat bir şekilde aşılır, zorlanır, bunların hepsi olabilir ama biz vehimler üzerinden... "Ya, şöyle, benim bildiğim İstanbul'da bu kadar var." İşte, burada söyleniyordu: "İstanbul'da taksitler 15 milyon." Ya, çok yakın bir tarihte Büyükşehir Belediyesi ihaleye çıkıyor, 147 tane taksi için ihaleye çıkıyor, çıkan sayıdan daha az miktarda katılım oluyor ve en fazla giden 6.350 ile 5.200 bandında gidiyor fiyatlar. Yani, duyumlarla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Son cümleler.

Duyumlarla, vehimlerle hareket edilebilir mi? Belki oradan edilebilir gözüküyor ama bu metinleri yazmaya kalktığınız zaman sadece duyumla, vehimle değil, biraz da veriyle, biraz da teraziyle, biraz da ölçüyle hareket etmek gerekiyor.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Etki analizinde veri yok bu konuda, etki analizinde bir şey yok. Yani, veri diyorsunuz da veri yok etki analizinde bu konuyla ilgili.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 42

ORHAN YEGİN (Ankara) - Yani, mesela, ben 100-150 tane taksisi olan, 10-15 tane, 20 tane taksinin tek bir kişide olduğu bir düzenin resmî olarak olmadığını biliyorum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Ha, resmî olarak.

ORHAN YEGİN (Ankara) - "Fiilî olarak var." diyorsunuz, Allahuallem, olabilir, olabilir, bilemem.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, sizin söz talebiniz mi var?

ERHAN USTA (Samsun) - Çok kısa Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, burada, değerli arkadaşlar, yani "Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte plaka sahibi olanların..." demek, yani bir şeyi korumak filan... Bu, masum bir koruma değil. Bakın, burada "Bu kanun yürürlüğe girdiğinde plaka sahibi olan yirmi yıl sonra satsa da vergi almayacağız." diyoruz ya! Kimseye niye biz yirmi yıl vergi güvencesi veriyoruz, "Vergi almayacağım." güvencesi veriyoruz? Bugünkü satışlar filan değil bu, ne yazdığımıza dikkat edelim. "E, bugün benim plakam var, bu kanun çıktığında plakam var, bugün satmıyorum, otuz yıl sonra satacağım." Ona niye ben vergi güvencesi veriyorum "Vergi almayacağım." diye bir güvence veriyorum? Böyle bir mantık olabilir mi ya, bunu kim savunuyor bize ya? Bir bakın Allah aşkına ya! Olmaz böyle bir şey.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, bir saniye.

Sayın Hatipoğlu...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Kanunda öyle değil herhâlde.

ERHAN USTA (Samsun) - Nasıl öyle değil ya?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ondan sonra satarsa...

ERHAN USTA (Samsun) - Bilir bilmez karşı çıkma ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye değerli milletvekilleri, biraz duralım.

ERHAN USTA (Samsun) - Yürürlük tarihi...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Kanunun yürürlük tarihi...

ERHAN USTA (Samsun) - Allah Allah, biz okumayı bilmiyor muyuz?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Evet, kanunun yürürlük tarihi, ne var bunda?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Yürürlük tarihinden sonra satarsan onu vergiye tabi.

ERHAN USTA (Samsun) - Ne zaman? İşte, yürürlük tarihinden sonra sat...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, bir sakın olalım.

ERHAN USTA (Samsun) - İstersen otuz yıl sonra sat, otuz yıl sonra bile vergi almayacağım diyorsun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Diyelim ki on yıl önce aldım ben bunu, bunu satmadım, verginin tamamı çıktıktan sonra sattım, vergiye tabi.

ERHAN USTA (Samsun) - Değil ya! Allah Allah!

CEVDET AKAY (Karabük) - Değil canım, biz de onu tartışıyoruz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Öyle mi?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye, sayın...

CEVDET AKAY (Karabük) - Demek ki doğru söylüyor.

ERHAN USTA (Samsun) - İnsanların sinirini bozma bari ya!

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Ya, yapmasın ya! Sayın Başkan, ciddi bir şey konuşuyoruz burada.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, herkes milletvekili ya, bu şimdi olur mu ya!

ERHAN USTA (Samsun) - Ama değil ya! Ama öyle bir şey yapıyor ki bize sanki biz hiçbir şey bilmiyoruz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Kanunu anlatırken...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Kanun çıktıktan sonra...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Kanun çıktıktan sonra değişen plakalar, taksit sahipleri bu düzenlemeden yararlanamayacak.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Hatipoğlu...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bu kanun çıkmadan önceki sahipler bundan...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Otuz yıl sonra satsalar bile...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Evet, belki on yıl sonra satsa da, bu düzenlemeye göre, evet, yararlanacak, bu düzenlemeye göre öyle.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 43

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Hatipoğlu, bir saniye, değerli arkadaşlar, bir saniye...

Sayın Hatipoğlu, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - "Türkiye Yüzyılı" diyoruz. "Türkiye çağ atlayacak, Türkiye çok zenginleşecek ama biz bu adamlardan vergi almayacağız."

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, bir saniye...

Sayın Hatipoğlu...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - İsmail Bey bile "Böyle bir şey olmaz." diyor şu an.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Sen bizim tarafa geç, bu tarafa gel.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Hayır, İsmail Bey'in de yanlış anlama hakkı var yani.

ERHAN USTA (Samsun) - Yani elbette var da, biraz okusun da anlasın canım.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ya, adamın o hakkı var, ister on yıl sonra satar, ister beş yıl sonra satar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ya "Şu tarihe sat." zorunluluğu mu koyacağız adama yani?

ERHAN USTA (Samsun) - Öyle değil.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ya, sen etki analizi yapamamış bir adamsın.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar...

ERHAN USTA (Samsun) - Sen kaç tane hasta öldürdün bugüne kadar?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ben hiç hasta öldürmedim, tamam mı? Hiçbir hastam ölmedi. Ya, sen etki analizi yapamamış bir adamsın Allah aşkına ama şimdi "Ekonomistim." diye geçinip duruyorsun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, ya, Allah Allah, bakın, şimdi, birazdan şu işi bitirelim.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, bir yemek molası ver de şu işe...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Biraz bana da öyle geliyor, şekeri olanlar biraz fazla herhâlde.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Beni kızdırma, biraz önce de zaten KDV'yi yanlış söyledin, dondurmanın KDV'sinin yanlış söyledin.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ya, Sayın Güneş, bir saniye...

ERHAN USTA (Samsun) - Dondurmanın KDV'si...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Dondurmanın KDV'sini yanlış söyledin.

ERHAN USTA (Samsun) - Senin çapın bu kadar, bu kadar anlıyorsun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Yanlış söyledin.

ERHAN USTA (Samsun) - Ben, bir şey ortaya koyuyorum kardeşim. Bak, Beymen'den, Vakko'dan alışveriş yaptığında...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - KDV, dondurmacıdan aldığı zaman...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, bir saniye...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Yanlış söyledin, bilmeden konuşuyorsun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, Sayın Güneş...

ERHAN USTA (Samsun) - Pastaneden dondurma yediğin zaman KDV yüzde...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ya, şunu bir bitireyim, ara vereceğim, tamam, söz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Yanlış söyledin.

ERHAN USTA (Samsun) - Ya, bu kadar mı anlıyorsun yani?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - En son ne zaman dondurma yediniz?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ben "Hata yapmam." demiyorum.

ERHAN USTA (Samsun) - Ben hata yapmıyorum Sayın Güneş, ben hata yapmıyorum, sen hata yaptığının farkında değilsin.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Güneş, Sayın Usta, lütfen.

Değerli milletvekilleri, Sayın Hatipoğlu'na bir söz vereceğiz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Orada bir kalem var, o ayrı yani, oradan gelip buradan çıkarmaya çalışma.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli arkadaşlar, ben bırakıp gideyim o zaman? Ne yapayım ben? Ben zaten bir işe yaramıyorum burada, öyle gözüküyor yani.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Estağfurullah Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ne yapayım yani?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Kimsenin kimseye bir üstünlüğü yok.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Ya, bir şey demiyorum, ya bir durun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Böyle bir yorumlama farkı...

ERHAN USTA (Samsun) - O, senin kompleksin.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Burada kompleksli bir kişi var Sayın Vekilim, o da sizsiniz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 44

ERHAN USTA (Samsun) - O, senin kompleksin.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyoruz.

Sayın Güneş, bakın, hepimiz burada milletvekiliyiz, hepimiz burada beraber bir çalışma yapıyoruz.

EJDER AÇIKKAPI (Elazığ) - Başkanım, bir yemek arası verseniz...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Vereceğiz, bir saniye, Maliye bir anlatsın bunu niye böyle yapmış, gerekçeleri ne.

Sayın Hatipoğlu, buyurun.

Sayın Hatipoğlu iyi gelicidir yani.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI İSMAİL İLHAN HATİPOĞLU - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Tabii, konu, taksici esnafımızın basit usulden gerçek usule geçirilmesiyle alakalı bir geçiş süreci bağlamına ilerleyen bir süreç. Hem hasılat esaslı vergilendirme konusunda da aynı şeyi söyleyebiliriz hem de taksit plakalarının elden çıkarılmasından sağlanacak olan kazançlar ve teslimdeki katma değer vergisine ilişkin getirilmesi önerilen istisnaya ilişkin de aynı şeyi söyleyebiliriz. Biz vergilendirme sistemi olarak büyükşehirlerde taksicilerin basit usulde devam etmesinin uygun olmadığını değerlendirdik teknik olarak, bu konuyu gündeme getirdik ve 1 Ocak 2026'dan itibaren büyükşehirlerde, nüfusu 30 binin üzerinde olan ilçeleri dâhil, bahsedildiği gibi, basit usulden gerçek usule geçirildi. Bu süre zarfında tabii ki o düzenlemeyi yaparken de şu an açıklamayı yapan Esnaf Odası temsilcilerimizle de detaylı görüşmeler yaptık, onları görüşlerini de aldık, kabul ettikleri oldu, etmedikleri oldu ama biz vergilendirme sistemi olarak basit usulden gerçek usule geçmenin büyükşehirlerde daha doğru olacağını düşündük. Gerçek usule geçmek demek çok olağanüstü vergiler vermek demek değil ki, ne kazanç elde ediyorsa onun vergisini verecek. Erhan Usta Vekilimiz bahsettiler, onların üzerinde birtakım ilave yükler de olabiliyor, o ilave yüklerin de minimize edilebilmesi için muhasebelerinin meslek odalarının tutulabilmesine ilişkin de düzenleme getirdik. Yani, ille gidip bir serbest muhasebeci mali müşavire ilave ücret ödemesinler, meslek odasında yine meslek mensuplarını, serbest muhasebeci mali müşaviri istihdam edebilsinler ve orada defterleri tutulabilsin, maliyetleri gereksiz şekilde artmasın diye düzenleme getirdik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun, devam edin.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI İSMAİL İLHAN HATİPOĞLU - Diğer taraftan, bu getirilen

önergelerle de bir üç yıllık bir geçiş süreci içerisinde hasılatından yüzde 100 emin olduğumuz, mali cihaz kullanan taksiler açısından hasılatını yüzde 100 net olarak vergileyebildiğimiz taksimetreye POS cihazı arasındaki entegrasyonun tam yapılabildiği, hasılatını yüzde 100 gördüğümüz mükellefler açısından da hasılat üzerinden yine kazançları doğrultusunda ne kadar hasılat elde ediyorsa onunla orantılı bir vergilendirme sisteminin basit usulle son derece adil bir vergilendirme sistemi olduğunu değerlendiriyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bu belli bir yerden sonra öncekilerini tutup da gelir vergisi...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI İSMAİL İLHAN HATİPOĞLU - Son kısmına da müsaade ederseniz geleyim.

Plakaların satılmasına ilişkin istisna da yine bu bağlamda bir geçiş sürecine ilişkin değerlendirmemiz. Sayın Vekilimiz, teklif sahipleri belirttiler. Tabii, tarihsel maliyetlerle kayıtlı bu plakalar bilanço usulü ya da işletme hesabı esasına göre defter tutabilirler cirolarına göre, mutlaka bilanço esas değil gerçek usule geçen taksiciler açısından. Aldıkları zaman ki maliyetler de kayıtlı, dolayısıyla haksız bir vergilendirme yapmak istemedik bu doğrultuda. Tabii, farklı değerlendirmeler olabilir, teklif sahipleriyle bizim değerlendirmelerimiz o anlamda örtüşüyor. Biz kanun çıktığı zamana kadar olan ticari plaka sahiplerinin tarihsel maliyetlerle kayıtlı bedelleriyle aldıkları taksit plakalarını güncel fiyatla sattıklarında aradaki farkı haksız bir vergilendirme olarak değerlendirdik. Geçiş sürecinde buna bir istisna getirdik, teslimi de KDV'den istisna olmasını sağlayan bir öneri söz konusu ve biz de teknik olarak bunun doğru olduğunu değerlendiriyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Bakan Yardımcım, şimdi, aynı durum başka, mesela başka alanlarda yok mu? Tarihsel değeriyle vergilendiriliyor, kayıtlı, ondan sonra geliyor, şimdi vergi alıyorsunuz. Bırakın tarihsel veriyi filan, yılın başıyla yılın sonunda bir eczacı deposuna koyduğu malın fiyatı artmış, malın hacminde filan bir artış yok, bir kutu ilacı var veya bin kutu ilacı var ama yılın başında, yılı sonunda DHV arttığı için, fiyatı arttığı için vergi veriyor bu ülkede insanlar, böyle baktığınız zaman. Ha, bunu yapınca bana şöyle gelseniz, ben olabilir derim. "Ya, bunun ilk kayıtlı yılındaki yeniden değerlendirme oranıyla ondan sonra artıralım, tamam mı, onunla rayiç bedel arasında bir fark oluşursa ondan vergi alalım." dersiniz, bakın, bu, aslında bütün mükelleflere denilmesi kaydıyla doğru bir şeydir çünkü olmamış bir kazançtan sadece rakamların büyümesi nedeniyle insanlardan para alınsın istemeyiz çünkü öyle bir kazanç yok, reel olarak kazanç yok. Yani 100 lira mı bu, beş yıl önce alınmış yeniden değerlendirme oranı işte atıyorum, yüzde 10, 10 gidiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 45

ERHAN USTA (Samsun) - İşte, 10, 10; yüzde 10 bileşik olarak ekleyin üzerine. İşte 5'inci yılda 155 etti. Tamam mı? 155. Bugün 200 liraysa 45 lira üzerinden vergi alalım ama sadece bu taksidde mi var bu mağduriyet yani şimdi yaptığımızda? Bu, aslında bütün şey de var, bütün ticaret erbabında olan bir mağduriyet, meseleye böyle bakmak lazım. Burada maksimum yapacağımız şey, özetle söylüyorum, yeniden değerlendirme oranıyla ilk kayıtlı yılından alalım, buraya getirelim, onunla rayiç bedel arasında satış fiyatı arasında bir fark olursa ondan vergi alalım, buna bir itirazımız olmaz ama bu anlayışı diğer vergi mükellefleri ve diğer mallar için de getirmek lazım. Bu birinci husus.

İkincisi de şu: Yani bu maddenin tamamen çıkartılmasından yanayım. Hiç kimseye otuz yıl önce, hatta yüz yıl önce, yüz yıl sonra satacağı bir şey için bugünden bir vergi güvencesi veremeyiz "Vergi almayacağım." diye. Böyle bir şey olamaz, bu, gerçekten olmaz böyle bir şey. Hiç olmazsa şunu söyleyelim o zaman, diyelim ki: Bu kanun çıkmasından itibaren bir yıl içerisinde el değiştirmelerde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - ...yani buna da rızam yok da normal şartlarda ama yaparsanız bile onu yapın. "Bir yıl içerisinde el değiştirmelerde vergi almayalım." diyecekseniz, diyelim yine. Hiç olmazsa öyle yapın bunu, yazık olur, günah olur. "Ta yirmi yıl sonra bile sattığında ben senden aradaki farktan hiçbir vergi almayacağım." demek, yanlış olur. Bunlar düşünülün diye söylüyorum. Bakın...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Şimdi, Sayın Usta, bu önerisini... Sayın Hatipoğlu'na burada bazı öneriler var. Bence bunları bir dikkate alın, siz de bir bakın. Yani işte, bir yıl önerisi var Sayın Usta'nın; geçmişten işte kayıtlı değerinden yeniden değerlendirme oranından getirilip aradaki farkla alakalı bir önerisi var.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI İSMAİL İLHAN HATİPOĞLU - Çalışalım.

ERHAN USTA (Samsun) - Tamamen çıkarılması önerisi var.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamamen çıkarılmasıyla alakalı var. Şimdi, haftaya Genel Kurul aşamasına kadar vaktiniz var ama buna eğilmenizi...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI İSMAİL İLHAN HATİPOĞLU - Çalışalım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir de bir şey yapıyorken yarın öbür gün başka bir konuya da yol açmamak lazım, hem bir yol açarız, ondan sonra arkadan herkes gelir, der ki: "Burada yapıldı, buna da getirelim, burada yapıldı, buna da getirelim." Bu sefer işin içinden çıkamayacak bir duruma gelebiliriz diye düşünüyorum.

Şimdi 6'ncı maddede bir adet önerge vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesiyle 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'na eklenmesi öngörülen geçici 94'üncü maddenin birinci fıkrasında yer alan "ticari plakalarını elden çıkarmalarından doğan kazançlar" ibaresinden sonra gelmek üzere "bir adet ticari plaka ile sınırlı olmak üzere" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Ayyüce Türkeş Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Aslında söyledim, çok kısa; yani bunu sınırsız bir şekilde vermeyelim, bir tane ticari plakası olanlarda verilecekse bile bu istisna öyle verilsin dedik ama hukuken zaten çok bir anlamı yok. Dolayısıyla aslında bizim önerimiz - bunu Genel Kurulda o şekilde getireceğiz- bu maddenin tamamen çıkartılmasıdır kanun teklifinden.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir. 6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

15'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, değerli taksiciler esnafımızın temsilcileri; burada verilen hizmetle alakalı gelen şikâyetleri de umarım duyuyorsunuzdur. Dolayısıyla sizler de burada Hükümetin attığı bu kadar sadeleştirmede ümit ediyorum, hizmet kalitenize de bu yansır. Bakın, bu hizmet kalitesindeki problemden dolayı insanlar farklı arayışı içerisinde ve kayıtsız bir taşımacılık ortaya çıkıyor, bir taraftan da Hükümet buna mücadele etmek durumunda kalıyor. Lütfen, bu işe biraz fazla eğilin, bu işin kalitesini nasıl arttırırız. Gelin, deyin ki ya burada şu önerilerimiz var, bunlar yasalaşırsa bu işin kalitesi daha da artar diyeceğiniz işler varsa da Parlamento herkes açık; tekliflerini alabilir, milletvekilleri değerlendirir.

Teşekkür ettim sizlere de.

Değerli milletvekilleri, görüşmeleri ara vereceğiz. Biraz tansiyon yükseldi burada. Değerli milletvekilleri, akşam yemeği için üyeler alt lokantasında sayın milletvekillerimizi, Bakan Yardımcılarımızı, Kurum Başkanlarımızı ve genel müdürlerimizi; diğer bürokrat ve katılımcılarımız için üst katta üyeler üst lokantasında yemek hazırlığımız olacaktır.

Görüşmelere 19.00'a kadar ara veriyorum.

Teşekkür ederim.

Kapanma Saati:18.07

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 46

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 19.07

BAŞKAN: Mehmet MUŞ (Samsun)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Orhan ERDEM (Konya)

KÂTİP: Nilgün ÖK (Denizli)

----- 0 -----

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, 30'uncu Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Evet, 7 ve 8'inci maddeyi müzakereye açıyorum.

Sayın Yegin, buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Teşekkür ederim.

7'nci maddeyle Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanun'a yeni bir madde ekleyerek internet haber sitelerinin vasıf ve ödevlerini belirliyoruz. Mevcut durumda Basın İlan Kurumu resmî ilan ve reklam yayımıyla ilgili gazete, dergi ve internet haber sitelerinin niteliğini artırmak, yayında sürekliliklerini ve güvenliklerini sağlamak amacıyla basında yerleşik teamüller ile teknolojik gelişmeleri de dikkate alarak bu yayınların taşımaları gereken vasıf ve ödevleri tespit edebilmektedir. İnternet haber siteleri, söz konusu kanun kapsamına Ekim 2022'de alınmış ve resmî ilan sistemine dâhil edilmiş olmakla birlikte bu dâhil edilmenin şartları kanunda açıkça yer almamakta, büyük ölçüde Basın İlan Kurumunun yönetmelik ve genel kurulu kararlarıyla belirlenmektedir. Bu durum özellikle hangi sitelerin ilan alabileceği, hangi şartlarda sistemde kalacağı ve hangi hâllerde sistem dışına çıkarılacağı konusunda hukuki bir belirsizlik ve tartışma oluşturmaktadır. Ayrıca, bu alanın idari takdire geniş ölçüde bırakılmış olması uygulamada keyfilik iddialarına ve yargısal ihtilaflara yol açabilmektedir. Kanunun mevcut hâliyle internet haber siteleri bakımından vasıfların ana çerçevesinin kanunda bulunmaması nedeniyle değişikliğe ihtiyaç duyulmuştur. Bu yönüyle düzenleme gazetelerin vasıflarını ve ödevlerini düzenleyen mevcut 34'üncü ve 35'inci maddelerde benimsenen sistematiği dijital yayıncılık alanına taşıyor. Nitekim, Anayasa Mahkemesinin 2011 yılında gazetelerin vasıflarına ilişkin vermiş olduğu kararda resmî ilan sistemine ilişkin temel esasların kanunla belirlenmesi ve teknik uygulamaya ilişkin hususların idareye bırakılması gerektiği, böyle olursa Anayasa'ya aykırılık olmayacağını ifade etmiştir. Bu, 7'nci madde.

8'inci maddeye ilişkin de bir iki şey söyleyeyim. Bizim bu maddede, 8'inci maddede de basın yayın ilkeleri ve müeyyideleri içeren bir düzenlememiz vardı. Burada hem basın yayın ilkelerini belirliyorduk hem de bunun yanında bu ilkelere uymayanlara verilecek cezalarla ilgili, yaptırımlarla ilgili sistematiği belirten bir düzenleme yapıyorduk fakat bugün Komisyonda bu alana ilişkin hemen hemen bütün gruptan birtakım itirazlar söz konusu oldu. Özellikle bu ilkelere birtakım ifadelerin muğlaklığı, ondan sonra işte bunların çok geniş kapsamlı yorumlanarak farklı müeyyide unsurlarının ortaya çıkabileceği gibi durumlar söz konusu oldu. Bununla ilgili de arkadaşlarımızla beraber yine bir değişiklik önergesi hazırladık, verdik ancak yaptırımları içeren, müeyyideleri içeren düzenlemenin devam etmesi gerekiyor çünkü Anayasa Mahkemesinin yine burada, bu müeyyidelerin Basın İlan Kurumu Genel Kurulunun kararına dayanılarak hazırlanmış bir yönetmelikle verilemeyeceğini, bu tarz müeyyidelerin kanunla belirlenmesi gerektiği yönünde bir kararı vardır. O karara uygun bir düzenleme yapıyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Güneş...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Başkanım ben bir açıklık getirmek istiyorum. Tabii, bu ticari plakalarla ilişkili gelir vergisi ve istisna...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Onu geçtik.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Bir dakika Başkanım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Güneş, rica etsem aynı tartışmayı açmasanız olur mu? Bitmiş bir iş yani.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Yok, yok, bir şey söyleyeceğim. Tabii, ben bunun üzerinde de tartışacak... Tabii, ben bunu yanlış yorumlamışım. Tabii, Erhan Usta söyledikten sonra, tabii, biz de onun gibi düşünüyoruz. Kendisine teşekkür ederim yani bu konuda şey yaptığı için. Buna bir açıklık getirmek istedim.

Teşekkür ederiz, sağ olun.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Burada bu maddeyle alakalı bir çekincemizi belirtmek istiyoruz. 5651 sayılı Kanun'a yapılan atfı basın özgürlüğü önündeki en büyük engellerden biridir diye düşünüyoruz. Türkiye'de sulh ceza hâkimlikleri kişilik hakları ihlali gerekçesiyle kamu görevlileri veya siyasiler hakkında usulsüzlük haberlerine çok hızlı bir şekilde erişim engeli veya içeriğin çıkarılması kararı verebilmektedir. Bu durum, kamuyu aydınlatma amacı taşıyan arşivlerin yok olmasına ve oto sansür mekanizmasının doğmasına yol açabilir. Yasa teklifinde yer alan bu ilkeler etik çerçeve olmaktan çıkıp neyin haberleşeceğine, devletin karar verdiği bir sansür mekanizmasına dönüşebilir. Basın özgürlüğü için asıl tehlike belirlenen ilkelerin kendisi değil, bu ilkelerin idari kurumlar ve yargı tarafından muhtelif sesleri kısmak için kullanılması olacaktır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 47

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, teklifin 7'nci ve 8'inci maddelerini birlikte değerlendiriyoruz. Burada yapılan düzenlemede özellikle 8'inci maddede basın ahlak esasları yerine basın yayın ilkeleri kavramı getiriliyor. Bu ilkelere aykırı hareket eden gazete, dergi, internet haber siteleri hakkında da resmî ilan ve reklam kesme yaptırım uygulanması öngörülüyor. Şimdi, ihlallerle ilgili olarak da bir günden on güne kadar yaptırım uygulanabilecek, ihlalin tekrarı hâlinde yaptırım süresi kademeli olarak artırılacaktır ancak bir defada uygulanacak toplam yaptırım süresi altmış günü geçmeyecektir. Ayrıca, internet haber siteleri bakımından kesinleşmiş yargı kararıyla ihlal oluşturduğu tespit edilen haberlerin okur sayısı hesabına dâhil edilmemesi öngörülüyor. Bu nedenle düzenleme yalnızca ilan ve reklam kesimi yaptırımıyla sınırlı kalmamakta, internet haber sitelerinin ilerleyen dönemde resmî ilan alma şartlarında dolaylı olarak etkileyebilecek sonuçlar doğurmaktadır.

Şimdi, tabii, burada bu teklifin 8'inci maddesi basın özgürlüğünü doğrudan yasaklama yoluyla değil ekonomik yaptırım yoluyla sınırlandırmaktadır. Resmî ilan ve reklam gelirleri, özellikle yerel basın ve küçük internet haber siteleri için hayati önemdedir. Bu gelirlerin kesilmesi basın kuruluşları üzerinde ağır bir ekonomik baskı oluşturabilir. Düzenlemede yer alan bazı ilkeler geniş ve yoruma açıktır Sayın Başkan; devletin bütünlüğü, genel ahlak, gazeteciliğin kamu hizmeti niteliği ve yanıltıcı başlık gibi kavramlar net sınırlarla belirlenmemiştir. Bu belirsizlik eleştirel haberler üzerinde caydırıcı etki doğurabilir. Basın özgürlüğü yalnızca haber yapma hakkı değil elbette, aynı zamanda kamu gücünü denetleme ve eleştirme hakkıdır. Resmî ilan kesme tehdidi kamu kurumları, iktidar politikaları ve kamu görevlileri hakkında yapılan haberlerde oto sansüre yol açacaktır. Düzenleme Basın İlan Kurumuna geniş bir takdir alanı tanımaktadır. Bu yetki basın kuruluşlarının ekonomik varlığını doğrudan etkileyebilecek niteliktedir. Siyasi tartışmaların yoğun olduğu bir alanda bu tür bir yetki idarenin basın üzerindeki dolaylı denetim gücünü artıracaktır. Yaptırım sürelerine alt ve üst sınır getirilmesi de tek başına yeterli güvence değildir. Asıl sorun, hangi haberin hangi ilkeyi ihlal ettiğinin nasıl belirleneceğidir. Ölçütler açık, dar ve nesnel şekilde düzenlenmedikçe bu madde basın özgürlüğü bakımından ciddi riskler taşımaya devam edecektir.

İnternet haber siteleri yönünden de getirilen düzenleme ayrıca sorunlu. İhlali tespit edilen haberin okur sayısı hesabına dâhil edilmemesi yalnızca geçmiş bir haber nedeniyle yaptırım uygulanması anlamına gelmez aynı zamanda sitenin gelecekte resmî ilan alma şartlarını da zayıflatabilir. Bu durum dijital medyada çoğulculuğu azaltabilir.

Sonuç olarak, 8'inci madde Anayasa Mahkemesi kararları sonrası ortaya çıkan hukuki boşluğu doldurma amacı taşısa da basın özgürlüğü bakımından yeterli güvenceyi içermemektedir, düzenlenen bu hâliyle basın etiğini koruma iddiası altında eleştirel yayıncılık üzerinde ekonomik baskı aracına dönüşme riski taşımaktadır. Basını ekonomik yaptırımlarla hizaya sokan, eleştirel haberciliği baskı altına alan ve özgür medya düzenini zayıflatan bu düzenlemeye İYİ Parti olarak karşı olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - 7'nci maddeyle alakalı başka söz talebi yok.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

8'inci maddede 1 adet önerge vardır, okutup işleme alacağım:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3703) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 8'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 8- 195 sayılı kanununun 49 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 49- Bu Kanun ile belirlenmiş vasıf, ödev, yükümlülük ve bu Kanun hükümlerine istinaden Genel Kurul tarafından belirlenen sorumluluklara riayet etmeyen resmî ilan ve reklam yayımlama hakkına sahip veya bekleme süresinde olan gazete, dergi ve internet haber siteleri ile üreticiler, kamu idare ve teşekkülleri 42 nci maddede anılan sair müesseselerin veya bunların iştiraklerinin sorumluları hakkında, diğer mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bu madde kapsamında muamele yapılır.

Kurum Yönetim Kurulunca, gazete, dergi ve internet haber sitelerine bu Kanunda öngörülen vasıfları taşımamaları veya ödevleri yerine getirmemeleri halinde ihlalin niteliği, ağırlığı ve süresi gözetilerek bir günden on güne kadar resmî ilan ve/veya reklam kesme müeyyidesi uygulanmasına karar verilir. Ayrıca ilgili gazete, dergi ve internet haber sitesi, bu Kanunla temin edilen diğer menfaatlerden de aynı sürelerle faydalandırılmaz.

Bu maddeye göre gazete, dergi ve internet haber sitelerine dair verilecek müeyyide kararı; resmî ilan ve reklam yayımlama hakkı bulunanlar için resmî ilan verilmemesi; yalnız reklam yayımlama hakkı bulunanlar için listeden çıkarılması suretiyle kararın kesinleşmesini müteakip Kurum Genel Müdürlüğüne uygulanır. Bekleme süresindekiler için müeyyide kararı verilmesi halinde bu karar resmî ilan ve reklam yayımlama hakkının kazanılmasından sonra uygulanır.

Müeyyide kararının ilgili gazete, dergi ve internet haber sitesine tebliğinden itibaren bir yıl içinde aynı nitelikte ihlalin ilk tekrarı halinde ihlalin niteliği, ağırlığı ve tekrarı gözetilerek beş günden on güne kadar, ikinci tekrarı halinde on günden yirmi güne kadar, üçüncü ve daha fazla tekrarı halinde on beş günden yirmi beş güne kadar ilan ve reklam kesme müeyyidesi uygulanmasına karar verilir.

İhlal süresinin bir ayı aşması halinde yukarıdaki fıkralara göre tespit edilecek müeyyide gün sayısı bir kat artırılır. Birden fazla konuda ihlal varsa her biri için belirlenen günler toplanır. Bir defada toplam uygulanabilecek müeyyide altmış günü aşamaz.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 48

Bu maddenin birinci fıkrasında sayılan düzenlemelere riayet etmeyen prodüktörler ile kamu idare ve teşekkülleri hakkında aşağıdaki işlemler uygulanır:

a) Prodüktörlük müessesesi Yönetim Kurulu kararıyla iki aya kadar kapatılabilir. Kesinleşen karar, o yerdeki valilikçe uygulanır.

b) Kamu idare ve teşekkülleri ile ortaklıklarının sorumluları hakkında, Genel Müdürlüğün bildirim üzerine kendi mevzuatlarına göre disiplin işlemi uygulanır. İşlem sonucu Kuruma bildirilir; Kurumun bu işlemlere itiraz hakkı saklıdır.

Bu maddeye göre verilen müeyyide kararlarına karşı 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu hükümlerine göre yargı yoluna başvurulur.

Bu maddenin uygulamasına dair usul ve esaslar Genel Kurulca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.""

Orhan Yegin
Ankara
Ejder Açıkkapı
Elâzığ

Seydi Gülsoy
Osmaniye
Ertuğrul Kocacık
Sakarya

Hüseyin Altınsoy
Aksaray

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçe...

Gerekçe:

Basın ve yayın faaliyetlerine uygulanan ilkelerin dijital ortamın dinamik yapısı gözetilmek suretiyle kapsamlı ve bütüncül bir bakış açısıyla yeniden ele alınması amacıyla madde metninde değişiklik yapılmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8'inci madde kabul edilmiştir.

9 ve 19'uncu maddeyi müzakereye açıyorum.

Buyurun Sayın Yegin.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Evet, mevcut sistemde petrol, LPG, elektrik, doğal gaz piyasa kanunları kapsamında dağıtıcılara, ihrakiye teslimi, madeni yağ, serbest kullanıcı, depolama, iletim, taşıma, bayilik, toptan satış gibi lisansa tabi faaliyetlerde bulunanlardan teminat istenmektedir. Bu teminat, vergi güvenliğinin sağlanması, sahte belge düzenlenmesi veya kullanılması suretiyle kamu alacağının riske atılmasının önlenmesi ve yüksek hacimli sektörlerde vergi kayıp ve kaçığının azaltılmasını amaçlamaktaydı. Mevcut hükümde lisans sahiplerinden yeni işe başlayanlar için 79 milyon Türk Lirasına kadar, faaliyetine devam edenler için ise 790 milyon Türk Lirasını geçmemek üzere her yıl mayıs ayı sonuna kadar bir önceki hesap dönemine ait brüt satışlar toplamının yüzde 1'ine kadar teminat alınabilmektedir. Uygulamada bu oran tüm lisans sahipleri bakımından genel ve sabit bir şekilde uygulanmakta, mükelleflerin risk profilleri arasında herhangi bir ayırım yapılamamaktadır.

Diğer taraftan, teklifin 19'uncu maddesiyle sahte belge veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenlemesi ve kullanılması gibi fiiller nedeniyle uygulanan lisansa tabi faaliyetlerin geçici olarak durdurulmasına ilişkin tedbiri uygulamadan kaldırmak durumundayız. Anayasa Mahkemesinin iptal kararı sonrasında bu idari tedbirin hukuki dayanağının ortadan kalkacağı nedeniyle vergi güvenliğinin sağlanmasına yönelik alternatif ve daha güçlü idari araçlara ihtiyaç duymaktayız.

Yapılan düzenlemeyle, teklifin 19'uncu maddesiyle faaliyetin geçici olarak durdurulması tedbiri artık uygulanmayacağı için -Anayasa Mahkemesi kararından dolayı- sahte belge veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenlemesi ya da kullanılması yönünde risk taşıdığı değerlendirilen lisans sahiplerinden daha yüksek tutarda teminat alınabilmesine imkân tanıyoruz; bu kapsamda, mevcut metinde yer alan "iki katına" ibaresini "beş katına" şeklinde değiştiriyoruz; böylece, Bakanlık risk durumuna, faaliyet hacmine, sektörün niteliğine, mükellefin geçmiş vergi uyumuna ve diğer kriterlere göre lisansa tabi faaliyetlerde bulunanlardan bir önceki hesap dönemine ait brüt satışlar toplamının yüzde 5'ine kadar teminat almaya yetkili hâle geliyor.

19'uncu maddede de lisansa tabi faaliyetlerle ilgili olarak, ilgili kanunun bentlerinde sahte belge ve muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleme ve kullanma suçlarının işlendiğinin anlaşılması ve durumun cumhuriyet başsavcılığına bildirilmesi hâlinde iki önemli tedbir uygulanabilmektedir; bunlardan ilki, söz konusu tesis için başka bir gerçek veya tüzel kişiye lisansın verilmemesi, devredilmemesi; böylece tesisinin el değiştirmesi veya başka bir kişi üzerinden faaliyetlerin sürdürülmesi engellenmektedir; ikinci ve ağır bir tedbir ise rafineriler hariç olmak üzere lisansa tabi faaliyetlerin geçici olarak durdurulmasıdır. Mevcut sistemde akaryakıt istasyonu, depolama tesisi, dağıtım tesisi veya diğer lisanslı petrol tesisleri hakkında geçici faaliyet durdurma kararı verilebilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ancak Anayasa Mahkemesi kararıyla lisansa tabi faaliyetlerin geçici olarak durdurulmasına ilişkin düzenleme iptal edilmiştir. Mahkeme kararında, özetle, petrol piyasasında vergi kaçakçılığıyla mücadele edilmesinin meşru bir amaç olduğu, devletin vergi kaybının önlenmesinin kamu yararı taşıdığı ancak teşebbüs özgürlüğüne yapılan müdahalenin ölçülü olması gerektiği vurgulanarak iptal edilmiştir. Dolayısıyla, burada, maddeyle Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği sistem yeniden düzenlenmektedir, geçici faaliyet durdurma tedbiri tamamen kaldırılmaktadır, faaliyet durdurmaya bağlı hükümler de kaldırılmaktadır,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 49

üçüncü kişilere lisans verilmemesine ilişkin koruma mekanizması korunmaktadır. Kesin mahkûmiyet hâlinde lisans iptali uygulamasına devam edilecektir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Başkanım.

Burada, EPDK'den lisans alan akaryakıt ve LPG bayileriyle ilgili teminat tutarlarının artırıldığını görüyoruz; brüt tutarların yüzde 1'iydi, yüzde 5'e çıkıyor.

Burada ben birkaç soru soracağım: Şimdi, bir şirket hem akaryakıt lisansı ile istasyonda akaryakıt, motorin, benzin satabilir ama aynı zamanda gıda ürünleriyle ilgili bir satış yaptığında bu yüzde 1'den yüzde 5'e çıkan oran o cirodan ayıklanıyor, değil mi? Onun bir cevabını net almak istiyorum. Akaryakıt satışı ve gıda satışı var; diyelim ki 10 birim akaryakıt, 3 birim gıda; ayıklayarak o teminat alınacak. Toplam cirodan mı?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bu metinde öyle bir "ayıklama" ifadesi yok.

CEVDET AKAY (Karabük) - Ama uygulamada şöyle: Bu teminat tutarları motorin, benzin, akaryakıt satışıyla veya LPG'yle ilgili olduğu için bir şirket var, anonim şirket; bir tarafta istasyonu var, toptan akaryakıt satışı da yapıyor ama aynı zamanda gıda işiyle de uğraşılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEVDET AKAY (Karabük) - Mesela 10 birim akaryakıt, 5 birim gıda satışı var; 15'in yüzde 5'ini mi alacaksınız, 10'un yüzde 5'ini mi alacaksınız?

ORHAN YEGİN (Ankara) - 15'in.

CEVDET AKAY (Karabük) - Yanlış.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Mevcut uygulamada da öyle bir şey yok. Mevcut uygulamada toplam cironun...

CEVDET AKAY (Karabük) - Yok, toptan yakıt satışlarıyla ilgili olması lazım bu çünkü sahte belge muhteviyatı, naylon fatura tabiri şeyler; teminat gücünü artırmak istiyorsanız onu dâhil etmeniz lazım. Başka işteğal konuları o zaman...

ORHAN YEGİN (Ankara) - "Yüzde 5'i" demiyor zaten, "5'ine kadar" diyor.

CEVDET AKAY (Karabük) - Yüzde 5'ine kadar. Şu anda yüzde 1 uygulanıyor zaten, bir önceki yılın cirosunun...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şu an nasıl uygulanıyorsa.

CEVDET AKAY (Karabük) - İşte, onu soruyorum, şu an nasıl uygulanıyor? Ben diğer işteğal konularının çıkarıldığını...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Yok, ayrıştırılmıyor.

CEVDET AKAY (Karabük) - EPDK'den arkadaşlardan -Hazine ve Maliye Bakanlığı da burada- net bir cevap alabilirsek, bir bunu soracağım.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Arkadaşlar, farklı bir cevabı olan varsa...

CEVDET AKAY (Karabük) - Bir de eğer öyle alınıyorsa o teminat gücüne kimsenin gücü yetmez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN YEGİN (Ankara) - Yetiyor işte.

CEVDET AKAY (Karabük) - Sadece akaryakıtla uğraşmayabilir bir firma ya.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bunlar mahkemelere de konu olmuş mevzular.

CEVDET AKAY (Karabük) - Tamam, net bir cevap alırsak memnun olurum.

Bir sorum da şu: Eskiden teminatlar da verildiği zaman sigorta şirketlerinin kefalet senetleri dikkate alınıyordu, artık dikkate alınmıyor galiba. Orada bir sahte kefalet senetleri uygulaması olmuş. Bu konuyla ilgili vergi dairesine ne kadar senet verilmiş ve bunların ne kadarı sahte kefalet senedi olmuş? Bu konuda Hazine ve Maliye Bakanlığının ne kadar kaybı var? Bir çalışma yapıldı mı? Bu işle ilgili; sahte belge veren, sahte kefalet senedi veren kişilerle ilgili soruşturma açıldı mı, mahkemeye intikal ettirildi mi? Bir de bunun cevabını rica edeceğim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI DENETİM VE UYUM YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MURAT VURAL - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; söz konusu madde 2021 yılında yürürlüğe girmiş olup burada lisansa tabi faaliyet gösteren mükelleflere ilişkin geçmiş yıl brüt satışları üzerinden yüzde 1 oranında teminat alma yetkisi verilmiştir, öteden beri faaliyette bulunanlara. Burada mükelleflerin faaliyet konuları itibarıyla bir ayırmada bulunulmamıştır, madde metninde böyle bir durum yok. Dolayısıyla, biz bir mükellefin, lisans sahibi bir mükellefin başka faaliyet konularıyla da işteğal etmesi durumunda biz tüm faaliyetleri üzerinden yüzde 1 oranında teminat istiyoruz, geçmiş yıl brüt satışları üzerinden. Zaten maddede de "şu şu şu satışlara, geçmiş yıl satışlarına ilişkin" diye bir belirleme yok yani onun için bu şekilde bir belirleme olması lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEVDET AKAY (Karabük) - Doğru mu peki sizce bu uygulama?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI DENETİM VE UYUM YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MURAT VURAL - Tabii ki.

CEVDET AKAY (Karabük) - Peki, ilk, yeni işe başlayanlarda vergi dairesine şu anda ne kadar teminat veriliyor, ilk lisans alışında?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 50

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI DENETİM VE UYUM YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MURAT VURAL - İlk lisans alışı...
Sayın Vekilim, şimdi, EPDK tarafından çeşitli lisanslar verilmekte fakat bu Vergi Usul Kanunu...

CEVDET AKAY (Karabük) - Yani akaryakıt ve LPG'den bahsediyorum.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI DENETİM VE UYUM YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MURAT VURAL - Tamam. Akaryakıt ve LPG için 2026 yılında ilk işe başlayanlar 7 milyon 900 bin lira teminat veriyorlar.

CEVDET AKAY (Karabük) - Peki, bu yüzde 1 veya yüzde 5'e kadar yetki... 2025 yılında 100 milyon ciro yaptı diyelim, yüzde 1'ini verdi, bir sonraki yıl 150 yaptıysa aradaki farkı tamamlayacak, değil mi?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI DENETİM VE UYUM YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MURAT VURAL - Evet Sayın Vekilim.

CEVDET AKAY (Karabük) - Tamam, peki, teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyoruz.

PÜİS Başkanı, buyurun.

PETROL ÜRÜNLERİ İŞVERENLER SENDİKASI BAŞKANI İMRAN OKUMUŞ - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; öncelikle bir teşekkür etmek istiyorum: Gazi Meclisimizin, aynı zamanda Hazine ve Maliye Bakanlığımızın, Gelir İdaresi Başkanlığımızın, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun önemli katkıları oldu sektörle ilgili; kayıt dışıyla ilgili ciddi uygulamalar, düzenlemeler yapıldı.

Akaryakıt kaçakçılığı bitti diyebiliriz ama vergi kaçakçılığı devam ediyor, teminat da bunun önüne geçmedi. Sayın Başkanım, değerli vekillerimiz; bizim, akaryakıttaki vergi kaçakçılığının bitirilmesiyle ilgili görüşümüz, önerimiz KDV'nin ÖTV'ye dâhil edilmesidir. KDV ÖTV'ye dâhil edildiğinde akaryakıtta artık vergi kaçakçılığının konuşulmayacağını düşünüyoruz.

İkincisi, sayın bürokratlar anlattılar, doğrudur, eğer uyumlu mükellefseniz teminat uygulaması beşte 1'e düşüyor. Bu uyumlu mükellef konusunda da bir beklentisi var sektörün: Nasıl ceza veriliyorsa bu şekilde de ödül verilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Eğer bir iş yeri, müteşebbis, mükellef düzenli olarak üç yıl vergisini ödemişse üç yıl sonrasında bundan teminat mektubu istenilmemesi gerektiğini düşünüyoruz; eğer yine başka bir hata ve kusur işlerse bir yıl sonrasında tekrar teminata dönüşüm olabilir diye düşünüyoruz.

Yine, sayın vekilimizin söylediği gibi, teminatın sadece akaryakıt cirosundan alınmasının daha doğru olacağını düşünüyoruz.

Teşekkür ederim.

CEVDET AKAY (Karabük) - Başkanım, bu konuda bir düzenleme yapılması gerektiğine inanıyoruz ya.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - TABGİS Başkanı, buyurun.

TÜRKİYE AKARYAKIT BAYİLERİ PETROL VE GAZ ŞİRKETLERİ İŞVEREN SENDİKASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HAŞMET AKIN KETENCİ - Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyeleri, değerli hazırun; öncelikle, kayıt dışı ekonomiye engel olmak için Gazi Meclisimizin, Maliye Bakanlığımızın, EPDK'nin, Gelir İdaresi Başkanlığının ve Vergi Denetim Kurulu Başkanlığının çabalarına müteşekkir olduğumuzu ifade etmek isteyerek başlıyorum.

Bu maddede, 9'uncu maddenin gerekçesinde yüksek riskli mükellefler bakımından uygulama yapılacağı söyleniyor ki biz de bunu destekliyoruz fakat yüksek riskli mükellefler dışındaki mükelleflere de uygulama yapılmaması açısından maddenin metninin içerisine "beş katına" kelimesinden önce "yüksek riskli mükellefler için beş katına" şeklinde bir ibare yerleştirilmesinin daha doğru olacağını takdirlerinize arz ediyoruz.

Ayrıca, uyumlu mükellefler açısından da hâlihazırda maddede bulunan ve Bakanlığımızın yetkisinde bulunan "sıfıra kadar indirme" yetkisini uyumlu mükellefler açısından "sıfıra indirilir" şeklinde kullanılması ve bunun da maddeye işlenmesinin keza kayıt içinde mücadele eden kurumlar için bir ödül niteliğinde olacağını değerlendiriyoruz.

Burada çok önemli bir şeyden bahsedeceğim. Bu madde yürürlüğe girdikten bu yana, geçen beş yıllık süre içerisinde enflasyona oranla akaryakıt fiyatı yaklaşık yüzde 25 daha fazla arttı. Bu da akaryakıt bayilerinin üzerindeki teminat yükünü de o oranda artırdı. Neyse ki Maliye Bakanlığımız, idare ÖTV'de eşel mobil sistemini kullanarak çok büyük bir iyilik yapmış oldu sektörümüze ve eğer o yapılmış olmasaydı şu anda yüzde 25 değil yüzde 50 artmış olacaktı bu teminatı yükü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Toparlayın.

TÜRKİYE AKARYAKIT BAYİLERİ PETROL VE GAZ ŞİRKETLERİ İŞVEREN SENDİKASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI HAŞMET AKIN KETENCİ - Tabii ki yıllık 600 milyar TL'ye varan bu yüke ilanihaye katlanamayacağı için devletimiz, ÖTV yeniden yerine geldiğinde bu yükün artmaması için uyumlu mükellefler açısından sıfır olarak kullanılmasını arz ediyoruz efendim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ederim.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

19'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, 10'uncu ve 11'inci maddeleri müzakereye açıyorum. Türkiye Merkez Bankası disiplin hükümleri.

Buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 51

ORHAN YEGİN (Ankara) - Evet, 10'uncu ve 11'inci maddeler Merkez Bankası personel disiplin hükümlerini içeriyor. Özetle konu şöyle: Banka personeline verilen disiplin cezasına karşı açılan bir dava kapsamında Danıştay tarafından disiplin suç ve cezalarının yalnızca yönetmelikle düzenlenemeyeceği yönünde bir değerlendirme yapılmıştır. Danıştay kararında, Anayasa'nın 128'inci maddesinde yer alan kamu görevlilerinin statülerinin kanunla düzenlenmesi gerektiği yönündeki hüküm ile Anayasa'nın 38'inci maddesinde güvence altına alınan suç ve cezaların kanuniliği ilkesine atf yapılarak disiplin suçları ve disiplin cezalarına ilişkin yönetmelik hükümlerinin yürütmesi durdurulmuştur. Bu karar sonrasında Merkez Bankasının disiplin rejiminin önemli bir kısmı hukuki dayanaktan yoksun hâle gelmiş, uygulamada yaklaşık son dört, beş aylık dönemde disiplin işlemlerinin yürütülmesinde önemli güçlükler yaşanmış ve disiplin mekanizmasının etkin şekilde işletilebilmesi bakımından hukuki belirlilik ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Özellikle bankanın para politikası, finansal istikrar ve ödeme sistemleri gibi kritik görevleri dikkate alındığında kurum içi disiplin mekanizmasının etkin şekilde çalışması kurumsal işleyiş açısından önem taşımaktadır. Bu yüzden, yönetmelikte yer alan maddeleri Anayasa gereği kanuna taşıyan bir düzenleme getiriyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Söz talebi var mı 10'uncu ve 11'inci maddelerle alakalı?

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi bizim arkadaşlarımız bu yönetmelik ile kanun teklifini mukayese ettiler. Küçük değişiklikler var, burada benim dikkatimi çeken 1-2 tane husus var, tabii biraz daha katılmış yönetmeliğe göre şu anda kanun teklifindeki şeyler. Mesela işte yönetmeliğin 8'inci maddesinin (2)'inci fıkrasının (s) bendindeki "beraber çalıştığı iş arkadaşına karşı kasti ve sistematik olarak baskı, hakaret ve tehdit edici uygulamalarda bulunmak"ta kısa süreli pozisyon tazminatı kesintisi varken şimdi bu uzun süreli ücret kesintisine dönüşüyor. Mobbing fiilleri daha ağır bir disipline bağlanıyor. Yine, pozisyon tazminatı sistemi kaldırılarak doğrudan ücret kesintisi sistemine geçiliyor. Hadi bunlar belki olabilir ama özellikle şu şey çok dikkat çekici, bu yönetmelikte olmayan bir şey getiriliyor, diyor ki 68/A/IV-ı değişikliği: "Herhangi bir siyasi parti yararına veya zararına fiilen faaliyette bulunmak." Buna uzun süreli ücret kesintisi getiriliyor. Bu ifade muğlak bir ifade Sayın Başkan. Bak, şeyi anlarım, mesela siyasi partilere üye olmak veya siyasi faaliyette bulunmaya şimdi işe son verme cezası veriliyor. Bunu aslında bir miktar düzeltiyor, siyasi partilere üye olmayı işe son verme cezasına getiriyor. Fakat şimdi hani siyasi faaliyette bulunmak veya "Bir partinin faydasına, zararına çalışıyor." demek yani biz istemeyiz; tabii, hiçbir devlet memurunun, hele bağımsız bir kurumdaki çalışanların bir siyasi faaliyette bulunması asla kabul edilebilir bir şey değil. Ha, şu anda zaten bütün devlet memurlarının her birisi siyasi faaliyette bulunuyor, o da ayrı bir hikâye de ama burada şimdi böyle muğlak ifadeleri koyarsak yarın bir gün bu çok sıkıntıya yol açacak şekilde kullanılabilir çünkü ağır bir ceza yani bir partinin yararına veya işte bir partinin faydasına...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Uzun süreli ücret kesintisi ki bir şey. Dikkat etmek lazım yani tek tek şey yaptık; bir kısım fazla değişiklik yok, bir kısım değişiklikler makul, daha iyi ama burada bence dikkat edilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Evet, Sayın Genel Müdür, buyurun...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun Sayın Aksu.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - "Bankaya ait belge, araç gereç benzerlerini özel menfaatler sağlamak için kullanmak." ibaresi de kınama. Sanki bu daha ağır bir ceza olmalı gibi geliyor yani.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet buyurun Merkez Bankasından Hukuk Genel Müdürü.

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI HUKUK GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ŞERİF UYGUN - Efendim, Devlet Memurları Kanunu'nda siyasi partiye üye olmak fiili 125/E bendi (k) alt bendinde düzenleniyor. Yine Devlet Memurları Kanunu'nda aynı ifadelerle, bire bir aynı ifadelerle "herhangi bir siyasi parti yararına veya zararına faaliyette bulunmak" Devlet Memurları Kanunu'nun 125/D-o bendinde düzenleniyor. Bu çalışmada da Devlet Memurları Kanunu bile bir model alınıyor. Aynı zamanda Devlet Memurları Kanunu'na tabi olmayan ancak kamu görevi yürüttüğü düşünülen başka personel için de Adli Tıp Kurumu, sözleşmeli bilişim uzmanları, İller Bankası, PTT, Türk Standartları Enstitüsü ve Ziraat Bankasında da bire bir aynı hükümler onların mevzuatında da kullanılmış. Yine Devlet Memurları Kanunu'nun 7'nci maddesinde de "herhangi bir siyasi parti yararına faaliyette bulunmak" kamu görevlilerinin tarafsızlığını zedeleyen bir ifade olarak kullanılmış. Konu Anayasa Mahkemesinin önüne de gitmiş. 2018 tarihli bir kararında Anayasa Mahkemesi bu hükümden söz ederek "Bu hüküm kamu hizmetlerinin tarafsızlığını ve nesnellliğini sağlamaya yönelik önlemlerin bir parçasıdır ve Anayasa'nın 126'ncı maddesinde düzenlenen 'kamu düzeninin korunması' meşru amacına yönelmiştir." demiş ve Anayasa'ya aykırı bulmamış.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Çok kısa...

Şimdi şu: Ha, bire bir zaten Devlet Memurları Kanunu'nu yazacaksa niye ayrıca kanun yazıyoruz? Eğer orada bu ifade varsa bence orada da sıkıntılı çünkü gerçekten muğlak. Yani bir siyasi partinin... Bakın, bunu bugünkü siyaset açısından falan düşünmeyelim. Değil mi, kalıcı bir şey yapmaya çalışıyoruz. Yani bir gün birisi birisini kafasına takarsa -ne bileyim ben- bir yerde küçücük bir yorumundan dolayı -bu nihayetinde nasıl yorumladığınızda bağlı- bir siyasi partinin yararına veya zararına anlamına

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 52

gelebilir ve buralardan çok büyük cezalara... Uzun süre ücret kesintisi büyük bir ceza. Ha, şunu diyebilirsiniz: "Normal yönetmelikte 'siyasi faaliyette bulunmaya' da işe son verme cezası vardı." Mesela orayı kaldırılıyorsunuz, orayı düzeltiyorsunuz anladığım kadarıyla, değil mi? Siyasi faaliyette...

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI HUKUK GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ŞERİF UYGUN - Yok, o devam ediyor.

ERHAN USTA (Samsun) - Devam ediyor mu?

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI HUKUK GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ŞERİF UYGUN - Tam Devlet Memurları Kanunu'nda olduğu gibi siyasi partiye üye olmak Devlet Memurları Kanunu'nun 125/E-k...

ERHAN USTA (Samsun) - Hayır, siyasi partiye üye olmak var. Şimdi bak, yönetmelik şöyle diyor, siyasi partilere üye olmak veya siyasi faaliyette bulunmak işe son verme cezası gerektiriyordu. Şimdi şöyle yapıyorsunuz: Siyasi partilere üye olmaya işe son verme cezasını veriyorsun ama siyasi faaliyette bulunmaya işe son verme cezası vermiyorsun. Burası bence daha makul olmuş ama şuradaki şeyi yani Merkez Bankası'nı, bunu biraz daha bu muğlaklıktan çıkaracak... 657 öyleyse siz illa öyle yapmak durumunda değilsiniz, nihayetinde ona tabi olsanız zaten ayrı bir kanun çıkarmanıza gerek yok. O yüzden belki bu muğlaklığı gidermek uygun olur diye düşünüyorum ben.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

1 adet önerge vardır İYİ Partinin, okutup işleme alacağım:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesiyle 14/1/1970 tarihli ve 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'na 68'inci maddesinden sonra gelmek üzere eklenmek istenen 68/A maddesinin birinci fıkrasının (IV) bendinin (ı) alt bendinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Ayyüce Türkeş Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Gerekçeyi okutalım.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Teklifle disiplin cezasını gerektiren fiiller arasına eklenmek istenen "herhangi bir siyasi parti yararına veya zararına fiilen faaliyette bulunmak" ibaresi hukuk devleti ilkesinin temel unsurlarından biri olan belirlilik ve öngörülebilirlik ilkelerine açıkça aykırıdır.

Düzenlemede yer alan "yararına" "zararına" ve özellikle "fiilen faaliyette bulunmak" ifadelerinin kapsamı, sınırları ve hangi somut eylemleri kapsadığı açık ve net şekilde belirlenmemiştir. Bu hâliyle hüküm, idareye geniş ve keyfi yorum alanı bırakmaktadır.

Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarında da disiplin hukukunda yaptırıma bağlanan fiillerin açık, net ve öngörülebilir şekilde düzenlenmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Belirsiz ve muğlak ifadeler içeren disiplin hükümleri hukuk güvenliği ilkesini zedelediği gibi idarenin subjektif değerlendirmelerine dayalı uygulamalara da yol açabilecektir. Bu nedenlerle söz konusu bendin teklif metninden çıkarılması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10'uncu madde kabul edilmiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11'inci madde kabul edilmiştir.

12'nci madde...

Sayın Yegin, buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Mevcut durumda belediyeler biletle girilen eğlence yerlerinden alınan biletler üzerinden eğlence vergisi tahsil etmektedir. Bu vergi bilet fiyatına yansıtılarak doğrudan vatandaşın alınmakta ve belediyelerin gelir kalemlerinden de birini oluşturmaktadır. Burada yaptığımız düzenlemeyle gençler veya öğrenciler için özel bir muafiyet bulunmadığı için yani yaşa ve öğrencilik durumuna bakılmaksızın herkesin ödediği bilet üzerinden dolaylı olarak bu vergi de ödenmektedir fakat maddede her ne kadar böyle olsa da bir fiilî durum var, o da şu: Cumhurbaşkanlığı kararıyla kanuni oranların indirilme yetkisi kullanılarak bugün uygulanan oranlar yerli film gösterimlerinde, yabancı film gösterimlerinde, tiyatro, opera, operet, bale, Karagöz, kukla ve orta oyununda, spor müsabakaları, at yarışları ve konserler gibi gösterilerde aslında sifra indirilmiş durumda fakat lunaparklar, işte eğlence yerleri gibi yerlerde bu vergiler hâlâ devam etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şimdi, burada yaptığımız düzenlemeyle eğlence vergisinde biletle girilen yerlerde yani sinema, tiyatro, konser ve benzeri yerlerde 18 yaşını doldurmamış kişiler ve eğitime devam eden ama 25 yaşını doldurmamış öğrenciler için düzenlenen biletler üzerinden eğlence vergisi alınmayacağını kanunla netleştirmiş oluyoruz.

MEHMET MUŞ (Samsun) - Evet, 12'nci maddeyle alakalı söz talebi? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

13'üncü maddeyi müzakereye açıyorum.

Buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 53

ORHAN YEGİN (Ankara) - Yerel yönetimlerin taksitli taşınmaz satışına imkân veren bir düzenleme. Kanunda hazine taşınmazlarının satışında taksitli satış usulünün uygulanacağı açık şekilde yazıyor fakat Belediye Kanunu'nda bu açık bir şekilde yazmıyor. Bazı belediyeler bu yazmadığı hâlde, yasaklayan bir hüküm de olmadığı hâlde bazı satışlarını taksitli yapmışlar, bunlar Sayıştay denetimlerinde raporlara girmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN YEGİN (Ankara) - Dolayısıyla burada bir kanuni düzenleme ihtiyacı oluyor, belediyelerin de taşınmazlarını taksitle satabilme imkânı getiriyoruz. Az önce de konuşmalarda ifade etmiştim -ya, bu büyük araziler denildi, işte, peşkeş çekilmekten bahsedildi- burada hedef şu: Bir şeyi peşin satarsanız, o parayı hazırlayan kişi sayısı az olur, taksitli satarsanız rağbet daha da çoğalır. Aslında bu, rağbeti çoğaltan, rağbet çoğalınca da bir ürünün, malın, taşınmazın fiyatı artar, daha fazla ona fiyat ödeme eğilimi ortaya çıkar çünkü ödemek daha kolay hâle gelmiş olabilir. Dolayısıyla bu düzenleme belediye taşınmazlarının daha çok katılımıyla daha yüksek bedellerden satışına imkân veren veyahut da imar düzenlemelerinde kendi imar parsellerinde küçük belediye payları olan kişilerin, o parselde payı olan konut sahiplerinin, arsa sahiplerinin belediye paylarını almak istediklerinde -bazen evi var, orada oturuyor, başkaca da bir geliri de yok ama o parselin o payını da belediyeden almak istiyor- peşin para veremiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bitiriyorum.

Dolayısıyla belediye bunu o hak sahiplerine taksitle alabilmeleri imkânını da veriyor ama tabii, bunlar açık ihaleyle yapılan işlemlerde ve bunun taksitle satış yapılacağına da önceden belirtilmesi gerekiyor. Sabahki konuşmada şöyle bir şey söylendi, kim söyledi bilmiyorum. Yani burada, işte, peşin satış gözükecek, sonra taksitle; hayır, öyle bir şey söz konusu değil. Bu taşınmazın taksitle satışının yapılacağı duyurulacak ama siz taksitli sattığınız hâlde ben paramı peşin ödemek isteyebilirim, bir an önce mülkiyeti almak isteyebilirim, dolayısıyla o taksitli satış imkânından yararlanmak için de bir protokol düzenlenecek ancak buranın taksitle satılacağı muhakkak şartnamede duyurulacak ama siz taksitli sattığınız hâlde ben parayı hemen ödemek ve taşınmazın mülkiyetini almak isteyebilirim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Burada yüzde 25 peşin, iki yıl vade imkânı var, on iki taksit imkânı da var. Taksitlendirmede kanuni faiz oranının uygulanacağı söylenmiş, şu anda yüzde 24 ama enflasyon oranı TÜİK'in resmi açıkladığı yüzde 30'un üstünde. Şimdi, böyle bir durumda resmî enflasyon oranının altında bir kanuni faiz oranı olursa resmî enflasyon oranının uygulanması daha doğru olmaz mı? Bunu bir ifade etmek istedim.

Bir de teminatlar... Geçici teminat yüzde 3'ten, yüzde 3 ile yüzde 30 arasında belirleme yetkisi var. Bu neye göre, hangi kıstasa göre belirlenecek? Bu teminat oranını belirlemedeki yetkili kurum kim yani yerel yönetimlerin inisiyatifine mi bırakılıyor?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Sayın Bakırlıoğlu...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ya, ben şöyle, deminki maddede söz alacaktım da. Çok kısa bir şey sormak istiyorum.

12'nci maddeden bahsediyorum, burada bir etki analizi var, "Biletlerle girilen yerlerden alınan eğlence vergi tutarı 2024 yılı sonu itibarıyla 79 milyon lira, 2025 yılının ilk dokuz aylık döneminde ise 56 milyon lira civarında." diyor. Şimdi, ben demin rakamlara baktım, burada yerli film gösterileri, yabancı film gösterileri, buradaki kanuni oranlar yüzde 20, yüzde 50; 5,8 milyar liralık bir ciro olmuş 2025 yılında sadece yerli ve yabancı film gösterilerinde yani 5,8 milyar liralık bir ciro var sadece sinema gösterilerinden. Burada da yüzde 20 ile yüzde 50 arasında eğlence vergisi var yani sizin burada vermiş olduğunuz bu etki analizindeki rakamların gerçeği yansıtmadığını düşünüyorum ben.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bu bir önceki maddeydi Sayın Bakırlıoğlu, onu oyladık geçti.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Evet, evet, geçti de bir daha şey yapayım dedim yani tam basamamıştım o esnada.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yahu bitti o, bir daha dönmeyeceğim ona.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Ama burada bir şey var, ciddiyetsizlik yok mu burada? 58 milyon lira Türkiye'deki eğlence vergisi, bir yanlışlık var bu işte.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yahu yanlışlık varsa Gelir İdaresi Başkan Yardımcısı orada, bize versin cevabını.

Evet, Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, burada diğer hazine satışlarında olduğu gibi ne yapılmaya çalışılıyor? Belediye ve özel idare de bir taşınmazını satarsa bunun vadeli satışına imkân getiriliyor. Yani ben, tabii, hazine arazilerinin, ister merkezî yönetim olsun ister belediye olsun taşınmazlarının satılmasına külliyen karşıyım artık geldiğimiz noktada, o ayrı bir şey, onu bir kenara bırakıyorum ama eğer satılıyorsa taksitli satış imkânının getirilmesini de yanlış bulmuyorum. Bu anlamda maddede yapılan amaç doğru fakat burada bana ters gelen veya sıkıntılı olduğunu düşündüğüm şey şu: İhalenin başında ihale şartlarını iyi belirlemek lazım yani peşin satacaksak, peşin diyelim, vadeli satacaksak -ne diyelim mesela- on iki ay taksitle şu şu şekillerde satılacaktır demek lazım. Şimdi, düşünün, ihale peşin fiyat üzerinden yapılıyor bu maddeye göre, ihale peşin fiyat üzerinden yapılacak ama şahsın talep etmesi durumunda ihale üzerine kalan kişinin talep etmesi durumunda ona kanuni faizler üzerinden bir vade imkânı tanınacak.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 54

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi ama ne kadar imkân tanınacak? Burada en fazla diye söyleniyor, en fazla -neydi- on iki taksit, iki yıl. Belki iki ay verecek, belki iki yıl verecek; şimdi, bunun çok önemi var. Hele hele kanuni faiz ile piyasa faiz oranının bu kadar farklılaştığı... Şu andaki piyasa faiz oranı yüzde 50, 60, 70, kanuni faiz oranı yüzde 24. Şimdi, bunu ben bilsem ki bana iki yılın tamamını verecek, ben çok daha yüksek bir fiyat verebilirim ama bunu hiç kimse bilmiyor yani alıcılardan hiç kimse bunu bilmiyor. Dolayısıyla ne yapacak? En düşüğünü vereceğini düşünerek bir fiyat verecek. Özetle şunu söylemeye çalışıyorum: Burada biz ihalenin yani ödemeyi nasıl istiyorsak onun şartlarını, özellikle vadeli kısımda, vadeli olarak satacaksak onun şartlarını tam olarak söyleyelim. "Yüzde 25 peşin, efendim, on iki eşit taksitle iki yılda ödenecektir."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Bunun üzerinden ihaleye çıkalım. Yani şuna da katılıyorum, hele hele paranın bu kadar zor bulunduğu bir dönemde mutlaka bir vade tanınması, isteklilerin sayısını artıracaktır, bu da daha rekabetçi fiyat oluşmasına filan neden olacaktır; bunlara itirazım yok ama burada kurulan sistematige -bilmem anlatabiliyor muyum- ona itirazım var benim. Bu yanlış olur, buradan bizim amaçladığımız faydayı temin etmez. Dediğim gibi net olarak yazılım, şu şu taksitle ödenecektir. Ha, peşin ödemek isteyen tersinden gidelim, peşin ödemek isteyen de ne kadar iskonto yapılacağı yine ihale şartnamesinde olsun. Yani ben on iki ay eşit taksitle, Değerli Başkanım, iki yıl vadeli olarak şu gayrimenkulü satıyorum, bunun üzerinden ihaleye çıkalım -tamam mı- yüzde 25 peşin, kalanı işte o şekilde. Ha, peşin ödeyecekler için de -bunun nedir- onun net bugünkü değer hesabı yapılır o günün şartlarına göre -çünkü faiz oranları hep aynı değil- hesabı yapılır, idare der ki: Peşin ödenmesi durumunda ihale bedelinin yüzde 20 iskontosuyla ödeme imkânı verilebilir."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) - Böyle yaparsak daha sağlıklı iş yapmış oluruz, bu anlamda maddenin değiştirilmesi daha uygun olur; arkadaşlar düşünsün.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Erdem, buyurun.

ORHAN ERDEM (Konya) - Ben de kanun teklif sahibine şunu sormak istiyorum: Millî Emlakın mevcut bir uygulaması var, niye onu buraya entegre etmedik, yeni bir düzenleme şeklinde koyduk?

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Sayın Suiçmez.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkanım, ben de burada taksitli satış hâlinde kalan kısmın en fazla iki yıl ve en fazla on iki taksitle ödenmesi öngörülmektedir kısmına ilişkin bir hukuki belirsizliği burada görüyorum. Dolayısıyla bunun Sayın Usta'nın da söylediği gibi belirli hâle getirilmesi gerekiyor, aksi takdirde bir ön öngörmezlik durumu burada oluşuyor. Ayrıca kanun teklifini verenler burada bir getiriden bahsettiler ama bu yüksek enflasyon karşısında kanuni faiz uygulamasının yaratacağı eksikliği nasıl gidermeyi düşünüyorsunuz yani burada bir çelişki yok mu? Bir yandan "Daha fazla gelir alsın mahalli idareler diye taksitli satış getirdik." diyorsunuz, bir yandan da kanuni faiz uygulayarak burada bir olumsuzluk yaratıyorsunuz gibi geliyor; bunu nasıl düşünüyorsunuz?

Teşekkür ederim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Yegin, buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şimdi, buradaki "kanuni faiz" ibaresi, "yüzde 3'ten yüzde 30'a kadar" ifadesi ve benzeri ifadelerin hemen hemen tamamı hazine taşınmazlarında neyse burada da o. Bir şey söyleyeyim, bakın, Belediye Kanunu'nda belediyelerin taşınmazlarını taksitle satabileceğine dair bir ibare yok ama...

CEVDET AKAY (Karabük) - O zaman burada Cumhurbaşkanının kanuni faiz oranını 2 kat artırma yetkisi var mı?

ORHAN YEGİN (Ankara) - ...buna rağmen, bu yetki olmamasına rağmen belediyelerden bu tarz satışlar yapanlar da olmuş; bunlar farklı problemler, hukuki durumlar, Sayıştay denetimleri. Şimdi, burada bu hazine taşınmazlarının satışındaki usule bağlı kalınarak aynı şekilde belediyelerdeki usule de bu imkân sağlanıyor; buradaki mesele bu. Kanuni faiz, hazine taşınmazlarında da uygulanan faiz, enflasyon dediğiniz şey sonradan gelen bir şey, demek ki o zaman da düzenleme yapılırken bu oran bu şekilde yapılmış.

Yüzde 3'ten 30'a kadar mevzusunda verelim önerge, teminat tutarını yüzde 10'a düşürelim, bir sakıncası yok. Hani bizim bizim teklif mantığımız açısından bir sakıncası yok ama biz biz bir uyumluluk olsun diye oradaki aldık, Millî Emlaktaki usullerin aslında aynısı burada fakat Millî Emlak ikincil düzenleme yetkisi olduğu için 2886 sayılı Kanun'a atıf yaparak ikincil düzenlemesini yapıyor. Burada ikincil düzenleme yapma yetkisi olmadığı için bu buraya şekilde geliyor.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Sayın Konak, buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRÜ TURAN KONAK - Sayın Başkanım, değerli vekiller; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Vekilimiz, kanunumuzdan bahsetti. Burada aslında belediyeler açısından hazine taşınmazlarında uygulanan sistemin aynısını buraya taşıyoruz. Burada belediyelere lehte ya da aleyhte ekstra bir şey getirilmiyor.

Biraz önce bahsedildi, bazı belediyelerimiz özellikle ekonomik şartlarla veya başka sebeplerle yaptıkları taksitli satışlardan dolayı uygulamada birtakım problemler yaşandı, bununla ilgili yasal düzenleme ihtiyacı hasıl oldu çünkü 2886 sayılı Kanun bize ikincil

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 55

mevzuat düzenleme yetkisi vermiyor. Millî Emlakın hazine taşınmazları için var ancak belediyeler için bu düzenleme yetkisi olmadığı için...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bir cümle daha, sadece belediyeler değil, il özel idarelerinin mülkleri de dâhil buna.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRÜ TURAN KONAK - Evet, dolayısıyla...

ERHAN USTA (Samsun) - Biz buna itiraz etmiyoruz, niye taksitli satışa imkân veriyorsunuz demiyoruz, ihalenin daha sağlıklı olması için önerilerde bulunduk.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRÜ TURAN KONAK - Şöyle, tabii ki burada ihaleye çıkarken taksitli mi ya da peşin mi satılacağı zaten belli olacak yani ihaleye çıktıktan sonra şartları değiştirme gibi bir durum söz konusu değil.

ERHAN USTA (Samsun) - Hangi taksitle olacağı belli değil, "taksitli" diyeceksiniz sadece.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kaç taksit olacağını soruyor Erhan Bey.

ERHAN USTA (Samsun) - Ahmet alacak, iki taksit yapacaksınız, Mehmet'e alacak, on iki taksit yapacaksınız.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRÜ TURAN KONAK - Şöyle efendim, maksimum kaç taksit çıkarılacak, üst taksit miktarı zaten belli, on iki taksitle yapılabiliyor iki yılda.

ERHAN USTA (Samsun) - Yani niye anlamıyorsunuz?

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - "En fazla" diyor yani hukuki öngörülebilirlik yok.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Ağabey, öyle bir şartname yazabilir mi belediye? Yani belediye taksit sayısını yazmayıp ihaleye çıksa ona itiraz olur, o ihale geri döner.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRÜ TURAN KONAK - Yani şunu...

ERHAN USTA (Samsun) - On iki taksit deyin yani belediyeye...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Yani bütün detayları zaten yazacak, kaç taksitle satacağını yazacak, yazmazsa sende kalsa ihale öbürü itiraz eder, der ki: Yazmıyordu, gitti ona yirmi dört taksitle verdi.

ERHAN USTA (Samsun) - Vadeli olarak satabilmesi...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Erhan Bey, şartnamesinde yazar.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Değerli milletvekilleri, bir saniye...

Değerli milletvekilleri, bir saniye, yani herkes birbiriyle konuşuyor.

Sayın Konak, bir saniye...

Değerli arkadaşlar, kimse kimseyi anlamıyor ki.

ERHAN USTA (Samsun) - Ama öyleyse ben sözümü geri alıyorum mesela.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Konak, Yerel Yönetimlerden Sorumlu Genel Müdür.

Evet, Sayın Konak, buyurun...

ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkanım, teminatla ilgili...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Kayıtlara geçsin ki izahat olsun, bakın, burada mesela teminat soruyor Sayın Milletvekili.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRÜ TURAN KONAK - Sayın Başkanım, teminatları ihaleyi yapan idare belirleyecek, yüzde 3'te yazabilir bunu. Atıyorum X belediyesi, ihaleye çıkarken geçici teminatı yüzde 3 mü alacağını, yüzde 10 mu alacağını ihaleye çıkarken belirleyecek, dolayısıyla bu yetki idarelerde. Taksitlerin ne kadar olacağı da yine ihaleye çıkarken ihale şartnamesinde ve ihale ilanında yazılacak. Buradaki düzenlemedeki maksadımız ve yazım şeklimiz o ama burada bu anlamda bir tereddüt varsa bir detay eklenebilir oraya. Biz o anlamda bir şey öngörmüyoruz ama bir belirsizlik anlaşılıyorsa o giderilebilir. Bütün şartlar ihaleye çıkarken belli olacak, ihaleden sonra alıcının kişiliğine veya kimliğine göre şartlarda herhangi bir değişiklik yapma imkânı yok Sayın Vekilim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Başkanım, ben de bir şey sorabilir miyim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ben, şunu öğrenmek istiyorum. Şimdi, Millî Emlakın satışlarında teminat yüzde 10 ila 30 ya...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRÜ TURAN KONAK - Hayır, Kanunda 3 ve 30.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - 3 ve 30, tabii, bu marj aslında çok geniş yani çok büyük bu şey. Şimdi, adama diyorsun ki: "Sen taksitli satış yap, yüzde 25'ini yatır." diyorsunuz ama öbür türlü de "Teminat olarak yüzde 30'unu bana getir." diyorsunuz yani bu aradaki marj çok fazla. Yani siz ihaleye diyelim ki fazla kişi girmesin isterseniz büyük montanlı bir ihaleye bunu diyelim ki 30 yaparsanız başkalarının girmesini de engellersiniz yani o marj çok geniş.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, Sayın Usta, bir saniye...

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi, benim itiraz ettiğim konuya ilişkin bürokrat arkadaş -ismini bilmiyorum, pardon- açıklama yaptı, eğer sizin açıklamanıza benim bir itirazım yok. Bakın, o açıklamadaki gibiyse tamam problem yok ama metin onu söylemiyor. Bakın, metin diyor ki: "Satış bedelinin taksitle ödenebileceği hususunun ihale ilanında belirtilmesi." Bu taksit şartlarının ne olduğunun belirtilmesi değil yani...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yani kaç adet olacağını mı belirtmiyor?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 56

ERHAN USTA (Samsun) - Tabii, net yapacağımız işi söyleyelim, herkes ona göre girsin. Ya, burada yoksa sadece hani "Taksitle de ödenebilir." demek bu zafiyeti gidermiyor yani sizin açıklamanız tamam, o şekilde olacağını, buraya mesela taksit şartlarının ne olacağını ihale ilanında belirtilmesi, bilmem ne dediğiniz zaman ben itirazımın tamamını geri alırım; düzeltelim onu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRÜ TURAN KONAK - Yani bu konuda her idarenin tabii ki takdir hakkı olacaktır. Burada eğer yüzde 30'la ilgili hakikaten rakam yani yüksek oranda geliyorsa -Başkanımız da bahsetti- yüzde 20'ye düşürülebilir ama yüzde 3 gerçekten çok düşük. Bazı ihalelerde sırf işin satışını engellemek için insanlar ihaleye girip yüzde 3 teminatı yakıp defalarca idarelerin ihale yaptığı ve sadece yasaklama verebiliyorsunuz, başka bir şey de yapılamıyor, başka birisi adına giriyor. Dolayısıyla bir istismar var, bir düzenleme ihtiyacı var ama oran sayın heyetinizin takdirindedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta'nın söylediği bu taksit sayısının belirlenmesi şartnamenin başında belirliyor musunuz onu?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRÜ TURAN KONAK - Orada ihale ilanında ve ihale şartnamesinde...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Çünkü belirtmezseniz problem olur gibime geliyor.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRÜ TURAN KONAK - ...satış şartlarının ne olacağı yazıyoruz. İhale Kanunu'nda da var ama bir tereddüt hasıl olmuşsa bizim açımızdan yok ama oraya şunu diyebiliriz: Yani ihale ilanında kaç taksitle satılacağı ibaresi gibi bir tek...

ERHAN USTA (Samsun) - Taksit şartlarının belirlenmesiyle ilgili...

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRÜ TURAN KONAK - Sayın Başkanım, şöyle taksit şartları belli çünkü kanuni faiz var, üst limit var, sadece çıkarken on iki taksit mi, on taksit mi...

ERHAN USTA (Samsun) - Kaç taksitle ödeneceği hususunun ihale yanında belirtilmesi, ifade edilmesi gerekiyor.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRÜ TURAN KONAK - Orada bir düzenleme yetkisi de alıyoruz, eğer ihtiyaç olursa burada yapılabilir veya ikinci bir düzenlemeyle yapabiliriz onu.

ERHAN USTA (Samsun) - Yok, düzenleme yapılmaz, ikincil bir düzenleme yapılmaz.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Burada Bakanlığa zaten düzenleme yapma yetkisi veriliyor, dolayısıyla yapacaktır onu.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRÜ TURAN KONAK - Yani onu orada da yapabiliriz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Nerede?

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRÜ TURAN KONAK - Bu konuda bunun uygulanmasıyla ilgili tereddütleri giderme anlamında yetki alıyoruz burada Sayın Başkanım. Bu tereddüdü orada da giderebiliriz ama kanuna da yazılabilir, takdir sizin.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Yani taksit sayısının ihale şartnamesinde belirlenmesi.

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI YEREL YÖNETİMLER GENEL MÜDÜRÜ TURAN KONAK - Evet.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Tamam, basit bir şey ya, kaç taksit olacağını koyacaksınız.

CEVDET AKAY (Karabük) - Vade ve taksit, vade ile taksit aynı şey değil.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Arkadaşlar diyorlar ki: "Kamu İhale Kanunu'nun 7'nci maddesinde bir ihale ilanının taşıyacağı şartlar açık yazıyor, sadece bu değil, çok daha farklı maddelerde de var. Dolayısıyla, bu, buraya yazılabilir mi? Elbette yazılabilir ama zaten o şartlar bağlayıcı olduğu için bunu buraya yazmaya gerek duyulmadı. Zaten bunun böyle yapılması gerekliliği ana kanunun 7'nci maddesinde var." Zaten siz o ihale ilanında o taksit sayısını... Mesela "yirmi dört ayda 12 taksit" diyor ya, şöyle düşünün: İlk bir sene hiç taksit koymaz, ikinci sene 12 taksit koyar diyelim, bu bile büyük bir avantaj. Sen bunu belirtmeden yapamazsın, yaparsan idari dava açılır, adli dava açılır, ceza davası açılır; yapamazsın yani.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Peki, şöyle yapalım: Değerli arkadaşlar, Sayın Usta, kifayetimizakere; maddeyi oylamıyorum; Turan Bey, şuna bir önerge hazırlayalım, düzeltelim "Kaç taksit olacağı belirtilir." deyip geçelim.

Evet, tekrar geri döneceğim buna.

Sayın Yegin, 16'ncı madde...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Evet, deprem bölgesinde destekle yapılan inşaa projelerinin KDV istisnası süresinin uzatılması maddesi diyoruz buna. Söz konusu düzenleme kapsamında genel hayata etkili afet bölgesi kabul edilen yerlerde genel bütçeli kamu idareleri ile yabancı devlet kurum ve kuruluşları arasında imzalanan protokoller çerçevesinde yürütülen bazı yapım faaliyetlerine ilişkin teslim ve hizmetler katma değer vergisinden istisna edilmişti. Bununla birlikte, uygulamada deprem bölgesinde yürütülen yeniden inşaa ve ihya faaliyetlerinin bazılarının öngörülen süre içerisinde tamamlanmadığı görülmektedir. Özellikle konut projelerinden bazıları, kamu altyapı yatırımları, hastane, sağlık tesisleri gibi, eğitim yapıları, sosyal donatı alanları gibi projelerin hâlen devam ettiği anlaşılmaktadır. Bu nedenle, mevcut sürenin sona ermesi hâlinde devam eden projelerin önemli bir kısmı bakımından KDV istisnasının ortadan kalkması ve projelerin ya ilave mali yüklerle karşılaşması yahut da tamamlanma sürelerinin uzaması riski ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle, maddeyle geçici 45'inci maddede yer alan sürenin uzatılması suretiyle deprem bölgesindeki yeniden

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 57

yapılandırma projelerini mali açıdan desteklenmeye devam edilmesi amaçlanmaktadır. Maddeyle 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun geçici 45'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "31/12/2025" ibaresi "31/12/2028" şeklinde üç yıl ötelenmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akay, buyurun.

CEVDET AKAY (Karabük) - Burada KDV'yle ilgili süre uzatımı var, 2028'e kadar uzatılmış. Az önce vekilim de ifade etti, deprem bölgesindeki projelerin, konutların, sosyal donatıların zamanında bitirilmemesiyle ilgili sıkıntılar var.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Bitirilmeyenler var, evet.

CEVDET AKAY (Karabük) - Şimdi, Hazine ve Maliye Bakanlığı da burada, ben şimdi iki tane soru soracağım iki Bakanlıkla alakalı, biri Millî Eğitim Bakanlığıyla ilgili: Deprem sonrası zarar gören okulların onarılması veya yeniden inşasıyla ilgili İslam Kalkınma Bankasından hazine aracılığıyla 165 milyon dolarlık bir kredi kullanıldı. Bu kredi tahsis edildi. Ben soru önergesiyle de sordum, bu depremde onarılacak bu kadar yer varken bu kredi hangi projelere kullanıldı veya kullanılmadı mı, son durum nedir? Bakanlık ne yaptı? Bu konuyla ilgili Hazine ve Maliye Bakan Yardımcımız da burada, bir bilginiz varsa... Veya sonra da cevap verebilirsiniz.

İkinci bir soru da Çevre ve Şehircilik Bakanlığının: Deprem sonrası yeniden inşa projesiyle ilgili yine sizin aracılığınızla IBRD'den -Dünya Bankası kuruluşu- 200 milyon avroluk bir kredi tahsis edildi. Bu kredi niçin kullanılmıyor? Yani orada tamamlanacak bir sürü proje var, bitirilecek bir sürü yer var ama bir taraftan krediler tahsis ediliyor, alınıyor, Hazine ve Maliye Bakanlığı bunu alıyor, ilgili bakanlıklar bunu niçin kullanmıyor? Veya kullandıysa hangi projelere, nasıl kullanıldı, bunların tamamlanma oranları nedir? Yani bu konuyla ilgili şu anda burada cevap veremeyebilirsiniz ama yazılı bir cevap verebilirseniz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Hatipoğlu...

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI İSMAİL İLHAN HATİPOĞLU - Efendim, iki konuda da hazırlık yapalım, yazılı cevap verelim, sayın vekilimizi bilgilendirelim.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 16'ncı madde kabul edilmiştir.

20'nci ve 21'inci maddeyi müzakereye açıyorum.

Sayın Yegin...

ORHAN YEGİN (Ankara) - TOBB Genel Kurulu toplantı ve organ seçimlerinin zamanı konusu. Mevcut durumda Birlik Genel Kurulu delegeleri dışındaki Birlik organlarının seçimleri kanunda öngörülen usul ve esaslara göre ve yargı gözetiminde mayıs ayı içerisinde gerçekleştirilmektedir. Bununla birlikte, aynı kanun çerçevesinde oda ve borsa seçimleri her dört yılda bir ekim, kasım aylarında yapılmakta ve bu seçimler sonucunda Birlik Genel Kurulu delegeleri belirlenmektedir. Dolayısıyla, seçim takvimi iki aşamalı bir yapı arz ettiğinden dolayı önce mahallî düzeyde oda ve borsa seçimleri yapılmakta, ardından da seçimlerde belirlenen delegeler aracıyla Birlik organları seçilmektedir. Mevcut sistemde oda, borsa seçimlerinin tamamlanması -kasım ayı- ile Birlik organ seçimlerinin yapılmasının -mayıs ayı- arasında beş aylık bir zaman dilimi bulunmaktadır. Kanunda Birlik Genel Kurulu mayıs ayı içerisinde yapılır diyor fakat seçimler ekim, kasım ayında bittiği için, şimdi, eskiden tabii, evrakların yetişmesi, işte, bildirdim yapılması zaman almış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şimdi, artık bunların hepsi elektronik ortamda düzenlenebiliyor. Dolayısıyla, ekim, kasımda bitmiş olan, sonuçlanmış olan mahallî kongrelerden sonra mayıs ayını beklemeye gerek yok diyerek "mayıs ayına kadar yapılır" diye yani ocakta da şubatta da martta da nisan, mayısta da yapılabilmesiyle ilgili bir düzenleme yapıyoruz ve bu düzenlemeye bağlı olarak da işte, ilan süresiyle ilgili bir ifade koyuyoruz otuz gün önce delegelere ilanıya ilgili; Genel Kurul toplantısının yeri, günü, saati ve gündeminin toplantı tarihinden en az otuz gün önce ilan edileceği ve bu ilanın Türkiye Ticaret Sicili gazetesinde yayımlanacağı, ayrıca Birliğin resmî internet sitesinde toplantı gününe kadar yayında tutulacağını hüküm altına alıyoruz. Dolayısıyla, düzenlememiz bunları içermektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - 20'nci maddeyi oylarınıza sundum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

21'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

22'nci madde Sayın Yegin...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Reklam Kurulunun üye sayısında bir değişikliğe gidiyoruz. Daha önce galiba 27 olan Kurul sayısı şimdi 21 olarak uygulanıyor. Burada ticari reklamlarda uyulması gereken ilkeleri belirleme, haksız ticari uygulamalara karşı tüketiciyi korumaya yönelik düzenlemeleri yapma, bu hususlar çerçevesinde inceleme ve gerektiğinde denetim yapma, denetim sonucuna göre durdurma, düzeltme, idari para cezası, içeriğin çıkarılması veya erişimin engellenmesi gibi kararlar verme hususlarında görevli bir yapı olan Reklam Kurulu, mevcut durumda çok paydaşlı bir yapı esas alınarak oluşturulmuş olup çeşitli bakanlıklar, kamu kurumları, meslek kuruluşları, akademik temsilciler ve sektör paydaşlarının katılımıyla teşekkül etmektedir. Mevcut düzenlemede Kurul Başkan dâhil 19 üyeden oluşmakta, en az 11 üye ile toplanmakta, toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla karar almaktadır. Ancak mevcut bu yapıda Ticaret Bakanlığı bünyesinde bazı kritik genel müdürlüklerin temsili sınırlı sayıda kalmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN YEGİN (Ankara) - Kurulun mevcut yapısında Ticaret Bakanlığı temsil edilmekle birlikte, Bakanlık bünyesinde tüketici hukuku, iç ticaret, esnaf ve kooperatifçilik, uluslararası hizmet ticareti ve hukuki değerlendirme gibi alanlarda görev yapan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 58

farklı genel müdürlüklerin Kurulda doğrudan veya ayrı ayrı temsili bulunmamaktadır. Bu durum, özellikle çok disiplinli değerlendirme gerektiren dosyalarda Kurulun teknik derinliğini sınırlayabilmektedir. Biz burada Kurulun karar alma süreçlerini daha güçlü, hızlı ve etkin hâle getirilmesi için Bakanlık içindeki ilgili uzman birimlerin doğrudan temsil edilmesi yönünde ortaya çıkan ihtiyacı düzenlemeyle Reklam Kurulunun yapısına, görev alanının genişliğine, niteliğine uygun bir şekilde getiriyor; il ticaret genel müdürlüğü, Esnaf ve Sanatkarlar ile Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü, Uluslararası Hizmet Ticareti Genel Müdürlüğü ve Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü gibi birimlerin görev alanlarının bu yetkililerini de bu Kurula dâhil ediyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Akay, buyurun lütfen.

CEVDET AKAY (Karabük) - Evet, burada Kurul sayısı 19'dan 23'e çıkıyor, öyle anlıyorum, değil mi Sayın Vekilim? Siz azaltılıyor gibi bir şey söylediniz de azaltılmıyor, artırılıyor;

19'dan 23'e çıkıyor.

ORHAN YEGİN (Ankara) - Daha önce azaltılmış, 27 iken düşürülmüş. Şimdi tekrar...

CEVDET AKAY (Karabük) - Ha, ben öyle anladım, tamam yani yıllıkta 932 bin brüt bir maliyet artışı var. E, bu 19 içerisinde demek ki atıl olanlar olabilir. Onlar çıkarılıp hiç olmazsa 19'u kullanıp ihtisas sahibi insanlar, az önce saydığınız, Esnaf ve Sanatkarlar Genel Müdürlüğü, Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü yani kurul sayısını artırmadan çözülemez miydi bu iş?

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şöyle...

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bir saniye, hepsini toplayacağım.

Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim.

Sayıdan bağımsız olarak söylüyorum, yapılan işlem doğru geldi bana yani eğer o işle ilgili başka birimler de varsa İlan Reklam Kurulunu da onların alması ve bunların da onların haklarının korunması açısından tek tek sayılması doğru. Fakat hatırlayalım, geçen yıl çıkardığımız birkaç tane kanunda bunun tam tersi işler yapmıştık. Mesela, bunu yanlış hatırlamıyorsam, EPDK'de... Yani kurullar var ya şu EPDK, BDDK, üst kurullardaki... Mesela, Kamu Gözetimi ve Denetimi Kurulu falan vardı, bazı bakanlıklarla ilişkisini kuruyordu. İşte, bir üye Maliye Bakanlığının önerceği diyor, bir üye filanın önerceği; onların hepsi kaldırılmıştı, o zaman o kaldırılmaya ben itiraz etmişim yani belli kurumlarla kurulların ilişkisini kesmemek gerekir diye. Şimdi, aynı o itirazım nedeniyle buna da destek veriyorum. Burada yapılan doğru yani olması gereken, kurumların burada zikredilmesi, o genel müdürlüklerin burada zikredilmesini doğru buluyorum. Tabii, sayı kaç olmuş, hani yükselmiş etmiş; o ayrı bir konu.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Yegin...

ORHAN YEGİN (Ankara) - Şimdi, mevcut durumda Ticaret Bakanlığından 2 temsilci, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı temsilcisi, Kültür ve Turizm, Türk Standartları Enstitüsü, YÖK tarafından gönderilen öğretim üyesi, TESK; reklam verenler, Türk Eczacılar Birliği, Türk Tabipler Birliği, Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, RTÜK, büyükşehir belediye temsilcileri, TOBB temsilcisi, tüketici örgütleri, reklamcılar, Türk Diş Hekimleri Birliği ve Türkiye Barolar Birliği temsilcileri var ama Ticaret Bakanlığından iki kişi var dolayısıyla asıl orada Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi, Esnaf, Sanatkarlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü, Hukuk Hizmetleri, İç Ticaret ve Uluslararası Hizmet Ticareti Genel Müdürlüğünden de birer genel müdür yardımcısının katılması buranın derinliğini artıracak, daha nitelikli değerlendirme yapılmasına katkı verecektir diye düşünüyoruz.

19 iken 11'le toplanan toplanabilme sayısını da 13'e çıkarıyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Evet, teşekkür ediyorum.

22'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 22'nci madde kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, şimdi, madde ihdası için gelen önergeler var, bunları okutup işleme alacağım. Evet, 2 tane AK PARTİ, 1 tane İYİ Parti, 1 tane de DEM PARTİ'nin var.

İlk önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/3703 esas numaralı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Resul Kurt
Adıyaman
Hüseyin Altınsoy
Aksaray

Seydi Gülsoy
Osmaniye

Ertuğrul Kocacık
Sakarya

"MADDE ...- 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 107/A maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 107/A- Bu Kanun hükümlerine göre tebliğ yapılacak kimselerden aşağıda sayılanlar Hazine ve Maliye Bakanlığınca kurulan elektronik tebliğat sistemini kullanmak zorundadır. Bu kimselere, 93 üncü maddede sayılan usullerle bağlı kalınmaksızın, elektronik tebliğat sistemi vasıtasıyla elektronik ortamda tebliğ yapılabilir.

1. Kurumlar vergisi mükellefleri,
2. Ticari, zirai ve mesleki kazançları dolayısıyla gerçek usulde vergilendirilen gelir vergisi mükellefleri,
3. Kolektif şirketler ile adi komandit şirketler,

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 59

4. 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (II) sayılı listedeki mallardan kayıt ve tescile tabi olanların ilk iktisabında adına tescil yapılan gerçek kişiler ve tüzel kişiler ile tüzel kişiliği olmayan teşekküller.

Bu maddenin birinci fıkrası kapsamına girmeyenler, talep etmeleri hâlinde elektronik tebligat sistemine dâhil olabilirler.

Engellilik oranı %90 veya daha fazla olan malul ve engellilerin elektronik tebligat sistemine dâhil olma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Zorunlu veya isteğe bağlı olarak elektronik tebligat sistemine dâhil olanların elektronik tebligat sisteminden çıkışlarına ilişkin usuller şunlardır:

1. Ticaret siciline kayıtlı tüzel kişiler ticaret sicil kayıtlarının, diğer tüzel kişiler ise tabi oldukları sicil kayıtlarının silindiği tarih dikkate alınarak elektronik tebligat sisteminden çıkartılır.

2. Gerçek kişiler, kişinin ölüm tarihi veya gaipliğine karar verildiği tarih dikkate alınarak elektronik tebligat sisteminden çıkartılır.

3. Birinci fıkra kapsamında zorunlu olarak elektronik tebligat sistemine dâhil olan gerçek kişiler mükellefiyetin sona erdiği tarihi izleyen beşinci takvim yılı sonundan itibaren talep etmeleri hâlinde ve elektronik tebligat sistemine dâhil olma zorunluluğu gerektiren diğer haller bulunmamak şartıyla, elektronik tebligat sisteminden çıkartılır.

4. İsteğe bağlı olarak elektronik tebligat sistemine dâhil olanlar, talep etmeleri hâlinde talep tarihleri dikkate alınarak, elektronik tebligat sistemine dâhil olma zorunluluğu gerektiren diğer haller bulunmamak şartıyla elektronik tebligat sisteminden çıkartılır.

5. 65 yaşını doldurmuş kişiler, talep etmeleri halinde talep tarihleri dikkate alınarak elektronik tebligat sisteminden çıkartılır. Elektronik ortamda tebligat, tebliğin bu sistem ile muhatabına iletilindiği tarihi izleyen beşinci günün sonunda yapılmış sayılır. Hazine ve Maliye Bakanlığı, elektronik ortamda yapılacak tebliğle ilgili her türlü teknik altyapıyı kurmaya veya kurulmuş olanları kullanmaya ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye yetkilidir."

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Altınsoy, gerekçe mi?

HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Gerekçe.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle Anayasa Mahkemesinin 3/4/2026 tarihli ve 33213 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 15/1/2026 tarihli ve 2025/94 esas numaralı Kararı doğrultusunda elektronik tebligat sistemine ilişkin temel ilke ve esasların kanunla belirlenmesi sağlanarak; kimlere elektronik ortamda tebligat yapılabileceği, elektronik tebligat sistemini kullanma zorunluluğunun hangi koşullarda başlayacağı ve sona ereceği hususları düzenlenmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiş ve madde ihdası yapılmıştır.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/3703 esas numaralı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Resul Kurt
Adıyaman
Hüseyin Altınsoy
Aksaray

Seydi Gülsoy
Osmaniye

Ertuğrul Kocacık
Sakarya

"MADDE...- 213 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 38- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Kanunun 107/A maddesi kapsamında elektronik tebligat sistemine dâhil olanlar, yeni bir başvuru yapmaksızın elektronik tebligat sistemini kullanmaya devam eder."

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Kurt, gerekçe mi?

RESUL KURT (Adıyaman) - Gerekçe, Sayın Başkan.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle maddenin yürürlük tarihinden önce 213 sayılı Kanunun 107/A maddesi kapsamında elektronik tebligat sistemine dâhil olanların idareye yeniden başvuru yapmalarına gerek olmaksızın elektronik tebligat sistemini kullanmaya devam etmelerine imkân sağlanmaktadır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiş ve madde ihdası yapılmıştır.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 60

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"YENİ MADDE- 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 103 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 103- Gelir vergisine tabi gelirler;

521.269 TL'ye kadar	%15
1.303.175 TL'nin 521.269 TL'si için 78.190,35 TL, fazlası	%20
1.806.178 TL'nin 1.303.175 TL'si için 234.571,55 TL (ücret gelirlerinde 2.606.349 TL'nin 1.303.175 TL'si için 234.571,55 TL), fazlası	%27
5.418.533 TL'nin 1.806.178 TL'si için 441.852,98 TL (ücret gelirlerinde 6.515.878 TL'nin 2.606.349 TL'si için 657.899,15 TL), fazlası	%35
5.418.533 TL'den fazlasının 5.418.533 TL'si için 1.706.177,23 TL (ücret gelirlerinde 13.031.755 TL'den fazlasının 6.515.878 TL'si için 2.026.234,3 TL), fazlası	%40

oranında vergilendirilir."

Ayyüce Türkeş Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Burada vergi dilimlerine ilişkin bir önerge dir. Bildiğim üzere, şimdi, sistem şöyle: Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine kadar Bakanlar Kurulu kararıyla yıllık güncellemeler yapılıyordu vergi dilimlerinde. Kural, yeniden değerlendirme oranında artırılması fakat Bakanlar Kurulu bunu altında belirleyebiliyordu. Şimdi, 2018'den sonra bu yetki Cumhurbaşkanlığına geçti. Cumhurbaşkanlığı kararıyla belirleniyor, bunun altında da belirleme imkânı var.

Şimdi, şöyle bir çalışma yaptık Sayın Başkan: Mesela, ilk dilim şu anda 190 bin lira, değil mi? Eğer 2000 yılından itibaren, bakın, bu hükümet dönemi değil, 2000 yılından itibaren harfiyen yeniden değerlendirme oranına göre artırılmış olsaydı ilk dilim bugünkü gibi 190 bin lira değil, 521 bin 269 lira olacaktı. Bu çok müthiş bir fark değerli arkadaşlar yani 190 bin lira nerede, 521 bin lira nerede? Diğer dilimler de buna göre değişiyor yani bir anda siz yani tabii hukuksuz demiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Yani daha doğrusu kanunun verdiği yetkiye uygun olarak yapılıyor ama yani bir yandan da nedir? Anayasa hükmü var, işte "Vergi kanunla konulur." diyoruz ama burada hiç kanuni düzenleme yapmadan, vergi oranlarını değiştirmeden efektif vergi yükünün değiştirilmesi imkânı getiriliyor. Mesela, ikinci dilim şu anda 400 bin lira. Eğer 2000 yılından itibaren yeniden değerlendirme oranında artırılmış olsaydı bu 1 milyon 303 bin lira olacaktı, diğerleri de buna göre değişiyor. Bu ne getiriyor tabii? Bu ciddi bir özellikle geliri belli bir seviyenin üzerinde olan, asgari ücretin üzerinde geliri olan kesimlerde, beyaz yakalılarda çok ciddi bir vergi yükü doğmasına neden oluyor. Arkadaşlar şöyle bir örnek çalıştılar: 500 bin lira yıllık kazancı olanın mevcut vergi dilimleriyle 39.946 lira gelir vergisi kesintisi yapılıyor. Oysa, yeniden değerlendirme oranında yapılmış olsaydı, vergi dilimleri ona göre artırılmış olsaydı bu 30-40 bin lira değil de 17 bin lira olacaktı. 23 bin lira civarı bir farklılık var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

Mesela geliri biraz daha yüksek olanlarda bu fark 65 bin lira civarında. Mesela ne kadar? 1 milyon 200 bin lira yani aylık 100 bin lira vergiye tabi geliri olan bir kişide biz ilave 65 bin lira -bu vergi dilimleri üzerinden yapılan işlemle diyelim- vergi alıyoruz; adı konulmadan bir vergi yükünün artırılması olayıdır, bunun düzeltilmesine yönelik bir önerge dir. Önergemize destek bekliyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeye geçiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3703) sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine aşağıdaki maddenin ihdas edilmesini arz ve teklif ederiz.

EK MADDE- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 28'inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirmiştir:

"MADDE 28- Yaşlılık sigortasından sigortalıya sağlanan haklar şunlardır:

a) Yaşlılık aylığı bağlanması.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 61

b) Toptan ödeme yapılması.

(Değişik ikinci fıkra: 17/4/2008-5754/16 md.) İlk defa bu Kanuna göre sigortalı sayılanlara;

a) Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş olmaları ve en az 7200 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olması şartıyla yaşlılık aylığı bağlanır."

Adalet Kaya
Diyarbakır

Hakkı Saruhan Oluç
Antalya

Kamuran Tanhan
Mardin

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Hâlihazırda BAĞ-KUR'lular (4/B sigortalıları) için emeklilikte gerekli prim gün sayısı 9000 gün iken buna karşılık SSK'li çalışan yaklaşık 7200 gün primle emekli olabilmektedir. Bu durum BAĞ-KUR'lular açısından 1800 günlük (yaklaşık beş yıl) ek çalışma ve prim ödeme gün yükü anlamına gelmektedir. Prim adaleti ve sosyal güvenlik sistemi içindeki eşitsizliğin giderilmesi amacıyla BAĞ-KUR kapsamında sigortalı olarak çalışan esnaf, sanatkâr, çiftçi ve kendi nam ve hesabına çalışanlara yönelik adaletsizlik giderilmeli, BAĞ-KUR'luların 7200 gün prim ödemesiyle emekli olabilmesi sağlanmalıdır.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, şimdi 13'üncü maddeye geri dönüyoruz.

Evet, orada bir adet önergemiz var, okutup işleme alacağız.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3703) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesiyle 2886 sayılı Kanun'a eklenen ek 1'inci maddenin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümlelerin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

"İhale ilanında, ödeme şekli, taksit süresi ve sayısı belirtilir."

Resul Kurt
Adıyaman

Hüseyin Altınsoy
Aksaray

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Önergeyle ihale ilanında ödeme şekli, taksit süresi ve sayısının belirtilmesine ilişkin hüküm madde metnine eklenmektedir.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, 13'üncü maddeye ilişkin bir redaksiyon ihtiyacı bulunmaktadır.

Maddeyle 2886 sayılı Kanun'a eklenmesi öngörülen ek madde 1'in üçüncü fıkrasında anlatıma açıklık kazandırılması ve ilgili fıkrada kavram bütünlüğünün sağlanması amacıyla "taksitli satışlarda taşınmazın tahsil edilen peşinatı" ibaresinin "taksitli satışlarda taşınmazın satış bedelinden tahsil edilen peşinat" şeklinde, "kalan miktar" ibaresinin "kalan tutar" şeklinde değiştirilmesi suretiyle redaksiyona tabi tutulmasını ve kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

4'üncü maddeye dönüyoruz.

4'üncü maddede İYİ Partinin bir adet önergesi vardır, okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 4'üncü maddesinde yer alan "engelli ve yaşlı bireylere yönelik bakım ve rehabilitasyon merkezleri," ibaresinin "ve devlet tarafından işletilen engelli ve yaşlı bireylere yönelik bakım ve rehabilitasyon merkezleri," ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ayyüce Türkeş Taş
Adana

Erhan Usta
Samsun

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Sayın Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Evet, teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Madde esnasında aslında detayları konuşmuştuk, şimdi tekrar onlara girmeyeceğim ama önergemizde şunu yapmaya çalışıyoruz: Hiç olmazsa, bunların "devlete ait" ifadesi şey değil, devlete ait olabilir ama başkası tarafından işletilebilir. Yani bu engelli, yaşlı merkezlerinin hiç olmazsa devlet tarafından işletilenler olmasını sağlamaya yönelik bir şeydir. O yüzden oradaki ibarenin "devlete ait ve devlet tarafından işletilen engelli ve yaşlı bireylere yönelik bakım ve rehabilitasyon merkezleri" şeklinde değiştirilmesini öneriyoruz.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı
İncelenmemiş Tutanaktır

Sayfa: 62

ERHAN USTA (Samsun) - Oradaki sıkıntı zannediyorum kaldı değil mi? Maddedeki sıkıntı kaldı.

BAŞKAN MEHMET MUŞ - Bayağı bir değerlendirildi ama orada herhangi bir mahzur görülmedi Sayın Usta. Devlete ait olması çok net, "aşağıdaki gerçek ve tüzel kişiler..." Devlette gerçek kişi olamayacağı için devletin tüzel kurumları olur. Dolayısıyla devletin net ibaresi... Arkadaşlar epey çalıştılar üzerinde, bir sakınca görülmedi.

23'üncü maddeyi -yürütme maddesi- oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

24'üncü maddeyi -yürütme maddesi- oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, şimdi, görüşülmekte olan teklif metninde kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar çerçevesinde kanun yapım tekniğine uygunluğun sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması ve madde numaralarının yeniden düzenlenmesi, önergeleriyle yapılan değişikliklerin kanun sistematığına uygun olarak metne yerleştirilmesi, anlama açıklık kazandırılması amacıyla redaksiyona tabi tutulması hususlarında Komisyonun Başkanlık Divanına yetki verilmesi, muhalefet şerhlerinin 8 Haziran 2026 Pazartesi günü saat 12'ye kadar verilmesi, kanun teklifinin Genel Kurul görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere özel sözcüler olarak Sayın Resul Kurt, Sayın Hüseyin Altınsoy, Sayın Orhan Yegin, Sayın Ahmet Kılıç, Sayın Nilgün Ök, Sayın Ejder Açıkcapı, Sayın Yaşar Kırkpınar, Sayın Mustafa Baki Ersoy, Sayın Necmettin Erkan, Sayın Süleyman Şahan, Sayın Orhan Erdem, Sayın Mustafa Kalaycı, Sayın Seydi Gülsoy, Sayın Ertuğrul Kocacık, Sayın Ersan Aksu, Sayın İsmail Güneş'in belirlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, gündemimizdeki kanun teklifinin görüşmeleri tamamlanmıştır. Hayırlı olsun.

Teşekkür ediyorum.

Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.27